

FÅGLAR

i Närke

#2 2023 Från starten #182

Stefan Ulstén

Din rapport bidrar till kunskap om läget i landets fågelvärld

Då är den äntligen här, "Fågelåret 22". Regionala rapportkommittén i Närke, Rrk, har än en gång levererat en diger rapport med allt det där extra från fågelskådåret 2022. Åtskilliga timmar har medlemmarna i Rrk som vanligt lagt ned på att med största möjliga noggrannhet bena ut tveksamheter och göra den stora mängden rapporter enklare att överblicka.

DET HÄR ARBETET sker helt ideellt och oftast i tysthet hemma vid de egna skrivborden. Men med oregelbundna intervall har medlemmarna i Rrk också träffats för att gemensamt diskutera olika bedömningsfrågor och funderingar över arbetets gång. Resultatet finns i det här fullmåtade numret av Fåglar i Närke.

HAR DU KOLLAT om ditt namn är med någonstans? Det känns alltid bra om man bidragit med något. Förutom den regionala rapporten har åtskilliga texter levererats till den nationella rapportkommittén för en sammanställning av hela landets fågelvärld 2022. Resultatet av det kommer sedan att kunna läsas i nästa upplaga av Fågelåret för hela Sverige.

RRK HAR FÅTT ytterligare ett uppdrag från Artportalen som sannolikt kommer att innebära att många av oss får justera ett och annat bland våra gamla rapporter. Uppdraget är att städa bland felaktigheter i Artportalen. Det kan vara så enkla saker som fel datum eller avvikande lokalangivelse för observationer av lite ovanligare

fåglar som setts av många skådare. Det händer till exempel ibland när man lägger in fynd i Artportalen i efterhand från sina obsböcker.

ÄR DET NÅGOT som ska ändras får du ett meddelande om det på din startsida i Artportalen. Det är bara rapportören som kan ändra sin observation och är du det minsta tveksam ska du höra av dig till någon i Rrk och prata om saken. Hjälp Rrk med det här omfattande arbetet!

DET FINNS säkert ett otal anledningar till den positiva medlemsutveckling som Närkes Ornitologiska Förening har. Vi ser att den stora medlemstillströmningen vi haft under flera år fortfarande håller i sig. Personligen har jag uppfattningen att det praktiska fågelskyddsarbetet som sker i NOFs regi har stor betydelse. Jag tänker då på allt som görs för berguvar, pilgrimsfalkar och holkhäckande fåglar i allmänhet. Holkbyggarkurserna har resulterat i åtskilliga nya bostäder för våra bevingade vänner.

DE NYUTBILDADE ringmärkarassistenterna har börjat ge sig in i ett stort ämnesområde. Nybörjarkurserna tilldrar

sig fortfarande mycket stort intresse, vilket resulterar i att fler och fler finner glädje i att dela med sig av sina upplevelser i våra media. Allt detta och alla våra aktiviteter där vi välkomnar nya och befintliga medlemmar gör att fler väljer att bli medlemmar i NOF.

KÄNNER DU NÅGON som inte tagit steget än och blivit betalande medlem? Berätta gärna att det är för fåglarnas bästa man betalar medlemsavgiften. Förutom att man får fyra nummer per år av den här fina tidskriften bidrar man aktivt till främjandet av fågellivet i Närke.

LYCKA TILL med att leta häckande tornseglare och ortolansparv i sommar.

Ronnie Lindqvist
Ordförande, NOF

INNEHÅLL

i Fåglar i Närke #2.2023

LEDARE: DIN RAPPORT ÄR VIKTIG	02
OMSLAGSFÅGELN: RÅKA	03
INGEN KROGSTUGA FÖR NOF	04
TÄRNA MED SPÄNNANDE HISTORIA	04
MINDRE FLUGSNAPPAREN KOM TILLBAKA	05
NOF SAMARBETAR MED FÅGELSTATIONEN	05
FLER BOLÅDOR FÖR BERGUVARNA	06
GLÄDJANDE MÄRKNING AV UV-UNGAR	06
ANNORLUNDA SPANING FÖR POLISEN	07
PILGRIMSFALKARNA DUKTIGA FÖRÄLDRAR	08
RRK GRANSKAR GAMLA RAPPORTER	08
RAPPORTERA VAR TORNSEGLARNA BOR	09
ARTER SOM FÖRSVINNAR – OCH SOM KOMMER	28
LENA FÅR FÅGLARNA ATT TRIVAS	29
HÖSTENS HELA PROGRAM	30
VILL DU KOMMA I KONTAKT MED NOF?	31
KRÖNIKA: VACKERT ATT VARA FÅGELSKÅDARE	32

extra: ALLTID I FIN #2: FÅGELÅRET, alla obsar, 18 späckade sidor

OMSLAGSBILDEN: RÅKA (*Corvus frugilegus*)

TEXT: MARIANNE JOHANSSON KUVARELL: STAFFAN ULLSTRÖM

Råka tillhör familjen kråkfåglar och är svart med blåskimrande fjädrar. Till storleken är den ungefär lika stor som kråkan.

Längden är mellan 41 och 49 centimeter och vingspannet mellan 81 och 94 centimeter. Den vuxna fågelns näbbrot är kal, ljus och stålgrå. Ungfågelns näbbrot är fjäderbeklädd och mörk. Näbben är spetsig och neråtböjd.

När råkan rör sig på marken ger hon ett mycket bestämt intryck, gående eller hoppande.

Råkan är en flockfågel och häckar kolonivis. Den är både stann- och flyttfågel.

Honan och hanen hjälps åt att bygga ett risbo högt upp i trädtoppar, ett bo som de sedan kan använda i flera år. De håller gärna ihop hela livet, s.k. monogama.

De är allätare, men lever mest

på insekter samt frön.

Honan lägger 3–4 ägg och ruvar i 16–20 dagar. Äggen är grågröna med tätt prickade bruna/gråa ovala fläckar. Honan matas av hanen under perioden.

Ungarna matas av båda föräldrarna med uppstött föda. De är flygga efter 28–35 dagar, men blir inte självständiga förrän långt senare.

Råkan är aldrig rapporterad som häckande i Närke under åren 2000–2023 enligt Artportalen. Men den observeras i landskapet både vår och höst, när framför allt råkorna som häckar i Finland är på genomresa.

Över 90 procent av den svenska råkstammen finns i Skåne, men det finns också kolonier i Uppsala, på Visingsö, Öland och Gotland.

Välkomna,
till **NOF**!

NOF avskriver planen på att gå in i Krogstugan

■ **Närkes Ornitologiska Förening, NOF, är föreningen för fågelintresse, fågelskydd och fågelforskning.**

Som medlem i föreningen kan du delta på exkursioner och resor, gå på intressanta föredrag och delta i utbildningar. Du som är medlem i NOF får också föreningens tidskrift, Fåglar i Närke, hem 4 ggr/år.

Ditt medlemskap är också ett viktigt bidrag till fågelskyddet i vårt landskap. Vi jobbar med en rad åtgärder, bland annat bolådor till berguv och pilgrimsfalk, boplatser för hussvalor och tornseglare, boplatzförmå till duvhök och hornuggla, och holkar till alla andra typer av fåglar.

Här är NOFs senaste nya och nygamla medlemmar:

- Lena Nordlund, Örebro
- Johnny Ericsson, Kumla
- Anette Forsberg, Örebro
- Britt-Marie Alderbo, Örebro
- Marita Johannesson, Askersund
- Tobias Skarström, Örebro
- Helen Fröjd, Hallsberg
- Ulla Hedlund-Ågren, Örebro
- Jaakko Nilsson, Örebro
- Lars Pettersson, Sala
- Mikael Tellbe, Örebro
- Stina Lindberg, Örebro
- Jan-Peter Lahall, Vintrosa
- Emil Edberg, Saltsjö-Boo
- Rebecca Olausson, Örebro
- Leif Edberg, Skinnskatteberg
- Ia Andersson, Mjölby
- Bengt Jalsborn, Örebro
- Lennart Danielsson, Glanshammar
- Mona Mellqvist, Örebro
- Gun-Britt Finnström, Karlskoga
- Marianne Holmström, Askersund.

Nybörjarcirkeln lockade många

■ Under våren har NOF genomfört en nybörjarcirkel med totalt 14 deltagare. Cirkeln inleddes med två teoripass; sedan har det varit sex tillfällen ute i fält i några av de många fina fågellokalerna i landskapet. Lars Johansson har varit kursledare med stöd av Sandra Tengelin och Ronnie Lindqvist.

– Det är bra att vi kan genomföra nybörjarcirkeln varje år. Det finns ett stort intresse för att börja skåda fåglar, och det är också ett bra sätt att få en första introduktion, berättar Lars Johansson.

NOF har under en längre tid fört diskussioner om att hyra in sig i Krogstugan i Karlslund i Örebro. Nu är de planerna avskrivna.

– Det går inte att få till något bra lösning som skulle vara till gagn för NOF, säger Ronnie Lindqvist, ordförande i NOF.

Under hela förra året har OK, Ornitologiska Klubben Örebro, och NOF, Närkes Ornitologiska Förening, tillsammans diskuterat med fastighetsägaren Örebro kommun om möjligheten att dela på tillgången till Krogstugan i Karlslund. OK har allt mindre användning för huset, och för NOFs del skulle en fast plats

vara användbar. Nu har de planerna avskrivits: en orsak är att huset är dyrt att värma upp och det skulle bli en orimligt hög kostnad för NOF. Huset värms upp med el, och kostnaden för den har skenat iväg under de senaste åren. I Krogstugan finns också arvet efter Erik Rosenberg, bland annat böcker och andra inventarier som tillhörde "Mäster-Erik". Det finns också en hel del uppstoppade fåglar. Även här har NOF deltagit i diskussioner om hur det arvet ska förvaltas om OK inte längre klarar av att hyra Krogstugan av Örebro kommun.

– Glädjande nog har Arkivcentrum och Örebro läns museum visat intresse för att ta över arvet efter Erik Rosenberg, berättar Ronnie Lindqvist.

FOTO: THORD ERIKSSON

DEN HÄR RINGMÄRKTA fisktärnan, som håller till i Rävångan i Rynningeviken, har Thord Eriksson lyckats fota och läsa av sifferkombinationen på metallringen.

THORD Eriksson och Lennart Eriksson lyckades under maj läsa av en ringmärkt fisktärna i Rävångan, Rynningeviken i Örebro. Det var sjätte gången som de kunnat läsa av den lilla metallringen runt benet.

– Kul att se hur den här fisktärnan märkt i Nederländerna återkommer till oss i Rynningeviken, säger Thord Eriksson.

Första gången som Thord och Lennart upptäckte den ringmärkta fisktärnan var sommaren 2018. Den stod på en sten i vattnet vid strandpromenaden i Rynningeviken i Örebro. Thord och Lennart bestämde sig för att stå lite från var sitt håll för att kunna läsa av alla siffror på ringen, och till slut lyckades man: Z 048375.

Uppgifterna skickades in till RC, Ringmärk-

ningscentralen, och ganska snart fick de svar.

Fisktärnan var ringmärkt den 1 september 2011 i Friesland i Nederländerna; då var den minst ett år eller äldre, och en hona. Avståndet mellan märkplatsen och Rävångan är cirka 850 kilometer. Sedan 2018 har Thord och Lennart lyckats läsa av den ringmärkta fisktärnan varje år när den återkommer till Rävångan i Rynningeviken för att häcka, oftast sker avläsningarna i mitten av maj.

Den senaste avläsningen ägde rum den 9 maj, det har gått 11 år och 251 dagar sedan ringmärkningen ägde rum i Nederländerna.

– Det är kul att lyckas läsa av ringmärkta fåglar och väldigt roligt att få svar om fågelns historia.

– Och med lite envishet går det ofta att klara av en ring eller en färgkombination. Har man dessutom en kamera kan man ta många bilder och hoppas man får med hela kombinationen, säger Thord Eriksson.

Extra årsmöte för NOF 16 november

Medlemmarna vid årsmötet den 15 februari 2023 tog ett första steg för att NOF ska bli en mer integrerad del av BirdLife Sverige och ansluta sig till det som kallas Kedjan.

Omröstningen resulterade i ett enhälligt ja till förslaget. Det innebär också att NOF måste göra en del förändringar i föreningens stadgar, förändringar som deltagarna på årsmötet sa ja till. Men för att de nya stadgarna ska kunna träda i kraft krävs två av varandra följande årsmöten. Därför har styrelsen beslutat att genomföra ett extra årsmöte i samband med inomhusmötet den 16 november. En utförligare kallelse publiceras i nästa nummer av Fåglar i Närke. Handlingar inför det extra årsmötet kommer att finnas till hands på hemsidan i god tid före mötet.

Våtmarker i Närke inventerades i maj

Totalt har 21 olika mindre våtmarker i Närke inventerats under maj månad. Det är 14 personer med fågelintresse som bidragit till den förenklade våtmarksinventeringen. Det är också en del av Svensk Fågeltaxerings större årliga genomgång av hur det går för Sveriges fåglar.

Tanken är att alla ska kunna delta i denna inventeringsform. Fåglar som ska räknas är lommar, dopplingar, hägrar, skarvar, andfåglar, tranor, sumphöns, vadare, måsar, tärnor och rovfåglar. Tättningar ska inte inventeras.

Vad behöver du göra?

Jo, du ska besöka en lämplig våtmark en gång under perioden 10–25 maj och räkna de fåglar som finns där. Du kan stå i ett torn, eller en utkiksplats, eller gå en slinga runt våtmarken.

Håll utkik nästa vår om du vill göra en insats.

Mindre flugsnappare tillbaka i Varbergaskogen

SNYGG FÅGEL, mindre flugsnappare. Den återkom till samma plats i Närke som förra våren.

EN RYSNING gick genom kroppen när jag den 9 maj promenerade med hunden på Blå stigen i Varbergaskogen och återigen fick höra mindre flugsnapparens njutbara sång. Var det samma fågel som satt där förra året och sjöng under fyra veckor?

TEXT: OVE PETTERSSON FOTO: TORBJÖRN ARVIDSON

Ni minns väl den mindre flugsnapparen som förra året sjöng så flitigt i Varbergaskogens naturreservat i Örebro? Den utfärgade hannen hävdade revir och sjöng dagligen i samma område nära Groddammen och Blå stigen under perioden 15 maj – 14 juni.

Nu, när den åter sitter på samma plats och sjunger, är det med största sannolikhet samma individ som lämnade Närke i höstas för att flyga till Indien/Pakistan i Asien, där mindre

flugsnapparna övervintrar.

Att den hade bråttom ”hem” till Närke igen, visar de få tidiga fynd i övriga Sverige i början av maj. De allra första rapporterades den 7 maj på Ölands södra udde samt på Gotska Sandön. Samma dag som ”vår” fågel dök upp den 9 maj gjordes även fynd på Visingsö och på Utlängan i Blekinge. Och den 10 maj bidrog Hoburgen på Gotland och Vendelsjö i Uppland med vardera ett exemplar. Det gör vårt tidiga fynd i Närke extra exklusivt.

Förra året gjordes totalt ett tiotal fynd i Närke, och trenden är ökande i landskapet enligt Närkes Fågelvärld. De flesta fynden utgörs av individer som bara stannar på samma lokal någon eller några dagar. Vid den senaste Atlasinventeringen 2005–15 konstaterades tre säkra häckningar. Det är en svårinventerad art och antalet par som häckar är sannolikt många fler.

NOF samarbetar med Kvismare fågelstation

KVISMARE fågelstation har bjudit in NOF för att samarbeta kring ringmärkarkurser och guidningar i samband med ringmärkning. – Kul och väldigt positivt, säger Ronnie Lindqvist, ordförande för NOF.

Redan förra året genomförde NOF en ringmärkningskurs i samarbete med Kvismare fågelstation. Det var en kurs där ett antal deltagare fick möjlighet att utbilda sig till ringmärkarassistenter. Det handlade både om teori och att få delta i fält under ringmärkning.

Under sensommaren planeras denna utbildning att återkomma under ledning av Lars Johansson och med stöd av Kvismare fågelstation. Utöver denna utbildning blir det vid flera

tillfällen guidning i samband med att personal från Kvismare fågelstation genomför ringmärkning; det kommer att ske både på Ässön och i Kvismaren.

Eftersom styrelsen för Kvismarens fågelstation är intresserad av ett närmare samarbete med Närkes Ornitologiska Förening har man också bjudit in NOF att delta vid sina styrelsemöten.

– Vi i NOF tycker det är bra och naturligt att vi samarbetar, och vi hoppas att det här samarbetet ska leda till att fler med naturintresse blir attraherade av praktiskt arbete runt fåglarna, förklarar Ronnie Lindqvist. Kvismare fågelstation har också bjudit in intresserade att delta i våtmarksinventeringar i området och även i nattfågelinventeringar.

NOF löser bostadsfrågan åt berguvar

RONNIE Lindqvist visar upp bolådan avsedd för berguv som monterats upp i dagarna vid en av bergtäkterna i landskapet.

FOTO: KENT HALTTUNEN

YTTERLIGARE TRE bolådor avsedda för berguvar har blivit uppmonterade i vårt landskap. En bolåda i en bergtäkt, och två på Universitetssjukhuset i Örebro.

– Kul att vi får gehör för vårt fågelskyddsarbete och att vi på det här sättet kan hjälpa utsatta fågelarter, säger Ronnie Lindqvist, ordförande för Närkes Ornitologiska Förening, NOF.

Berguven har det svårt i Sverige. En riksomfattande inventering under 2019 och 2020 visade att antalet revir minskat betydligt; sedan den tidigare inventeringen i slutet på 1980-talet har antalet berguvrevir minskat med 23 procent.

I Närke visade inventeringen att det bara finns ett fåtal (färre än tio) revir kvar och paren har mycket svårt att få ut ungar. De flesta kända reviren är knutna till bergtäkter.

I samband med den senaste riksinventeringen började NOF med att sätta upp bolådor i anslutning till bergtäkterna; detta för att bergu-

ven om möjligt ska få en bättre och tryggare häckningsplats.

I början av maj i år monterades den fjärde bolådan upp vid en av bergtäkterna i vårt landskap. Låda nummer fem och sex avsedda för berguv har monterats upp på taken till Universitetssjukhuset i Örebro.

– Det är tack vare ett initiativ från Catarina Ericsson; hon jobbar åt Regionen och sitter också med i NOFs styrelse, berättar Ronnie Lindqvist.

För lite mer än två år sedan kom den första bolådan för berguv på plats i en bergtäkt, och det blev ett lyckat resultat på en gång. Paret sökte sig till bolådan och fick ut två ungar.

– Kul att vi får gehör för vårt arbete och att fler privata och offentliga aktörer visar ett stort intresse för att hjälpa berguvarna, förklarar Ronnie Lindqvist.

Vid sidan av bolådorna för berguv har NOF också monterat upp två bolådor för pilgrimsfalk, båda finns inne i Örebro.

Två unga berguvar ringmärkta

I BÖRJAN av juni ringmärktes två berguvsungar av Ulf Eriksson från Arboga.

– Våldigt glädjande eftersom det går så dåligt för berguvarna i vårt område, säger Ronnie Lindqvist, ordförande i Närkes Ornitologiska Förening.

I Närke finns bara en handfull kända revir, de flesta är i anslutning till bergtäkter. De senaste åren har berguvsparen haft svårt att få ut ungar.

Därför var det extra kul att kunna ringmärka två unga berguvar i början av juni.

Rutinerade ringmärkaren Ulf Eriksson från Arboga kom och satte ringar på berguvarna.

– Kul och lite anorlunda uppdrag, säger Ulf.

För NOF och ordförande Ronnie Lindqvist var det också en bra dag.

– Sedan flera år tillbaka har vi jobbat medvetet med att sätta upp bolådor för berguvar, och det arbetet har börjat ge resultat.

– Nu har vi indikationer på fler häckande par, vi får hoppas på ett bra år för berguvsparen i vårt område.

Ringmärkt berguvsunge. Ett gott tecken för en utsatt art.

Rysjötornet i Sverigetopp i Fågeltornskampen

■ Den 6 maj avgjordes Fågeltornskampen. Rysjötornet i Kvismaren blev Sverigetrea med sina 97 arter.

– Vi hade hoppats nå 100 arter, men det gick trögt i slutet, berättar Daniel Yttertermalm, en av deltagarna i Rysjötornet.

Sex torn/plattformar kom till start i Närke när Fågeltornskampen avgjordes i början av maj. Det är en lättare kryssartävling, där det gäller att hitta så många arter som möjligt från en plats under åtta timmar. Tävligen börjar klockan 5 på morgonen och avslutas klockan 13. Lördagsmorgonen var kylig med minusgrader, å andra sidan var det vindstilla.

Laget Keratoconus som bemannade Rysjötornet i Kvismaren lyckades bäst av de sex tornen i Närke. Med sina imponerande 97 arter hamnade laget som nummer tre i Sverige. Bara tornet vid Hångersudde vid Hornborgarsjön (110 arter) och tornet vid Leonardsberg utanför Norrköping (100 arter) lyckades bättre. Laget i Rysjötornet bestod av Tyra Jakobsson, Andreas Sandberg, Peter Gustafson, Johannes Almqvist och Daniel Yttertermalm. De observerade bland annat en brun glada och var förvånade över den stora mängden med svarthattor.

Lång tradition av Osetguidingar

■ Under våren har NOF genomfört guidningar i det stadsnära naturreservatet Oset.

– På söndagar är det morgon som gäller, och då blir det ofta en lite längre och långsammare fågelpromenad. Vi går ungefär en kilometer per timma, säger kunnige guiden Lars Johansson.

På onsdagar har guidningarna skett kvällstid för att om möjligt få höra en del av nattsångarna.

– Det här är en 71:a året i rad som fågelskådare guidar i Oset i maj. En ganska imponerande lång serie av guidningar, berättar Lars Johansson.

Guidningarna i Oset lockar alltid många deltagare och är uppskattade.

PORTRÄTTET 2/2023

LISELOTTE SLIWON

Ålder: 41 år.

Familj: Sambo och två pojkar, hunden Charlie.

Bor: Hus nära Kilsbergen.

Jobb: Civil utredare på Polismyndigheten i Örebro.

Fritiden: "Fotografering och naturupplevelser. Hela familjen är intresserad av att vara utomhus. Fotboll för sönerna och löpning för sambon men alla gillar att uppleva djur och natur. Och så bygger jag fågelholkar hemma i garaget till husbehov".

Kryss: "Jag är ingen kryssare och har faktiskt ingen riktig koll på hur många arter jag har sett. Men däremot är jag nyfiken och är inne på Artportalen ett par gånger om dagen".

LISELOTTE Sliwon skådar gärna på hemmaplan, men drömmer om att fotografera lunnefåglar.

Liselotte – polisen som helst spanar efter fåglar...

HON JOBBAR på Polisen men spanar mest på fritiden. Och har lyxen att bo i ett riktigt fågelmekka, nära Tysslingen i kanten av Kilsbergen.

– Jag är verkligen bortskämd och har både ugglor och örnar runt husknuten, säger Liselotte Sliwon.

TEXT: CHARLOTTA H TIDEMAN FOTO: ARNE LUNDH

Hon är inte speciellt morgonpig och går aldrig upp i ottan för att skåda fåglar.

Men så fort Liselotte Sliwon får en stund över bär det av ut i naturen.

– Det händer att jag hinner skåda en stund på lunchrasten när jag jobbar, men huvudsakligen blir mina observationer runt hemmet på kvällar och helger.

– Jag har alltid älskat djur och när jag bodde hemma hade vi både katter och hundar. Jag har också varit praktikant på Skansen. Och så klart ville jag som barn bli veterinär.

Kvar i Örebro

Men så blev det inte. Liselotte, uppvuxen i Ludvika, flyttade till Örebro för att läsa ju-

ridik på universitetet. Efter examen blev hon kvar i stan och fick jobb på Polismyndigheten som utredare. Men djurintresset gjorde sig påmint.

– Det hände när jag var alldeles ny på jobbet. Polisen får ibland rycka in och ta hand om djur som blivit övergivna eller omhändertagna, och jag anmälde mig direkt att hjälpa till.

– En gång fick vi in en papegoja, som inte hade någon ägare. Fortfarande kan jag ångra att jag inte adopterade den. Det hade varit så roligt, skrattar hon.

Snabbt medlem

Det var nog inte händelsen med papegojan som fick Liselotte att engagera sig som fågelskådare.

– Nej, men när vi flyttade ut på landet så upptäckte jag hur många fågelarter det fanns bara jag gick utanför dörren. Ganska snabbt blev jag medlem i Närkes Ornitologiska Förening, NOF, och gick en nybörjarkurs.

– I höstas var jag till Öland på en fågelskådardresa som var helt fantastisk. Jag fick massor av nya vänner och det är en viktig och rolig del i fågelskådandet. Alla är så otroligt hjälpsamma och tipsar och lär ut av sina erfarenheter.

Vad har du för favoritfåglar?

– Jag får nog säga ugglor och örnar. I Dalarna har jag sett både hökuggla och lappuggla. Varje vår åker jag dit för att se dem igen. Här i Tysslinge har jag sett jorduggla och på Öland hornuggla.

– Men att se havsörnen passera över himlen eller en kungsörn när man sitter i ett gömsle. Eller en häckande tornfalk. Det är magiskt, säger hon.

För Liselotte hänger fågelskådandet och fotograferandet nära ihop.

– Den lilla kameran har jag alltid med mig, om jag så bara är ute på lunchpromenad. Man vet aldrig vad som dyker upp. Den större, som är ganska tung, använder jag i stället för en tubkikare.

Lunnefågel drömmen

Om du skulle säga någon fågel du gärna skulle vilja se?

– Drömmen är att åka till Island och se lunnefågel. Men nu kanske jag har turen att se den på Runde i Norge i sommar. Planen är att familjen ska åka till Norge på semester och då hoppas jag vi kan klämma in en visit på Runde.

Fågelakuten räddar fågelliv

■ Under 2022 tog Fågelakuten i Närke hand om 29 "patienter", i huvudsak fåglar. Sex av tio (58 procent) av dessa kunde räddas och släppas ut i det fria.

TEXT: LEIF SANDGREN

"Ömsom vin, ömsom vatten", brukar det heta. Så även för Fågelakuten i Närke. Med en summa på 29 omhändertagna patienter under året, är vi nu uppe i totalt 580 fåglar, och dessutom 124 igelkottar sedan starten 2003 (sedan tidigare kan vi även tillföra 18 fladdermöss). Totalt har 58 procent av årets patienter kunnat släppas ut i det fria efter rehabilitering. Här är några exempel:

■ **Gråhäger.** Hämtades i Nora. Den hade hittats på en väg utanför Lindesberg, och verkade väldigt medtagen. Dess kräva var tom och fågeln var mycket mager. Hos oss tog den inte emot mat och dog efter bara ett dygn.

■ **Berguv.** En berguvunge lämnades in i dåligt skick. Den hade tagits om hand i ett bo som "kryllade" av fluglarver, vilka hade tagit sig upp på ungen, och även in i. Ungen kunde inte räddas. Den lämnades in till polisen, så som lagen föreskriver om statens vilt.

■ **Gräsand.** En gräsandhona hade kläckt ut sina ägg på en innergård i centrala Örebro varifrån ungarna inte hittade ut i frihet. Vi ryckte ut efter påringningen, fångade in ungarna och släppte dem i Svartån.

■ **Tornseglare.** Uppfödda och släppta i Östergötland efter daglig rådgivning per telefon.

■ **Igelkott.** Hittades påmålad med färg och blev omhändertagen. Den kunde tvättas och släppas.

I övrigt har Fågelakuten under 2022 tagit hand om följande fågelarter: ormråk, kattuggla, tornfalk, lärkfalk, brun kärrhök, duvhök, ringduva, tamduva, kråka, skata och kaja.

Fågelakutens arbetsgrupp:

Staffan Ullström, Gällersta,
Leif Sandgren, Örebro,
Ulla Wallin, Frövi
Linda Arvidsson, Gyttorp

I ÅR HAR MÅNGA kunnat följa pilgrimsfalkarnas häckning i Fjugesta via den webbkamera som finns uppsatt i bolådan.

Falkarna fick ungar för femte året i rad

PILGRIMSFALKARNA i Fjugesta visar sig vara dugliga föräldrar. För femte året i rad har paret fått ut ungar, i år har fyra ägg kläckts.

För över 60 år sedan försvann pilgrimsfalken som häckfågel från Närke. Många trodde att den inte skulle återkomma. Användningen av DDT och andra miljögifter gick hårt åt världens snabbaste fågel och det fanns bara några få häckande par kvar i Sverige.

Entusiaster runt om i landet startade 1972 Projekt Pilgrimsfalk för att rädda arten. Sedan dess har över 500 personer på olika sätt arbetat för att få pilgrimsfalken att åter börja häcka i vårt land. På bland annat Nordens Ark i Bohuslän har man fött upp falkungar, som sedan

satts ut på lämpliga platser.

På andra håll i landet har fågelskådare bevakat känsliga häckplatser. I Västernärke pågick ett projekt under åren 2006–2017 där man satte ut pilgrimsfalkar uppfödda på Nordens Ark. Tanken var att falkarna skulle börja häcka i närområdet.

För sex år sedan, 2018, etablerade sig ett par i Västernärke, och redan 2019 började paret häcka framgångsrikt i Fjugesta. De tre första åren fick paret ut tre ungar varje år. Förra året fick paret ut fyra ungar som alla kom på vingar.

I år har också fyra ungar kläckts och många har kunnat följa falkarnas häckningsbestyr via NOFs Facebook-sida, där korta videofilmer läggs upp kontinuerligt.

Oklara rapporter granskas av Rrk

■ **Regionala rapportkommittén, Rrk, ska under året gå igenom mer än 2 000 rapporter på Artportalen som är ovaliderade och därmed kanske inte godkända.**

– Många rapporter ska bara slås samman med de godkända, men andra behöver vi ta in uppgifter från rapportören för att bringa klarhet, säger Albin Mauritzon som är en av medlemmarna i Rrk i Närke.

I vissa fall handlar det om gamla fynd där rapportören lagt in sitt fynd långt senare, och kanske har man missat vilken dag det var eller att fyndet är placerat på fel fågelokal. Men ibland handlar det också om att Rrk måste få fram mer underlag för att kunna godkänna fyndet/fynden.

Ett sådant exempel är fjälluggla. Den sågs senast i Närke i januari 1997 i Kvismaren. Där finns flera rapporter som är ovaliderade.

– Vi kommer också att gå igenom en del tidiga fynd av tropikflyttare i landskapet, liksom en del väldigt sena fynd, berättar Albin Mauritzon.

Ragnarsson
FASTIGHETER AB

stöder detta nummer av Fåglar i Närke!

Spana efter **häckande tornseglare** i Örebro!

FOTO: MAGNUS PERSSON

HJÄLP TILL att hålla utkik efter tornseglare och var de häckar. Rapportera häckplatserna på Artportalen.

DEN LÅNGSIKTIGA trenden för tornseglare är att de minskar till antalet. En orsak anses vara att boplatserna blivit färre.

Våra nybyggda fastigheter lämpar sig inte alltid som häckningsplats för tornseglare. Däremot finns det många äldre hus i staden, där de gärna häckar i håligheter och under takpannor. Var boplatserna inne i tätorterna som används av tornseglarna finns, vet vi inte så mycket om. Tobias Skarström i Örebro har startat ett projekt där detta ska kartläggas.

Vill du vara med och samtidigt fylla några sommandagar med att kolla hur det går för de

här härliga fåglarna? Det är enkelt. Rapportera in troliga eller säkra tornseglarhäckningar på Artportalen. Ange gatuadress i kommentarsfältet eller gör en ny rapportlokal på den adressen. Alternativt skriv ner dina observationer och meddela dem till Tobias.

På så sätt hoppas vi att vi efter sommaren har en tydligare bild av vad som passar tornseglarna, och vilka åtgärder i form av holkar och annat som behövs för deras häckning.

Är du intresserad av att veta mer? Kontakta Tobias Skarström på skarstroms@gmail.com eller Ronnie Lindqvist på lindqvist_ronnie@hotmail.com eller 070-262 14 17.

Australisk superundulat slår rekord i mörkeranpassning

■ **Vissa fåglar har förmågan att på en sekund anpassa sina ögon till mörker. Det underlättar när de ska flyga in i en mörk bohåla för att mata ungarna.**

Fåglar som häckar i trädhålor eller holkar utsätter sig regelbundet för stora växlingar i ljusintensitet. Under loppet av sekunder går de från att söka efter föda i fullt dagsljus till att mata sina ungar i en bohåla, som ofta är flera tusen gånger mörkare.

Precis som människor behöver fåglar lång tid, upp till ungefär 45 minuter, för att helt anpassa sina ögon till mörker efter att ha varit ute i dagsljus.

Men i en ny studie visar forskare att undulater, en fågelart som häckar i trädhålor i Australien, blixtnabbt anpassar sina ögon till sämre ljusförhållanden.

Stort intresse för ekoskådning

■ **I år är det rekordmånga som deltar i ekoskådningstävlingen i Närke. Hela 18 personer har registrerat sina ekokryss.**

En av dem som tagit fast på detta sätt att skåda är Johan Flodin som bor på norr i Örebro. Han har bara några kilometer till de bra fågellokaler i Rynningeviken/Oset och Boglundsängen.

– Jag började registrera mina ekokryss förra året och siktade på att komma över 100 arter. Det blev 125 till slut, berättar Johan.

I år har han målsättningen att komma över 120 arter. Han gläds åt att nyligen ha kryssat alfågel i Oset och fått ett livskryss i form av en ringtrast i en trädgård på Väster i Örebro.

– Jag är relativt ung och hoppas skåda många år till så det gäller att skynda långsamt, säger han och berättar att han bara skådat aktivt i tre – fyra år.

För Johan är valet att ekoskåda enkelt. Han har ingen bil. Varje dag kikar han på Artportalen om det finns några intressanta fågelarter och platser som han kan cykla till efter jobbet. Några lokala larm har han inte tillgång till ännu.

– När jag skådar med kompisar åker jag bil, det blir enklast så. Men annars gillar jag att cykla och uppleva fåglarna på nära håll, förklarar han.

I år är det 18 personer som deltar i ekoskådningstävlingen i Närke. Vill du se hur det går för dem i tävlingen? Gå in på NOFs hemsida!

Sälar ändrar vanor – börjar jaga fågel

■ **Säl som tar fåglar har blivit en vanligare syn längs med Sörmlandskusten, enligt Sveriges Radio Sörmland.**

De minskade fiskbestånden kan vara en bakomliggande orsak till att sälarna söker sig längre in mot land i jakten på föda. Men enligt forskare på Sveriges Lantbruksuniversitet rör det sig om specifika individer och inte hela grupper som riktar in sig på att ta fåglar.

Sammetshättan årets nykomling i Närke 2022

FÅGELSKÅDARNA har observerat totalt 334 arter i Närke genom åren. Förra året upptäcktes en ny art, en sammetshätta, som Lennart Eriksson plockade ur näten vid ringmärkningen i Rynningeviken. Totalt har Regionala rapportkommittén i Närke, Rrk, granskat 96 022 rapporter av 247 olika arter.

I den här artikeln har Rrk summerat och sammanställt ännu ett fågelår i Närke. Hoppas ni får en trevlig läsning!

REGIONALA RAPPORTKOMMITTÉN, Rrk, har bestått av Andreas Tranderyd, Anders Jacobsson, Ronnie Lindqvist, Andreas Sandberg, Ove Pettersson, Per Wedholm och Albin Mauritzon.

Prutgås (*Branta bernicla*)

En prutgås rastade tillsammans med andra gäss i Kvismaren under våren. Några dagar i slutet på september sågs flera sträckande flockar över södra och östra Hjälmarén.

Vår: 1 ex. rastande Kvismaren 14.3–2.4 (Peter Gustafson, Sune Johansson, Berit Söderberg m.fl.).

Höst: 15 ex. sträckande V Södra Hjälmarstranden 26.9 (Ola Strand). 16 ex. sträckande SV Barkaregatan 8, Näsby, Örebro 26.9 (Per Wedholm). 35 ex. sträckande SV Ässön 29.9 (Leif Sildén). 75 ex. sträckande SV Ålholmsgatan 30, Norra Ormesta, Örebro 29.9 (Ola Erlandsson).

Vitkindad gås (*Branta leucopsis*)

Säkerställda häckningar har gjorts i Oset, Rynningeviken, Stora Forsa samt Bastedalen. Häckningar anges med högsta antalet noterade pulli på respektive lokal. Högsta antalet rastande vitkindade gäss på våren och hösten är också värda att noteras.

Säkerställda häckningar: 4 ex. pulli/nyligen flygga ungar Ravgångsmaden, Rynningeviken 31.5 (Thord Eriksson). 8 ex. (2 adult i par + 6 pulli) pulli/nyligen flygga ungar Forsastrands båthamn, Stora Forsa 6.6 (Jonathan Waern). 2 ex. ruvande Bastedalen 11.6 (Nils-Erik Ström). 20 i par pulli/nyligen flygga ungar Forsaviken, Stora Forsa 16.6 (Anders Gustafson, Staffan Johansson). 5 pulli bo, ägg/ungar Strandpromenadsdammen, Rynningeviken 20.6 (Nils Eriksson) samt 15 pulli Södra Näsbyängen, Oset 9.7 (Mikael Tellbe).

Högsta antal rastande: 200 ex. Öbyå kern, Kvismaren 23.4 (Kent Halttunen) samt 1 200 ex. Kilsgrådsåkrarna, Kvismaren 4.10 (Åke Pettersson).

Stripgås (*Anser indicus*)

Under hösten har 3–4 ex. rastat i landskapet. Stripgåsen i Tysslingen blev en långstannare som följde med rastande sädgäss och spetsbergsgäss över ett stort område väster om Tysslingen från Vintrosa i söder till Närkes Kil i norr.

Höst: 1 ex. Tysslingen 11.9–12.11 (*Martin Karlsson, Lena Asp, Ove Pettersson m.fl.). 1 ex. Rysjön, Kvismaren 20.9 (Ronny Nilsson). 1 ex. Ässöbron 25.9 (Johannes Almquist). 1 ex. Hammarmaden, Kvismaren 27.9 (*Magnus Persson, Inger-Marie Carlsen, Anders Jacobsson). 2 ex. Västra Kvismaren (Kumla kn), Kvismaren 3.10 (*Olle Holst, Erik Törnvall, Tunyapat Pinwanichkul m.fl.).

Blågås (*Anser caeruleus*, blue morph)

En snögås i mörk morf som också kallas blågås upptäcktes först vid Tysslingen. Med största sannolikhet flyttade sedan samma individ över till Kvismaren där den sedan stannade i drygt två veckor. Snögås tillhör kategori E och räknas inte som spontant uppträdande i landet.

Höst: 1 ex. Gräve kyrka och Gymninge, Tysslingen 21.3–3.4 (*Tomas Bergkvist, Per Hasselgren, Martin Karlsson). Troligen samma individ i Kvismaren 11–26.4 (Bernt Bergström, Anders Bertebo, Bo Runesson m.fl.).

Bläsgås (*Anser albifrons*)

Antalet rastande bläsgäss på våren har ökat de senaste åren både i Kvismaren och i Tysslingen. Högsta noteringarna på respektive lokal redovisas. Arten uppträder betydligt sparsammare på hösten.

Vår: 790 ex. Gymninge, Tysslingen 11.4 (Kent Halttunen) och 1 270 ex. Öbyå kern, Kvismaren 23.4 (Kent Halttunen).

Spetsbergsgås (*Anser brachyrhynchus*)

På sin väg till sitt nya häckningsområde Novaja Zemlja i Norra ishavet rastar spetsbergsgäss i stora antal i Tysslingen både på vår- och höststräcket. Antalet har ökat för varje år och under hösten gjordes en av de högsta noteringarna någonsin av arten i Sverige med hela 3 650 ex. vid två tillfällen i november.

Vår: 2 640 ex. Tysslingen 20.3 (Lennart Eriksson).

Höst: Totalt räknades till 3 650 ex. 2.11 fördelat på följande lokaler: 50 ex. Gymninge, Tysslingen (Lennart Eriksson), 500 ex. Nybble, Vintrosa (Kent Halttunen) samt 3 100 ex. Närkes Kils-området (Lennart Eriksson). Även 12.11 räknades sammanlagt till 3 650 ex. (Lennart Eriksson).

Sädgås (*Anser fabalis*)

Sädgäss rastar i stora mängder i landskapet både vår och höst. Gässen provianterar på åkrar och våtmarker i Kvismaredalen och Tysslingen/Västernärke. Högsta noteringar för respektive årstid anges nedan.

Vår: 2 800 ex. Sörby åkrar, Kvismaren 1.3

(Anders Jacobsson) samt 3 600 ex. Gens-
torp, Viby 6.3 (Kent Halttunen).

Höst: 4 300 ex. Tysslingen 12.11 (Lennart Eriksson) samt 4 500 ex. Segersjö natur-
reservat, Segersjö 13.11 (Magnus Friberg).

Tundrasädgås (*Anser fabalis rossicus*)

Rasen rossicus är svårbestämd och säker-
ligen underrapporterad under året. Endast
större antal från Kvismaren redovisas. Ovan-
ligt fåtalig i Tysslingen detta år.

Vår: 515 ex. Rysjön, Kvismaren 11.4 (Åke
Pettersson).

Höst: 200 ex. Rysjön, Kvismaren 21.9 (Pe-
ter Gustafson).

Fjällgås (*Anser erythropus*)

Tre fynd gjordes under hösten. Individen
som sågs vid Rysjön var en projektfågel
med sändare om halsen. De övriga fynden
var individer som rastade med andra gäss
och det var inte möjligt att se eventuella
färgringar på benen.

Höst: 1 ex. Hammarmaden, Kvismaren
31.8–2.9 (*Ronny Nilsson, Patrik Ström-
berg). 1 adult med sändare om halsen sågs
i Rysjön, Kvismaren 26.9 (Stefan Oscar Os-
carsson). 2 adult Lännäs kyrka 3.11 (*An-
ders Jacobsson).

Mindre sångsvan (*Cygnus columbianus*)

Ovanligt många fynd gjordes under våren
med som mest fem ex. samtidigt i norra
Tysslingen och hela sju ex. på Myrömaden.
Normala tre fynd under hösten.

Vår: 2 ex. Rånnestamaden, Tysslingen 11–
15.3 (Helny Olsson, Bengt Jalsborn, Lennart
Eriksson m.fl.). 1 ex. Åtorp, Tysslingen 16.3
(Per-Åke Persson, Siw Carlsson). 4 adult
Ruinen, Tysslingen 17.3 (Lennart Eriksson,
Benny Fredriksson m.fl.). 1 adult Täby, Sto-
ra Mellösa 17.3 (Anders Jacobsson). 1 ex.
Skruke, Sköllersta 17.3 (Per Karlsson Linde-
rum). 5 ex. Ruinen, Tysslingen 18.3 (Helny
Olsson, Lennart Eriksson, Marianne Johans-
son m.fl.). 1 adult Södra maderna, Tyssling-
en 18.3 (Ove Pettersson). 1 ex. Raststugan
Hälsingland, Tysslingen 18.3 (Åke Jalo). 4
ex. Ulvåsavägen 10, Örebro 18.3 (Bengt
Jalsborn). 2 ex. Rånnestamaden, Tyssling-
en 19–20.3 (Björn Ander, Claes Dyst, An-
dreas Tranderyd). 7 adult Myrö våtmark,
Rynningeviken 24.3 (Eva Georgii-Hemming,
Urban Tholén, Thord Eriksson). 1 adult Äl-
gesta skogsbilväg, Tysslingen 30.3 (Sune
Johansson, Berit Söderberg). 1 ex. Norra
tornet, Tysslingen 10.4 (Roine Magnusson).
1 2K Södra maderna, Tysslingen 11.4 (Ove
Pettersson, Staffan Gustavsson).

Höst: 1 ex. sträckte över centrala Örebro
31.10 (Christer Tegebro, Ove Larsson,
Ove Pettersson). 2 adult Fågeludden, Oset
13.11 (Per Wedholm, Per Hasselgren). 1

ex. Norra Tysslingen 16.11 (Rune Eriksson,
Gunnar Nilsson, Ingvar Gustavsson m.fl.).

Sångsvan (*Cygnus cygnus*)

Under närmare 20 års tid har Helny Ol-
sson räknat sångsvanarna i norra Tysslingen.
Så även år 2022. Antalet rastande svanar
kulminerade 16–19 mars. Endast dagar
med mer än 2 000 ex. anges nedan. Sång-
svanar ses över hela landskapet under våren
och rastar även på andra lokaler. Exempel
på sådana övriga lokaler redovisas också.

Rånnesta, Tysslingen: 2 248 ex. Ruinen,
Tysslingen 16.3 (*Helny Olsson, Roine
Magnusson, *Christer Tegebro). 2 488 ex.
Ruinen, Tysslingen 18.3 (Helny Olsson).
2 862 ex. Ruinen, Tysslingen 19.3 (Helny
Olsson, Bengt Jalsborn).

Övriga lokaler: 339 ex. Hidingebro, Hi-
dinge 10.3 (Kent Halttunen), 250 ex. Gö-
tavi, Vintrosa 12.3 (Robert Petersen) samt
330 ex. NO Fatburen 16.3 (Ulf Allvin).

Gravand (*Tadorna tadorna*)

Ovanligt få fynd i landskapet under året.
Endast tre fynd och samtliga gjordes under
våren.

Vår: 1 hane Klåvudden, Harge 27.3 (Andre-
as Sandberg, Johannes Almqvist). 1 ex. Se-
gersjö 3.5 (Anders Jacobsson). 2 ex. i par i
Löten, Kvismaren 4.5 (*Anders Jacobsson,
Ove Pettersson m.fl.).

Mandarinand (*Aix galericulata*)

Ett vårfynd gjordes i en hästhage vid Har-
bränna, Harge. Fågeln förflyttade sig under
dagen till flera närliggande lokaler och sågs
dels i Hargebaden med vitkindade gäss och
senare i en hage vid Kalvbacken 414. Ett
par dagar senare besökte den även Stora
Igelsjön.

I augusti upptäcktes en individ i eklipsdräkt
i centrala Örebro. Den stannade sedan kvar
tills den hade ruggat klart och åter var i
praktklädd.

Vår: 1 hane i området kring Hargedammar-
na, Harge 1.5 (Kjell Ståhlberg). Säkerligen
samma individ sågs 3.5 i Stora Igelsjön.
(Kjell Ståhlberg).

Höst: 1 hane rastande Hagaparken, Örebro
19.8–3.10 (Christer Tegebro, Ylva Malm,

Kristina Lindqvist).

Skedand (*Spatula clypeata*)

En säkerställd häckning i Boglundsängen,
ett fall av trolig reproduktion. Skedänder i
par sedda under perioden maj–juni i Tyss-
lingen, Oset, Kvismaren m.fl. lokaler utan
några häckningskriterier. En svårinventerad
art. Kvismaren är en viktig rastlokal för sked-
änder med stora antal under sensommaren.

Säkerställd häckning: 9 pulli/nyligen flyg-
ga ungar Östra dammen, Boglundsängen
27.6 (Bengt Jalsborn).

Trolig reproduktion: 2 ex. parning/par-
ningsceremonier Löten, Kvismaren 16.4
(Frank Tholfsson).

Noterbart: 125 ex. Rysjön, Kvismaren 29.8
(Åke Pettersson).

Årta (*Spatula querquedula*)

En säkerställd häckning med ungar i Oset.
Flera par observerade vid ett flertal tillfällen
under häckningstid i Kvismaren, Tysslingen,
Boglundsängen samt Myrö våtmark som
kan tyda på trolig reproduktion av åtta par.
Säkerställd häckning: 5 ex. (1 hona + 4 1K)
bo, ägg/ungar Södra Näsbyängen, Oset
25.7 (Lennart Eriksson m.fl.).

Trolig reproduktion:

Kvismaren: Två par permanent revir Kvin-
nerstasjön 5.6 (Magnus Friberg), 3 ex. (2
hane + 1 hona) obs i häcktid, lämplig biotop
Källviken, Fågelsjön, 6.6 (Viktor Björkert). 2
i par Hammarmaden, 18.6 (Kvismare Fågel-
station). 2 i par Killingemaden 18.6 (Kvisma-
re Fågelstation).

Boglundsängen: 2 i par obs i häcktid, lämp-
lig biotop Västra dammen, Boglundsängen
10.5 (Jonathan Waern). 2 i par förbifflygan-
de Östra dammen, 18.5 (Bengt Jalsborn).
2 hane födosökande Västra dammen, 19.5
(Bengt Jalsborn).

Tysslingen: 2 i par Älgestamaden, Tyssling-
en 13.5 (Roine Magnusson).

Myrö: 1 hane obs i häcktid, lämplig biotop
våtmark nordost, Rynningeviken 30.5 (Nils
Eriksson). 2 hona obs i häcktid, lämplig bio-
top våtmark nordost, Rynningeviken 30.5
(Nils Eriksson). 1 ex. Myrömaden, Rynninge-
viken 31.5 (Lars Persson).

Snatterand (*Mareca strepera*)

Snatteranden är väl etablerad som häck-
ande art i landskapet. Vid en inventering
av Rysjön noterades minst sex kullar med
totalt 44 pulli. Säkerställda häckningar har
dessutom konstaterats i både Oset och
Boglundsängen. Under hösten rastade sto-
ra mängder i flera av landskapets våtmarker.
Högsta antal anges.

Noterbar häckning: 44 pulli/nyligen flyg-
ga ungar Rysjön, Kvismaren 11.7 (Åke Pe-
ttersson).

Höst: 690 ex. Kvismaren 2.9 (Ola Strand), 560 ex. Västra dammen, Boglundsängen 25.9 (Lennart Eriksson) samt 304 ex. Strandpromenaden, Rynningeviken 18.10 (Nils Eriksson).

Stjärtand (*Anas acuta*)

Ingen säker häckning men flera intressanta observationer under häckningstid i Kvismaren. Högt antal under hösten samt ett vinterfynd redovisas.

Trolig reproduktion: 2 i par i lämplig häckbiotop Fiskingemaden, Kvismaren 9.5 (Lillemor Däckfors). 2 ex. obs i häcktid, lämplig biotop Källviken, Fågelsjön, Kvismaren 7.7 (Mikael Tellbe). Dessutom uppehöll sig en hona i Rysjön under perioden 20 juni–12 juli.

Höst: 90 ex. SV Ormesta holme, Oset 27.9 (Lennart Eriksson).

Vinterfynd: 1 hane Reningsverket, Odensbacken 1.1–5.2 (Ove Åkesson, Anders Jacobsson m.fl.).

Amerikansk kricka (*Anas carolinensis*)

Årets enda fynd gjordes liksom föregående år i Kvismaren. Arten är inte årlig i landskapet.

Vår: 1 hane Löten, Kvismaren 1–12.5 (*Ronny Nilsson, Gunnar Svenson m.fl.).

Brunand (*Aythya ferina*)

Brunanden har minskat i Närke och rastar i allt mindre antal både vår och höst. Fynden i juni/juli är hanar som har samlats för att genomföra ruggning under sommaren. Ingen häckning har dock konstaterats i landskapet så hanarna kommer från andra regioner. Högst antal på respektive lokal anges.

Vår: 4 ex. (3 hane + 1 honfärgad) Rysjön, Kvismaren 12.4 (Sune Johansson, Berit Söderberg). 6 ex. Rysjön, Kvismaren 14.4 (Jan Ridell). 7 hane Strandpromenaden, Rynningeviken 17.4 (Ronnie Lindqvist). 5 hane Almbyängen, Oset 26.4 (Anders Jacobsson). 4 ex. Strandpromenaden, Rynningeviken 9.5 (Lennart Eriksson, Thord Eriksson). 4 ex. Strandpromenaden, Rynningeviken 12.5 (Anders Carlberg, Claes Dyst). 4 hane Rysjön, Kvismaren 21.5

(Magnus Persson). 4 hane Rävången, Rynningeviken 26.5 (Arvid Landgren). 5 ex. Strandpromenaden, Rynningeviken 4.6 (Mikael Tellbe). 7 adult hane Ormestaängen, Oset 10.6 (Håkan Svensson, Birgitta Davidsson). 24 hane Rysjön, Kvismaren 28.6 (Anders Jacobsson).

Höst: 21 ex. (20 hane + 1 hona) Rysjön, Kvismaren 3.7 (Anders Jacobsson). 5 hane Västra dammen, Boglundsängen 13.9 (Bengt Jalsborn). 16 ex. (12 hane + 4 hona) Yxnäså udde, Segersjö 22.9 (Anders Jacobsson). 4 ex. Västra dammen, Boglundsängen 2.10 (Bengt Jalsborn).

Vigg (*Aythya fuligula*)

Stora mängder vigg rastar i Hjälmarén på senhösten. Största ansamlingarna sker i södra kanten av sjön.

Höst: 1 700 ex. rastande Långörevägen 5, Djursnäs 21.10 (Mikael Landin). 2 200 ex. Lappe småbåtshamn, Lappe 26.10 (Leif Sildén). 800 ex. Hjälmarsholm, Segersjö 9.11 (Rune Eriksson, Gunnar Nilsson).

Bergand (*Aythya marila*)

Samtliga fynd för året redovisas. Intressant med vinterfyndet av bergand i Oset.

Vår: 1 hona Svartåns mynning, Oset 3.1–11.4 (Anders Carlberg, Lennart Eriksson, Bengt Österberg m.fl.). 1 hane Teen, Hasselfors 12.4 (Per Karlsson Linderum). 2 hane Vättern Nrk 26.4 (Ulf Allvin). 8 i par Vättern Nrk 29.4 (Ulf Allvin). 1 hane Rävångsmaden, Rynningeviken 22.6 (Thord Eriksson).

Höst: 1 hane Näsbyängen, Oset 1.7 (Per Hasselgren, Mikael Tellbe). 1 hona Tvärvägen, Oset 17.7 (Jens Sandgren). 1 hona Boglundsängen 30.10 (Sven Bågesund, Violis Bågesund). 1 1K honfärgad Skogarsjön, Skogaholm 5–7.11 (*Patrik Heden-gren, Christer Johansson). 1 honfärgad Lappe småbåtshamn, Lappe 6.11 (Andreas Sandberg, Johannes Almqvist). 1 hona Näsudden, Dimbobaden 8.11 (Anders Jacobsson, Bengt Jalsborn). 1 honfärgad Hjälmarén, Oset 14.11 (Christer Tegebro, Thord Eriksson, Sten Axelsson m.fl.). 1 hona Nordsjön, Kvarntorpshögen 23.11 (Peter Gustafson). 16 ex. Södra Hjälmarstranden 6.12 (Ola Strand).

Ejder (*Somateria mollissima*)

Samtliga fynd under våren gjordes av mor-gonpigga skådare i norra Vättern. Ett unikt fynd gjordes 2 juni då en ejderguding i full vigör rastade på en parkering i Örebro.

Vår: 7 ex. (6 hane + 1 hona) Nydalen 28.4 (Christer Tegebro, Christer Sölveling, Anders Jacobsson m.fl.). 2 hane Klåvudden, Harge 28.4 (Kent Halttunen). 1 hane Klåvudden, Harge 1.5 (Kjell Ståhlberg). 1 hane Nydalens hamn, Nydalen 2.5 (Andreas Tran-

deryd). 1 hane Klåvudden, Harge 10.5 (Leif Sildén). 2 hane Nydalen 12.5 (Ove Pettersson, Åke Pettersson, Kent Halttunen).

Noterbart: 1 hane Örebro 2.6 (gm Ove Pettersson). Kickan Lindman var på väg till bowlinghallen Strike & Co när hon upptäckte en guding som låg på parkeringen vid Nastagatan. En timma senare var ejdern borta.

Svärta (*Melanitta fusca*)

Samtliga fynd under våren gjordes i norra Vättern, medan alla fynd utom ett på hösten rapporterades från Hjälmarén. Intressant och ovanligt vinterfynd vid Hinstorp i februari.

Vår: 1 hona Hinstorp, Olshammar 26–27.2 (*Johannes Almqvist, Ulf Allvin). 26 ex. Nydalen 28.4 (Anders Jacobsson, Christer Sölveling, Christer Tegebro m.fl.). 3 ex. Klåvudden, Harge 28.4 (Kent Halttunen). 12 ex. Vättern Nrk 29.4 (Ulf Allvin). 10 ex. Klåvudden, Harge 30.4 (Ove Pettersson, Arne Lundh, Monika Waern m.fl.). 1 hane Nydalens hamn, Nydalen 30.4 (Erik Widuss). noterad Harge 30.4 (Lars Tivenius). 3 ex. Klåvudden, Harge 1.5 (Kjell Ståhlberg). 6 ex. Nydalens hamn, Nydalen 2.5 (Andreas Tranderyd). 1 ex. Vätterns skärgård, Vättern Nrk 5.5 (Roi-ne Magnusson). 13 ex. Klåvudden, Harge 6.5 (Kent Larsson). 3 ex. Klåvudden, Harge 10.5 (Leif Sildén). 9 ex. Klåvudden, Harge 11.5 (Toni Berglund). 17 ex. Nydalens hamn, Nydalen 13.5 (Anders Jacobsson, Christer Tegebro, Thord Eriksson m.fl.). 10 ex. Klåvudden, Harge 13.5 (Bengt Jalsborn).

Höst: 58 ex. (7 + 13 + 38 ex.) Norra Grundholmen, Hjälmarén 3.9 (Andreas Sandberg, Johannes Almqvist). 1 honfärgad Nydalens hamn, Nydalen 12.11 (Andreas Sandberg, Peter Gustafson, Johannes Almqvist). 4 honfärgade Ormesta holme, Oset 27.11 (Ola Erlandsson, Thord Eriksson). 1 honfärgad Svartåns mynning, Oset 30.11–7.12 (*Lennart Eriksson, Ola Erlandsson, Per Wedholm m.fl.). 2 ex. Näsudden, Dimbobaden 3.12 (Anders Jacobsson).

Sjöorre (*Melanitta nigra*)

Under våren noterades ca 800 sträckande sjöorrar från lokalerna Klåvudden och Nydalen i norra Vättern. Lägre antal än tidigare år, men mest beroende på färre observations-dagar. Under hösten uppträdde sjöorrar i Hjälmarén under perioden 27 augusti–5 december. Sträcket sker nattetid och fåglar dimper även ner lite varstans som framgår av rapporterna nedan.

Vår: 2 i par Teen, Hasselfors 13.4 (Ari Laine, Sussie Örtenmalm). 1 hane Södra maderna, Tysslingen 14.4 (Ove Pettersson, Christer Tegebro). 6 ex. Sottern 17.4 (Leif Sildén). 7 ex. Norra Björksundet 23.4 (Bengt Anders-

son, Kent Halttunen). 224 ex. Vättern Nrk 26.4 (Ulf Allvin). 5 ex. Rysjön, Kvismaren 29.4 (Anders Jacobsson, Andreas Tranderud m.fl.).

Höst: 43 ex. Södra Hjälmärstranden 26.9 (Ola Strand). 6 ex. Norra Tysslingen 24.10 (Bengt Jalsborn). 2 ex. Södra Tysslingen 5.11 (Bengt Jalsborn, Per Hasselgren). 1 honfärgad Teen, Hasselfors 12.11 (Patrik Strömberg). 1 honfärgad Västra dammen, Boglundsängen 14.11 (*Bengt Jalsborn, Lennart Eriksson). 83 honfärgad Vibysjön 14.11 (Kent Larsson). 2 ex. Västra dammen, Boglundsängen 27–28.11 (*Bengt Jalsborn, Ove Larsson).

Alfågel (*Clangula hyemalis*)

Ett magert år för alfågel i landskapet med totalt endast fem fynd. Glädjande med individen vid Rynningeviken som stannade i drygt två veckor till allmänt beskådande.

Vår: 1 hona Klåvudden, Harge 22.4 (Hans Waern). 4 ex. rastande Vättern Nrk 26.4 (Ulf Allvin). 4 ex. Nydalens hamn, Nydalen 13.5 (Anders Jacobsson, Christer Tegebro, Thord Eriksson m.fl.).

Höst: 1 ex. Strandpromenaden, Rynningeviken 31.10–15.11 (Lennart Eriksson, Thord Eriksson, Staffan Gustavsson m.fl.). 2 ex. Södra Tysslingen 5.11 (*Bengt Jalsborn, Martin Karlsson).

Salskrake (*Mergellus albellus*)

Stora flockar med rastande salskrakar hör Hjälmaren till i november. Samtliga fynd med mer än 90 ex. redovisas.

Höst: 195 ex. Ässöbron 5.11 (Johannes Almqvist). 200 ex. Hjälmärholm, Segersjö 9.11 (Rune Eriksson, Gunnar Nilsson). 120 ex. Ässöbron 11.11 (Lars Johansson). 135 ex. Ässöbron 18.11 (Christer Tegebro). 180 ex. Hästhagsviken, Katrinelund 24.11 (Ola Strand). 90 ex. Segersjöviken, Segersjö 26.11 (Anders Jacobsson).

Kamskrake (*Lophodytes cucullatus*)

För tredje året i rad fick Kvismaren besök av en vacker kamskrake. Denna gång stannade den några dagar i Fågelsjön.

Höst: 1 adult hane Fågelsjön, Kvismaren 24–28.9 (Per Hasselgren, Ronny Nilsson, Magnus Persson m.fl.).

Småskrake (*Mergus serrator*)

Det stora flertalet småskrakar har rapporterats från Vättern. Men under våren gjordes även ett 15-tal fynd i Skagern med som mest 27 ex. Men var häckar de? Inga fynd med häckningskriterier har rapporterats under året. Intressanta fynd på andra lokaler redovisas liksom ett spektakulärt höstfynd från Vättern.

Vår: 3 ex. (2 i par i + 1 hane) obs i häck-

tid, lämplig biotop Sottern 21.4 (Åke Petersson). 27 ex. Vårbo, Skagern Nrk 30.4 (Mårten Persson, Sören Hedberg, Christian Allén). 3 hane obs i häcktid, lämplig biotop Ö Laxsjön, Stenboda 9.5 (Mona Hansson, Lars Mandorf). 2 adult i par Rysjön, Kvismaren 20.5 (Patrik Hedengren, Conny Hedengren m.fl.). 2 ex. Kårsta golfbana 30.5 (Göran Gustafsson).

Höst: 270 ex. Vättern Nrk 9.8 (Leif Sildén).

Järpe (*Tetrastes bonasia*)

En lyckad häckning är rapporterad under året samt en möjlig häckning. I övrigt ett 50-tal fynd av både spelande och sedda individer i landskapets skogsområden.

Lyckad häckning: 4 pulli/nyligen flygga ungar Trevägs korsning Lövhaget-Lanforsdammen-Lanforsälven, Villingsbergs skjutfält 1.7 (Sune Johansson, Berit Söderberg).

Möjlig häckning: 1 ex. upprörd, varnande Långsjön 28.7 (Valdemar Andersson).

MINDRE FLUGSNAPPARE FOTO: DANIEL DEGERVÄS

Tjäder (*Tetrao urogallus*)

Av årets rapport att döma finns det gott om tjäder i landskapets tallskogar. De flesta spelplatserna finns i Närke västra och södra skogsområden. På Villingsbergs skjutfält gjordes många noteringar om sedda tjädrar men ytterst få spel. Begränsad tillgänglighet har säkert påverkat möjligheter till besök i området.

Bedömningsfynd av spelplatser och antal: Hela 24 olika spelplatser med spelande tuppar har rapporterats. Totala antalet tuppar var 78 exemplar med en variationsbredd av antalet på 69–87 exemplar.

Orre (*Lyrurus tetrix*)

Spelande orrar finns huvudsakligen i Kilsbergen samt i skogarna i Närke västra och södra delar. De flesta orrar är utspridda med 1–5 ex. på varje lokal. På en myr i Kilsbergen noterades 15 spelande tuppar och på en mosse i västra landskapet spelade 12 tuppar.

Bedömningsfynd av antal spelplatser och antal: Totalt 45 lokaler med totalt minst 130 spelande orrar.

Rapphöna (*Perdix perdix*)

De rapphönskullar som rapporterats öster om Örebro och på flera lokaler i Tysslingeområdet är med mycket stor sannolikhet uppfödda och utsläppta individer. Fyndet av ett rapphönspar under häckningstid vid Björka lertag är intressant då inget utsläpp av kullar är känt i området.

Vår: 2 ex. par i lämplig häckbiotop Björka lertag 3.4–16.5 (*Hans Waern, Jonas Engzell, Bengt Andersson). 1 ex. spel/sång Björka lertag 22.6 (Hans Waern).

Höst: 1 ex. lockläte, övriga läten Björka lertag 28.10 (Frank Tholfsson).

Vaktel (*Coturnix coturnix*)

Ett bra år för vaktel i landskapet. Ca 70 spelande individer på ett drygt 50-tal olika lokaler. Utanför slättbygderna har ett par intressanta fynd gjorts i Hjortkvarn och i Askersund. En möjlig reproduktion vid Myrö.

Möjlig reproduktion: 1 ex. upprörd, varnande Myrö våtmark, Rynningeviken 8.9 (Eva Georgii-Hemming, Urban Tholén).

Noterbart: 2 ex. spel/sång Tanntorp, Hjortkvarn 1–25.6 (Mats Weiland). 1 hane spel/sång Linds gård, Atlasruta 09E5j (Askersund) 14.6 (Ronnie Lindqvist).

Nattskärre (*Caprimulgus europaeus*)

Antalet rapporterade spelande nattskärre blev minst 70 ex. i landskapet. Flest fynd gjordes söder och norr om Laxå med 30 ex. Området väster om Örebro/Kilsbergen bidrog med 20 ex, Käglan med 10 ex, Hallsberg/Brevens bruk med 10 ex. Fynd av ruvande fåglar gjordes på två lokaler. Slutligen redovisas höstfynden efter 1 augusti.

Säkerställda häckningar: 1 ex. ruvande Rudtjärnen 11.6 (Per Karlsson Linderum). 1 adult ruvande Flatlandsmossen, Villingsberg 10.7 (Terése Riddersand, Ove Nilsson).

Höst: 1 ex. Losjön, NV om 4.8 (Per Karlsson Linderum). 2 ex. Garphyttans nationalpark 9.8 (Kasper Wieck). 1 ex. Tanntorp, Hjortkvarn 18.8 (Mats Weiland). 1 ex. Norra Bro 305 21.8 (Peter Gustafson). 1 ex. Lövholmen, Kvismaren 11.9 (Joakim Johansson).

Turkduva (*Streptopelia decaocto*)

Arten återfinns på någonstans mellan 15 och 20 lokaler i landskapet, eventuellt något färre då det är svårt att veta hur många olika individer det är som ses i olika delar av Örebro, Stora Mellösa, Odensbacken och Kumla. De högsta antalen observerade under året redovisas.

Höga antal: 7 ex. födosökande Odensbacken 4.10 (Ove Åkesson). 11 ex. födosökande Silosen, Kumla 8.10 (Jonas Melin). 6 ex. födosökande Stora Mellösa 4.12 (Rolf Hagström).

Skogsduva (*Columba oenas*)

Inga fynd rapporterade under januari, ej heller under december månad. Under hela februari månad rapporterades det skogsduvor från ett flertal lokaler, men det är nog mer troligt att det inte var övervintrare utan kom söderifrån.

Ringduva (*Columba palumbus*)

Likt tidigare vintrar har många ringduvor övervintrat i Örebro och ett fåtal på andra orter. Inga större ansamlingar under januari, februari eller december, men i stället har det inkommit rapporter varje dag på enstaka individer under vintermånaderna.

Större antal: 2 000 ex. rastande Osvalla, Tysslingen 23.9 (Ove Pettersson). 2 000 ex. förbiflygande Osvalla, Tysslingen 26.9 (Maria Wanhe). 6 970 ex. sträckande S Öby kulle, Kvismaren 29.9 (Åke Pettersson). 4 100 ex. sträckande Ässön 9.10 (Leif Sildén).

Vattenrall (*Rallus aquaticus*)

Endast två vinterfynd finns från i år, båda är från samma lokal fast det ena är från början på året och det andra är från slutet på året. Vintertid får man gå tillbaka till 2016 för att hitta så få fynd.

Vinterfynd: 2 ex. Reningsverksdammen, Kumla 2.1–3.3 (Frank Tholfsson, Hans Waern m.fl.). 2 ex. Reningsverksdammen, Kumla 5–31.12 (Anders Jacobsson, Frank Tholfsson m.fl.).

Kornknarr (*Crex crex*)

Det blev ett bra år för arten i landskapet med 23 spelande fåglar. Precis som tidigare år så är det reningsverket i Hallsberg som sticker ut med flera spelande fåglar på samma lokal. 4 ex. spel/sång Reningsverket, Hallsberg 29.5–3.6 (Markus Eriksson Nordkvist, Stefan Sundin m.fl.).

Småfläckig sumphöna (*Porzana porzana*)

Ett riktigt bra år för arten i landskapet med hela 27 spelande individer. Anmärkningsvärt är att 24 av de spelande fåglarna fördelas på Tysslingen och Kvismaren, övriga tre satt i Oset och Rynningeviken. Två höstfynd gjordes i år och redovisas nedan.

Höst: 1 adult Källviken, Fågelsjön, Kvismaren 30.8 (Anders Jacobsson). 1 ex. Rosenbergsjöen, Oset 10.10 (Tord Larsson).

Rörhöna (*Gallinula chloropus*)

Arten är noterad på 36 platser under häckningstid och av dessa så finns det nio säkerställda häckningar. Totalt finns det rapporter om 20 flygga ungar. Två vinterfynd finns från slutet av året.

Vinter: 1 1K Bygärdesdammen, Oset 10.10–7.12 (Patrik Strömberg, Gunnar Rohed m.fl.). 2 ex. Reningsverksdammen,

Kumla 16–31.12 (Kent Halttunen, Frank Tholfsson m.fl.).

Sothöna (*Fulica atra*)

Ovanligt många vinterfynd gjordes. Ett par av fynden kanske snarare är sena respektive tidiga vår-/höstfynd.

Vinter: 7 ex. Reningsverksdammen, Kumla 2.1–28.2 (Håkan Carlestam, Hans Waern m.fl.). 1 ex. Reningsverket, Odensbacken 6–8.1 (Stefan Persson m.fl.). 1 ex. Örnro, Örebro 8.1 (Albin Mauritzon m.fl.). 1 ex. Skebäckbron 27–31.1 (Jan-Rune Ericson). 1 ex. Naturens hus, Rynningeviken 6.2 (Per Wedholm m.fl.). 2 ex. Svartåns mynning, Oset 19.2 (Mikael Tellbe m.fl.). 3 ex. Katrinelund, Stora Mellösa 1.12 (Anders Jacobsson). 3 ex. Reningsverksdammen, Kumla 5–31.12 (Anders Jacobsson m.fl.). 2 ex. Ormestaängarna, Oset 5.12 (Sten Axelson m.fl.). 1 ex. Södra maderna, Tysslingen 28.12 (Ove Pettersson).

Mindre sumphöna (*Zapornia parva*)

Det här är fynd nr 28 för landskapet. Här kan vi konkurrera med de bästa landskapen för arten i landskapen, vilket inte är fallet med särskilt många ovanliga arter. Årets fågel gjorde en blixervisit, alternativt tystnade.

1 hane spel/sång Åslasjön, Kvismaren 1.6 (Andreas Tranderyd, Jan Tranderyd).

Trana (*Grus grus*)

Tranornas fenologi ändras sakta men säkert. De kommer tidigare och lämnar senare. Årets första sågs 19 februari och utgör snarare första vårfyndet än ett vinterfynd. I andra änden på året sågs enstaka individer ända fram till fyndet från Kvismaren, som med viss tvekan klassas in som ett vinterfynd. De största antalen från de officiella räkningarna i Kvismaren redovisas också. Toppnoteringarna är de lägsta på mycket länge, vi får gå tillbaka till åtminstone början av år 2000 för att hitta en lägre högsta notering.

Vinter: 3 ex. (2 adult + 1 1K) stationär Hammarmaden, Kvismaren 2.12 (Anders Jacobsson). 1 adult NV Stensbo 15.12 (gm Arne Holmer).

Större antal: 9 983 ex. rastande Hammarkullen, Kvismaren 12.9 (Ove Pettersson, Ronnie Lindqvist). 9 405 ex. Kvismaren 19.9 (Hans Waern, Conny Hedengren, Patrik Hedengren).

Smådopping (*Tachybaptus ruficollis*)

Inga troliga eller säkra häckningar konstaterades 2022, men däremot nio möjliga häckningar där smådoppingar framför allt noterats med spel/sång eller i par. Närkes totala population är sannolikt runt tio par.

Noterbart: 9 ex. rastande Näsbyängen, Oset 17.9 (Per Wedholm).

Gråhakedopping (*Podiceps grisegena*)

Den 26 mars dök de första gråhakedoppingarna upp i år på häckningsplatserna i Kvismaren och den sista rapporterades 20 augusti, också den i Kvismaren. Antal häckande par bedöms vara runt 20 i landskapet med Kvismaren som artens kärnområde. Även Oset och Rynningeviken samt Seger sjö har häckande gråhakedopping.

Häckningar: 4 adult i par ruvande Näsbyängen, Oset 26.5 (Per Wedholm). 1 ex. ruvande Fågelsjön, Kvismaren 28.5 (Daniel Andersson). 2 i par ruvande Rysjön, Kvismaren 6.6 (Viktor Björkert). 2 ex. ruvande Åslasjön, Kvismaren 19.6 (Mikael Tellbe). 2 ex. (1 adult + 1 pulli) bo, ägg/ungar Segersjö herrgårdsdamm, Segersjö 29.6 (Anders Jacobsson). 2 adult i par pulli/nyligen flygga ungar Kvinnerstasjön, Kvismaren 3.7 (Magnus Friberg).

Större antal: 10 ex. obs i häcktid, lämplig biotop Rysjön, Kvismaren 6.6 (Åke Pettersson).

NATTSKÄRRA

FOTO: JOAKIM JOHANSSON

Skäggdopping (*Podiceps cristatus*)

Även i år rapporteras skäggdopping under årets samtliga månader. Noterbara antal finns i Hjälmarén och Vättern där arten tycks tillbringa vintermånaderna.

Hjälmarén: 1 400 ex. Hjälmarén Nrk 24.8 (Ola Strand). 1 400 ex. stationär Hjälmarén Nrk 5.9 (Leif Sildén).

Vättern: 1 000 ex. rastande Hinstorp, Ols hammar 26.2 (Johannes Almqvist).

Svarthakedopping (*Podiceps auritus*)

Svarthakedoppingen rapporterades 2022 häcka på 23 lokaler, men omfattningen är svårbedömd. De mest produktiva lokalerna är Oset/Rynningeviken och alla delområden, Boglundsängen och Ängsholmens grustag. Antalet par i Närke bedöms från rapporterna vara minst 53.

Vår: 1 ex. födosökande Västra dammen, Boglundsängen 6.4 (Bengt Jalsborn). 1 ex. födosökande Västra dammen, Boglundsängen 6.4 (Patrik Strömberg). 1 ex. födosökande Västra dammen, Boglundsängen 6.4 (Per Hasselgren).

Höst: 1 ex. rastande Södra Tysslingen 9.11

(Lennart Eriksson).

Svarthalsad dopping

(*Podiceps nigricollis*)

Ett ensamt exemplar höll till i Rysjön under tre veckor sommaren 2022. När ska vi få vår nästa häckning av svarthalsad dopping i Närke?

1 ex. rastande Rysjön, Kvismaren 19.5–10.6 (Johan Miller, Daniel Yttermalm, Inger-Marie Carlsen m.fl.).

Strandskator (*Haematopus ostralegus*)

Normal fyndbild med strandskator i 20-talet par under häckningstid i norra Vättern, Örebro tätort och Stor-Hjälmarén. Trots att strandskator uppträder i par på lämpliga häckplatser i våtmarker, som Boglundsängen, Segersjö och Oset-Rynningeviken, verkar de ha svårt att lyckas med häckningarna. Häckningar i Örebro tätort: 2 adult bo, ägg/ungar Ica Maxi Sörbyängen, Örebro 5–20.6 (Markus Frisendahl, Jan Gunnarsson). 2 1K pulli/nyligen flygga ungar Örsro, Örebro 13.6 (Ylva Malm).

Fynd under vårsträck med större antal än 10 ex.: 28 ex. rastande Klåvudden, Harge 18.4 (Kjell Ståhlberg). 41 ex. sträckande N Nydalens hamn, Nydalen 2.5 (Andreas Tranderyd). 25 ex. rastande Vättern Nrk 19.5 (Leif Sildén).

Ljungpipare (*Pluvialis apricaria*)

Inga konstaterade häckningar och endast ett fynd i landskapet på lämpliga lokaler under häckningstid på Södra Hällsjö mossen. Färre fynd än normalt av rastande fåglar i större antal. Inga vinterfynd noterades men ett tidigt vårfynd:

Vår: 1 ex. lockläte, övriga läten Ängsholmen, Tysslingen 1.3 (Ove Pettersson).

Noterbart: 175 ex. rastande Ängsholmen, Tysslingen 6–11.5 (Bernt Bergström, Ove Pettersson, Roine Magnusson m.fl.). 148 ex. sträckande SV Venastugan, Rynningeviken 7.8 (Ola Erlandsson). 100 ex. rastande Hällbergstorp, Tysslingen 18.9 (Eva Georgii-Hemming, Urban Tholén).

Kustpipare (*Pluvialis squatarola*)

Endast tre fynd av arten och inga rapporter om sträckande fåglar under våren får anses som en ovanligt lågt uppträdande. Under hösten gjordes flera fynd av enstaka fåglar, men relativt få rapporter av sträckande fåglar och i större antal. Noterbart är den flock på 17 ex. som rastade i Rysjön under ett flertal dagar. Samtliga vårfynd och alla observationer på 10 ex. eller flera under hösten listas nedan;

Vår: 1 ex. rastande Källviken, Fågelsjön, Kvismaren 6–13.6 (Ove Pettersson, Bernt Bergström m.fl.). 1 ex. förbiflygande Irvings-

holm 8.6 (Martin Karlsson).

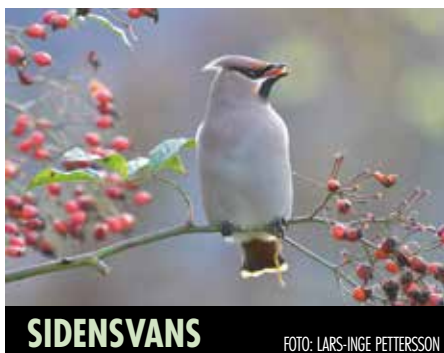
Höst: 17 1K rastande Rysjön, Kvismaren 16.10 (Åke Pettersson mfl). 20 ex. sträckande SV Venastugan, Rynningeviken 7.8 (Ola Erlandsson). 15 ex. sträckande SV Barkaregatan 8, Näsby, Örebro 7.8 (Per Wedholm).

Tofsvipa (*Vanellus vanellus*)

De första tofsviporna för året noterades den 10 februari, vilket numera får anses som normalt. Inga januarifynd noterades. Årets sista notering gjordes i december. Under november rastade en större flock med tofsvipor i Kvismaren. Inga rapporter från andra lokaler om med fler än 500 ex.

Vår: 4 ex. Tanntorp, Hjortkvarn 10.2 (Mats Weiland).

Höst: 1 025 ex. rastande Rysjön, Kvismaren 28.10–11.11 (Åke Pettersson m.fl.).

Fjällpipare (*Charadrius morinellus*)

Liksom 2021 gjordes endast två fynd av arten i landskapet, vilket är anmärkningsvärt litet. Nationellt sett så har fjällpipare en stabil populationsutveckling, men som varierar mellan åren. Inga höstfynd.

Vår: 2 ex. rastande Kilsgårdsåkrarna, Kvismaren 11.5 (Anders Jacobsson m.fl.). 1 ex. rastande Rumböholm, Tysslingen 11.5 (Ove Pettersson).

Mindre strandpipare

(*Charadrius dubius*)

Inga anmärkningsvärda fynd varken i fenologi eller antal.

Större strandpipare

(*Charadrius hiaticula*)

Normal fyndbild under året med undantag för en möjlig häckning i Källviken, Kvismaren. Tyvärr finns inga rapporter om pulli på platsen som kan bekräfta rapporten. Unga fåglar som dyker upp i Närke under juli kommer normalt från häckplatser utanför Närke. I Källviken sågs större strandpipare kontinuerligt under vår och sommar, vilket är anmärkningsvärt. Bara ett fynd över 50 ex.

Vår: 2 adult i par pulli/nyligen flygga ungar Källviken, Fågelsjön, Kvismaren 5.6 (Adrian Göthe).

Höst: 60 ex. Källviken, Fågelsjön, Kvisma-

ren 26.8 (Andreas Sandberg, Johannes Almqvist).

Storspov (*Numenius arquata*):

Glädjande nog verkar storspoven haft ännu ett bra år i landskapet med fynd av par i lämpliga häckningsmiljöer under juni–juli på ett 15-tal olika platser. En konstaterad häckning. Vårsträcket var normalt utan höga siffror. Antal över 50 ex. redovisas.

Fenologi: 1 ex. förbiflygande Klåvudden, Harge 27.3 (Andreas Sandberg, Johannes Almqvist). 1 ex. sträckande N Hammarkullen, Kvismaren 31.3 (Ronny Nilsson, Stellan Amzoll).

Häckning: 2 pulli bo, ägg/ungar Valla, Glanshammar 11.6 (Nils Eriksson).

Vår: 63 ex. sträckande Södra maderna, Tysslingen 14.4 (Ove Pettersson, Christer Tegebro). 52 ex. sträckande NO Fågelsjön, Oset 14.4 (Lennart Eriksson). 95 ex. rastande Ormesta gård, Örebro 14.4 (Åke Pettersson). 52 ex. sträckande Fågelsjön, Oset 14.4 (Daniel Yttermalm, Tomas Axén Haraldsson). 56 ex. sträckande NO Vårbobadet, Nysund Nrk 15.4 (Sören Hedberg). 55 ex. sträckande NO Svalnåsmaden vindskyddet, Tysslingen 16.4 (Ola Erlandsson). 133 ex. sträckande NO Vårbobadet, Nysund Nrk 18.4 (Sören Hedberg). 91 ex. sträckande N Klåvudden, Harge 18.4 (Kjell Ståhlberg). 285 ex. sträckande NO Vårbobadet, Nysund Nrk 20.4 (Sören Hedberg). 75 ex. sträckande NO Vårbobadet, Nysund Nrk 23.4 (Sören Hedberg).

Höst: 62 ex. sträckande SV Barkaregatan 8, Näsby, Örebro 9.7 (Per Wedholm).

Småspov (*Numenius phaeopus*)

En helt normal fyndbild dock utan större flockar och dagssummor under vårsträcket 15.4–15.5. Under hösten noterades endast enstaka fåglar och mindre flockar. Endast en flock över tio ex. noterades.

Höst: 25 ex. sträckande SV Kårsta ö, Lången-området 20.8 (Åke Pettersson).

Rödspov (*Limosa limosa*)

Enstaka rödspovar dyker ofta upp på lämpliga häckplatser. Under 2022 var det något färre än normalt och utan tydliga häckningsindicer. Ingen av vårfågeln har bestämts till ras, men utifrån av bildmaterial bör Osetfågeln vara av rasen limosa och fågeln på Hammarmaden troligen en isländsk rödspov av rasen islandica. Bilder och rasbestämning saknas på de övriga två fåglarna. Höstfynd avser enbart fåglar av rasen isländsk rödspov.

Vår: 1 ex. rastande Fiskingemaden, Kvismaren 22–23.4 (Andreas Tranderyd m.fl.). 1 ex. födosökande Tysslingen 27.4–10.5 (*Martin Karlsson m.fl.). 1 ex. födosökande Hammar-

maden, Kvismaren 16–20.6 (*Åke Pettersson m.fl.). 1 ex. obs i häcktid, lämplig biotop Oset 26.6 (Daniel Frederiksen).

Isländsk rödspov (*Limosa limosa islandica*)
Höstfynd av rödspov utgörs uteslutande av rasen islandica.

Höst: 4 1K rastande Källviken, Fågelsjön, Kvismaren 15.8–4.9 (Kasper Wieck, Johannes Almqvist m.fl.). 2 1K rastande Oset 16–19.8 (Mats Weiland, Lennart Eriksson m.fl.). 1 1K rastande Näsbyängen, Oset 31.8–18.9 (Per Wedholm m.fl.).

Myrspov (*Limosa lapponica*)

En normal fyndbild under året med undantag för vårsträcket som i stort uteblev. Flockar med tio ex. eller fler redovisas.

Vår: 3 ex. sträckande SV Näsbyängen, Oset 26.6 (Daniel Yttermalm).

Höst: 20 ex. sträckande SV Älberget, Hjälmaren Nrk 20.7 (Andreas Sandberg, Linnea Jakobsson, Irma Jakobsson). 100 ex. sträckande S Storholme, Vinön 20.7 (Andreas Sandberg, Linnea Jakobsson, Irma Jakobsson). 70 ex. sträckande SV Västra Oxhagen, Örebro 21.7 (Ove Pettersson). 35 ex. sträckande SV Fågeludden, Oset 22.7 (Nils Eriksson).

Roskarl (*Arenaria interpres*)

Ett vårfynd och ett höstfynd är långt under normalbild som är 5–10 fynd per år.

Vår: 1 ex. stationär Stora Röknen, Vättern Nrk 17–19.5 (Leif Sildén).

Höst: 1 adult rastande Källviken, Fågelsjön, Kvismaren 25.7 (Anders Kronhamn m.fl.).

Brushane (*Calidris pugnax*)

Inga indikationer på häckningar. Under de senaste fem åren så rastar regelbundet flockar med över 200 ex. framför allt i Kvismaren. Under 2022 var det ovanligt stora flockar med både vår- och höstastande fåglar i Kvismaren, men även i Tysslingen. Flockarna kan troligtvis förklaras av lågtrycksbetonat väder kombinerat med restaureringar av våtmarkerna i Kvismaren. Noterbart är också ett novemberfynd.

Fenologi: 5 ex. förbiflygande Rysjön, Kvismaren 12.11 (Hans Waern).

Vår: 500 ex. rastande Källviken, Fågelsjön, Kvismaren 3–9.5 (Johan Thyberg, Andreas Sandberg, Linnea Jakobsson m.fl.).

Höst: 150 ex. rastande Gymningemaden, Tysslingen 7–23.9 (Christer Tegebro, Ann-Marie Arvidsson m.fl.). 810 ex. rastande Rysjön, Kvismaren 12.9–10.10 (Andreas Sandberg m.fl.).

Myrsnäppa (*Calidris falcinellus*)

Ett vårfynd, inga höstfynd är ett lägre resultat än snittet. Arten varierar dock mellan år.

Vår: 6 ex. rastande Källviken, Fågelsjön, Kvismaren 20.5–2.6 (*Per Hasselgren, Inger-Marie Carlsen m.fl.).

Mosnäppa (*Calidris temminckii*)

Ett år med ovanligt många observationer av mosnäppa både under våren och hösten. Högsta antalsnoteringarna redovisas. Ett lite udda fynd från Vättern redovisas också.

Noterbart: 16 ex. födosökande Källviken, Fågelsjön, Kvismaren 20.5 (Peter Gustafson). 15 ex. rastande Blackstaans mynning, Tysslingen 21.5 (Roine Magnusson, Kent Halttunen m.fl.). 3 ex. rastande Stora Röknen, Vättern Nrk 17.5 (Leif Sildén).

Sandlöpare (*Calidris alba*)

Något enstaka fynd är det normala i landskapet.

1 ex. rastande Vättern Nrk 9.8 (Leif Sildén).

Kärnsnäppa (*Calidris alpina*)

Mars och aprilfynd bör röra den sydliga rasen schinzii då de nordliga kärnsnäpporna normalt inte kommer före andra veckan i maj ungefär. I övrigt relativt många fynd både under vår och höst i landskapet, utan riktigt stora flockar. Fynd i november är ovanligt.

Fenologi: 1 ex. födosökande Hammarmaden, Kvismaren 25–26.3 (*Johan Thyberg m.fl.). 1 ex. rastande Fågeludden, Oset 9.4 (Urban Tholén, Eva Georgii-Hemming). 1 ex. förbiflygande Rysjön, Kvismaren 11.11 (Åke Pettersson).

Noterbart: 105 ex. rastande Stora Röknen, Vättern Nrk 19.5 (Leif Sildén). 120 ex. rastande Hjälmaren Nrk 20.7 (Ola Strand). 78 ex. rastande Rysjön, Kvismaren 15.10 (Christina Jönsson).

Kustsnäppa (*Calidris canutus*)

Ett vårfynd och relativt få höstfynd. Samtliga redovisas.

Vår: 1 ex. rastande Stora Röknen, Vättern Nrk 19.5 (Leif Sildén).

Höst: 1 ex. rastande Hjälmaren Nrk 20.7 (Ola Strand). 15 adult sträckande SV Fågeludden, Oset 26.7 (Lennart Eriksson, Lennart Söderkvist). 2 ex. sträckande S Ormesta holme, Oset 29.7 (Ove Larsson). 11 ex. sträckande S Engelbrektholmen, Göks-

holm 31.7 (Anders Jacobsson). 1 adult Rönnerberget, Hjälmaren Nrk 31.7 (Andreas Sandberg). 6 1K rastande Källviken, Fågelsjön, Kvismaren 6.8–7.9 (*Stellan Amzoll, Johannes Almqvist, Patrik Strömberg m.fl.). 3 ex. rastande Hjälmaren Nrk 5.9 (Leif Sildén). 1 1K rastande Södra Näsbyängen, Oset 16.9 (Mikael Tellbe).

Tuvsnäppa (*Calidris melanotos*)

Tionde respektive elfte fyndet i landskapet. Det är bara en dag mellan observationerna och det är väl inte omöjligt att det rör sig om samma fågel.

1 ex. rastande Vålakärren, Vibysjön 14.4–16.5 (Johannes Almqvist, Lennarth Sollerman Gustafsson m.fl.).

1 ex. rastande Källviken, Fågelsjön, Kvismaren 17–18.5 (Johannes Almqvist m.fl.).

Spovsnäppa (*Calidris ferruginea*)

Ett normalt fyndår med rastande fåglar från 14.7 till 2.10. Inga vårfynd eller större flockar noterades under året. Oktoberfynd är ovanligt.

Noterbart: 1 ex. födosökande Näsbyängen, Oset 2.10 (Per Wedholm).

Småsnäppa (*Calidris minuta*)

Ett normalt fyndår med ett vårfynd och enstaka fåglar, upp till åtta ex, i våra kända våtmarkslokaler 14.7–4.10. Fynd i oktober är ovanligt och redovisas.

Vår: 2 ex. rastande Källviken, Fågelsjön, Kvismaren 20.5–6.6 (Sune Johansson, Berit Söderberg m.fl.).

Höst: 8 ex. födosökande Löten, Kvismaren 3.9 (Peter Gustafson). 1 ex. födosökande Oset 1–2.10 (Robert Åkerlund, Per Wedholm m.fl.). 2 ex. rastande Rysjön, Kvismaren 4.10 (Åke Pettersson).

Morkulla (*Scolopax rusticola*)

Inga vinterfynd i januari – februari och endast ett decemberfynd.

1 ex. födosökande Lannaforsvägen, Garp-hyttan 16.12 (Michael Andersson).

Dvärgbeckasin (*Limnocyrtus minimus*)

Ett normalt år, dock utan rapporter om spelande fåglar. Samtliga rapporter:

Vår: 1 ex. förbiflygande Löten, Kvismaren 10.4 (Erik Törnqvist, Tunyapat Pinwanichkul). 1 ex. rastande Hammarmaden, Kvismaren 12.4 (Ola Erlandsson). 1 ex. födosökande Norra tornet, Tysslingen 1.5 (Lars Pettersson, Monika Åsander). 2 ex. födosökande Sunnsjön 3.5 (Frida Olsson). 1 ex. rastande Källviken, Fågelsjön, Kvismaren 10.5 (Leif Eckmann, Christian Allén).

Höst: 4 ex. rastande Sticksjö 25.8 (Tommy Sundqvist). 1 ex. rastande Åsens åkrar, Kvismaren 25.9 (Lars Johansson). 1 ex. rastande

Lakdamarna, Rynningeviken 3.10 (Christer Tegebro). 1 ex. rastande Sörbysjön, Kvismaren 4.10 (Johan Thyberg). 1 ex. rastande Fågeludden, Oset 7.10 (Tord Larsson m.fl.). 1 ex. rastande Lerslätten, Tysslingen 7.10 (Per Hasselgren). 1 ex. födosökande Näsbyängen, Oset 9–12.10 (Urban Tholén, Eva Georgii-Hemming m.fl.). 1 ex. Lillängen, Oset 9.10 (Tommy Eriksson). 1 ex. Domarkärret, Almby 13.10 (Håkan Johannesson). 1 ex. födosökande Rysjön, Kvismaren 15.10 (Christina Jönsson). 1 ex. stationär Husabergs udde, Askersund 20.10 (Stellan Amzoll). 1 ex. födosökande Öbymaden, Fågel-sjön, Kvismaren 22.10 (Anders Carlberg).

SVARTHAKAD BUSKSKVÄTTA

Dubbelbeckasin (*Gallinago media*)

Bästa året i sen tid med minst 14 spelande fåglar på 13 lokaler. Tysslingen håller alltså som den viktigaste rastlokalen för dubbelbeckasin. Antalet spelande fåglar är svårbedömt i Oset, men troligen rör det sig om minst tre fåglar.

Vår: 1 ex. spel/sång Fiskingemaden, Kvismaren 5–9.5 (Ola Strand m.fl.). 4 ex. spel/sång Rånnestamaden, Tysslingen 6–17.5 (Bo Runesson m.fl.). 1 ex. spel/sång Västra dammen, Boglundsängen 7–9.5 (Leif Sildén m.fl.). 3 ex. spel/sång Ormestaängarna, Oset 7–16.5 (Åke Jalo m.fl.). 1 ex. spel/sång Mellringe golfbana, Örebro 7–8.5 (Jonathan Waern m.fl.). 1 ex. spel/sång Egersta södra strandäng, Tysslingen 13.5 (Thomas Eriksson, Anders Kling). 1 ex. spel/sång Södra maderna, Tysslingen 16.5 (Adrian Göthe). 1 ex. spel/sång Norra dammen, Boglundsängen 19.5 (Ove Larsson).

Höst: 1 ex. förbiflygande Strandpromenaden, Rynningeviken 8.9 (Stefan Westberg).

Enkelbeckasin (*Gallinago gallinago*)

Inga vinterfynd rapporterade.

Noterbart: 130 ex. rastande Råvgångsmaden, Rynningeviken 12.4 (Thord Eriksson).

Smalnäbbad simsnäppa

(*Phalaropus lobatus*)

Färre fynd än normala år, då det görs runt fem fynd.

1 ex. rastande Rysjön, Kvismaren 23.5 (Jan Tranderyd m.fl.). 1 ex. rastande Källviken, Få-

gelsjön, Kvismaren 6–8.6 (*Viktor Björkert m.fl.).

Rödbena (*Tringa totanus*)

Inga rapporter om konstaterade häckningar eller höga antal. Hur går det egentligen för denna krävande strandängsfågel i Närke?

Dammsnäppa (*Tringa stagnatilis*)

Likt majoriteten av våra fynd var årets dammsnäppa kortstannande, så det gäller att vara på tå om man vill se den i landskapet. Senast dammsnäppa sågs var 2019.

1 ex. rastande Källviken, Fågelsjön, Kvismaren 4.6 (*Roine Magnusson, Helny Olsson).

Grönben (*Tringa glareola*)

Minst fyra rapporter från häckplatser i Kils-bergen och relativt höga antal på rastande fåglar. Flockar med 200 ex. eller fler presenteras:

Häckningar: 1 adult hane spel/sång Ängadammen, Villingsbergs skjutfält 30.4 (Sune Johansson, Berit Söderberg). 1 adult upprörd, varnande Gilsåsen, Villingsbergs skjutfält 19.6 (Per Wedholm). 2 ex. upprörd, varnande Västkärr 22.6 (Magnus Persson). 1 ex. upprörd, varnande Torp 22.6 (Magnus Persson).

Noterbart: 200 ex. Älgstamaden, Tysslingen 7.5 (Thomas Eriksson). 200 ex. Källviken, Fågelsjön, Kvismaren 8.5 (Andreas Sandberg, Linnea Jakobsson). 300 ex. födosökande Irvingsholm 10.5 (Martin Karlsson). 400 ex. Norra tornet, Tysslingen 13.5 (Thomas Eriksson, Anders Kling). 220 ex. rastande Södra Näsbyängen, Oset 29.6 (Lennart Eriksson).

Svartsnäppa (*Tringa erythropus*)

Ett klenst år med endast två fynd med över 20 rastande fåglar:

40 ex. rastande Södra maderna, Tysslingen 8–11.6 (Raimo Laurila m.fl.). 31 ex. rastande Killingemaden, Kvismaren 11.6 (Bernt Bergström, Håkan Carlestam).

Ob. myrspov/kustsnäppa

(*Limosa lapponica/Calidris canutus*)

Höst: 22 ex. sträckande SV Fågeludden, Oset 21.7 (Ola Erlandsson).

Tretåig mås (*Rissa tridactyla*)

Största chansen att få se tretåig mås i landskapet har man vid Vättern efter en västkuststorm. I år ett fynd efter en sådan. Tretåig mås ses i snitt var fjärde år och senast var 2016.

1 ex. 1K sträckande S Nydalens hamn, Nydalen 12.11 (Andreas Sandberg, Peter Gustafson, Johannes Almqvist).

Skrattmå (Chroicocephalus ridibundus)

Endast två vinterfynd finns rapporterade. Det är svårt att utifrån rapporterna i Artportalen att göra en bedömning av häckningsåret för skrattnå. Viktigaste häckningslokaler finns i Oset Rynningevikens naturreservat med uppskattningsvis över 1 000 par.

Rapporter om kolonier: 140 ex. obs i häcktid, lämplig biotop Östra dammen, Boglundsängen 22.3 (Bengt Jalsborn). 1440 ex. obs i häcktid, lämplig biotop Oset 5.4 (Lennart Eriksson, Thord Eriksson). 520 i par besöker bebott bo Myrö våtmark, Rynningeviken 2.5 (Nils Eriksson). 350 i par ruvande Venalagunen, Rynningeviken 7.5 (Ola Erlandsson, Ronnie Lindqvist, Thord Eriksson). 47 ex. ruvande Sottern 18.5 (Åke Pettersson). 65 ex. ruvande Källviken, Fågelsjön, Kvismaren 1.6 (Kjell Ståhlberg). 130 ex. obs i häcktid, lämplig biotop Forsholmen 16.6 (Gunnar Myrhede). 44 pulli/nyligen flygga ungar Norra dammen, Boglundsängen 28.6 (Per Wedholm).

Dvärgmå (Hydrocoloeus minutus)

I år gick minst elva par till häckning i Kvinnerstasjön, Kvismaren. Det sågs upp till 20 par dvärgmåsar under häckningsperioden. Minst fem pulli i två kullar konstaterades. I Oset sågs dvärgmåsar vid ett flertal tillfällen under hela häckningssäsongen utan att häckning kunde konstateras. Toppnotering om över 1 000 rastande dvärgmåsar i Hjälmararen under juli – augusti tyder på att dvärgmåsen haft ett bra häckningsår i övriga delar av landet.

Häckning: 3 ex. ruvande Källviken, Fågelsjön, Kvismaren 6.6 (Bengt Jalsborn). 2 adult par i lämplig häckbiotop Näsbyängen, Oset 10.6 (Per Wedholm). 8 ex. ruvande Kvinnerstasjön, Kvismaren 3.7 (Magnus Friberg). 3 pulli/nyligen flygga ungar Kvinnerstasjön, Kvismaren 3.7 (Magnus Friberg). 2 pulli/nyligen flygga ungar Kvinnerstasjön, Kvismaren 3.7 (Magnus Friberg). 39 adult obs i häcktid, lämplig biotop Källviken, Fågelsjön, Kvismaren 4.7 (Åke Pettersson). **Noterbart:** 1 100 ex. Hjälmararen Nrk 24.8 (Ola Strand).

Kaspisk trut x gråtrut

(*Larus cachinnans x argentatus*)

Andra fyndet av en hybrid gråtrut x kaspisk trut i Närke. När ska vi få vår första kaspiska trut?

1 ex. Älberget, Hjälmararen Nrk 18.9 (Andreas Sandberg).

Tundratrut/atlant-/nordsjösiltrut

(*Larus heuglini/fuscus graellsii/fuscus intermedius*)

Ett fynd av denna kluriga grupp av ljusmantlade silltrutar.

1 adult födosökande Atleverket 7.11 (Albin Mauritzon).

Gråtrut (*Larus argentatus*)

Höst: 900 ex. födosökande Atleverket 7.11 (Albin Mauritzon). 695 ex. rastande Svartåns mynning, Oset 30.12 (Albin Mauritzon).

Fiskmå (Larus canus)

Höst: 300 ex. sträckande SV Hjälmaren, Oset 28.10 (Christer Tegebro). 300 ex. Fågeltornet Vibysjön 3.11 (Johan Niss). 500 ex. födosökande Tysslingen, Norra, Tysslingen 7.11 (Christer Tegebro).

Silltrut (*Larus fuscus*)

Närkeskådarna blir bättre och bättre på att redovisa vilka raser av silltrut de ser (när det är möjligt). Sammantaget har det varit mer silltrutobsar än genomsnittet under 2022.

Tio observationer gjordes av silltrutar som inte rasbestämdes;

Vår: 1 ex. Örebro 31.3 (Jakob Erson). 2 adult förbiflygande Strandpromenaden, Rynningeviken 6.4 (Peter Åslund). 1 ex. sträckande NO Nytorpsfälten, Karlslund 14.4 (Ola Erlandsson). 1 adult sträckande NO Svalnåsmaden vindskyddet, Tysslingen 16.4 (Ola Erlandsson). 1 ex. rastande E20 Mosjö, Mosås 25.5 (Jonathan Waern). 1 adult förbiflygande Barkaregatan 8, Näsby, Örebro 26.5 (Per Wedholm).

Höst: 1 adult födosökande observerad Våghustorget, Örebro 1.7 (Michael Andersson). 1 ex. rastande Näsudden, Dimbobaden 24.7 (Per Hasselgren). 1 adult sträckande SV Venakullarna, Rynningeviken 8.8 (Nils Eriksson). 2 1K sträckande SV Venakullarna, Rynningeviken 8.8 (Nils Eriksson).

Östersjötrut (*Larus fuscus fuscus*)

Relativt få fynd under året.

Vår: 1 ex. rastande Rysjön, Kvismaren 5.2 (Per Hasselgren). 2 adult sträckande NO Myrö våtmark Nordost, Rynningeviken 23.3 (Nils Eriksson). 1 ex. rastande SV Alhaga, Granhammar Ö 14.5 (Erik Törnvall, Tunyapat Pinwanichkul). 1 ex. förbiflygande Gamla tippet, Oset 17.5 (Åke Pettersson).

Nordsjösilltrut (*Larus fuscus intermedius*)

Vår: 1 adult rastande Irvingsholm, Tysslingen 12.5 (Sune Johansson, Berit Söderberg m.fl.). 1 adult förbiflygande Salem, Fågelåsen, Nysund Nrk 13.6 (Leif Paakkonen). 2 ex. rastande Nasta, Örebro 19.6 (Per Has-

selgren).

Höst: 1 ex. rastande Näsudden, Dimbobaden 24.7 (Per Hasselgren).

Havstrut (*Larus marinus*)

Inga konstaterade häckningar.

Skräntärna (*Hydroprogne caspia*)

Ett år med färre observationer i landskapet och lägre noteringar av rastande fåglar i Storhjälmaren.

Noterbart: 1 ex. rastande Vättern Nrk 9.8 (Leif Sildén). 52 ex. rastande Storhjälmaren 11.8 (Leif Sildén). 30 ex. Hjälmaren Nrk 12.8 (Ola Strand). 20 ex. Hjälmaren Nrk 24.8 (Ola Strand). 17 ex. Älberget, Hjälmaren Nrk 27.8 (Andreas Sandberg, Gunnar Rohed).

EJDER

FOTO: KICKAN LINDMAN

Fisktärna

(*Sterna hirundo*)

Inga rapporter om större kolonier, men fina siffror på rastande fåglar i Storhjälmaren.

Noterbart: 450 ex. Hjälmaren Nrk 5.8 (Ola Strand). 100 ex. förbiflygande Näsudden, Dimbobaden 8.8 (Ove Pettersson). 200 ex. födosökande Färjeläget, Hampetorp 12.8 (Peter Gustafson). 1 adult föda åt ungar Segersjövik, Segersjö 23.8 (Anders Jacobsson). 400 ex. Hjälmaren Nrk 24.8 (Ola Strand).

Ob. fisk-/silvertärna

(*Sterna hirundo/paradisaea*)

Noterbart: 110 ex. sträckande N Klåvudden, Harge 6.5 (Kent Larsson).

Silvertärna (*Sterna paradisaea*)

I Närke har vi stabil bevakning av vårsträcket i N Vättern och på hösten vid Oset. Övriga tänkbara sträcklokaler och tidpunkter saknar regelbunden täckning. Vårsträck-siffran vid Vättern är relativt låg i historiskt sammanhang. Noterbart är den silvertärna som i full sommartrakt visade upp sig vid Svartåns mynning i november.

Fenologi: 1 adult födosökande Svartåns mynning, Oset 2.11 (Christer Tegebro, Thord Eriksson m.fl.).

Vår: 3 ex. sträckande NO Vättern Nrk 26.4 (Ulf Allvin). 4 ex. sträckande N Klåvudden, Harge 30.4 (Ove Pettersson). 8 ex. förbiflygande Rysjön, Kvismaren 1–3.5 (Åke Pettersson m.fl.). 79 ex. sträckande N Nydalens hamn, Nydalen 2.5 (Andreas Tranderyd). 1 ex. förbiflygande Lötens åkrar, Kvismaren 2.5 (Marianne Johansson). 2 ex. förbifly-

gande Lötens, Kvismaren 3.5 (Bengt Andersson). 1 ex. sträckande N Venastugan, Rynningeviken 7.5 (Ola Erlandsson, Ronnie Lindqvist, Thord Eriksson). 1 ex. Strandpromenaden, Rynningeviken 11.5 (Ylva Malm). 9 ex. sträckande N Nydalens hamn, Nydalen 13.5 (Anders Jacobsson, Christer Tegebro, Thord Eriksson m.fl.). 1 ex. Älgstamaden, Tysslingen 13.5 (Roine Magnusson). 2 ex. Svalnåsmaden vindskyddet, Tysslingen 13.5 (Roine Magnusson). 8 ex. sträckande N Klåvudden, Harge 17.5 (Hans Waern). 3 ex. stationär Stora Röknen, Vättern Nrk 17.5 (Leif Sildén). 1 ex. födosökande observerad Norrtorp, Kvarntorpshögen 29.5 (Peter Lindvall). 3 ex. sträckande S Björka lertag samt LOD dammar, Björka lertag 3.6 (Jonas Engzell).

Höst: 1 adult sträckande Dampudden, Svennevad 17.7 (Andreas Gullberg). 11 ex. sträckande SV Fågeludden, Oset 18.7 (Ola Erlandsson). 1 ex. sträckande SV Fågeludden, Oset 22.7 (Nils Eriksson). 1 ex. födosökande Hjälmaren, Oset 4.8 (Åke Pettersson). 25 ex. sträckande SV Fågeludden, Oset 5.8 (Albin Mauritzon). 7 ex. sträckande SV Hjälmaren, Oset 5.8 (Christer Tegebro). 9 ex. sträckande SV Hjälmaren, Oset 12.8 (Christer Tegebro, Lennart Eriksson).

Svarttärna (*Chlidonias niger*)

I Kvismaren har i vanlig ordning ett större antal adulta fåglar funnits under häcknings-säsongen. Av dessa har endast åtta par konstaterats gå till häckning och bara fyra ungar rapporterades under sensommaren. I Oset gjordes åtminstone ett par häckningsförsök utan känd framgång. Liksom för dvärgmåsar tyder det höga antalet rastande svarttärnor i Hjälmaren under juli – augusti, inklusive ungfåglar, på att häckningsframgången varit bra på andra platser.

Häckningar: 1 adult upprörd, varnande Ormestaängarna, Oset 9.6 (Lennart Eriksson). 16 i par ruvande Kvinnerstasjön, Kvismaren 25.6 (Magnus Friberg). 37 ex. obs i häcktid, lämplig biotop Hammarmaden, Kvismaren 26.6 (Johannes Rydström, Thomas Hultquist). 54 ex. 4 1K pulli/nyligen flygga ungar Källviken, Fågelsjön, Kvismaren 23.7 (Åke Pettersson).

Noterbart: 145 ex. Hjälmaren Nrk 5.8 (Ola Strand).

Kustlabb (*Stercorarius parasiticus*)

Det blev ett bra år för arten med hela fem fynd. Det som sticker ut är att det bara gjordes ett fynd på våren och hela fyra höstfynd.

Vår: 1 ex. sträckande NO Vättern Nrk 26.4 (Ulf Allvin).

Höst: 1 adult sträckande S Averby gården. 29.8 (Mats Weiland). 1 adult sträckande SV Rynningeviken-Örebro-Barkaregatan, Näs-

by, Örebro 3.9 (Nils Eriksson, Ove Larsson m.fl.). 1 ex. förbiflygande Näsudden, Dimbabaden 4.9 (Anders Jacobsson). 1 ex. 3K+ förbiflygande Norra Grundholmen, Grundholmarna 18.9 (Andreas Sandberg).

Svartnäbbad islom (*Gavia immer*)

En sträckande svartnäbbad islom sågs vid Rynningeviken under hösten. Det blev landskapets elfte godkända fynd och senast en observation gjordes var 2019.

1 adult sträckande NV Venastugan, Rynningeviken 28.10 (Ola Erlandsson).

Storlom (*Gavia arctica*)

Precis som förra året så finns det rapporter om sju lyckade häckningar, i år lämnade nio ungar bona. Det finns även två rapporter om höga antal som sticker ut.

Större antal: 37 adult Hammarterassen 24.3 (Cecilia Camitz). 45 ex. Vättern Nrk 17.5 (Leif Sildén).

RINGTRAST

FOTO: BENNY FREDRIKSSON

Smålom (*Gavia stellata*)

Det verkar inte ha varit något bra år för smålom. Endast två olika permanenta revir är rapporterade, tyvärr verkar inga av dom paren ha fått ut några ungar. Rapporterna av smålom under häckningstid indikerar dock att det kan finnas fler par i landskapet.

Vit stork (*Ciconia ciconia*)

Även i år hittades två storkar. De höll ihop och sågs från flera platser på östra sidan av Tysslingen.

2 ex. Tysslingen 26–27.5 (Maria Wanche, Elias Ernvik m.fl.).

Storskarv (*Phalacrocorax carbo*)

I år finns det bara en rapport som rör häckningar och den är från Vättern. Inga häckningsrapporter finns från Hjälmaren. Det finns två rapporter med högre antal som sticker ut och noteras nedan.

Reproduktion: 65 ex. bobygge Stora Röknen, Vättern Nrk 19.5 (Leif Sildén).

Höga antal: 500 ex. Engelbrektsbolmen, Göksholm 31.7 (Anders Jacobsson). 600 ex. Vräks viholme, Segersjö 27.8 (Thord Eriksson).

Rördrom (*Botaurus stellaris*)

Efter tre år med 41–47 spelande rördrommar var årets siffra på 30 spelande exemplar en rejäl dipp. Den största andelen rördrommar i landskapet återfinns i Kvismaren.

Ett vinterfynd gjordes under början på året.

Vinterfynd: 1 ex. Segersjö 3.2 (Anders Jacobsson).

Ägretthäger (*Ardea alba*)

Det har varit ett bra år för ägretthäger i Närke. Totalt sågs fler exemplar än något annat år, exakt hur många individer det rör sig om är svårt för Rrk att bedöma, då hägrarna gärna flyttar på sig ofta och varvar mellan att hänga i grupp eller att stå ensamma. Den största gruppen uppgick till 23 ex. i Kvismaren i perioden 2–17 september.

Den 4.12 sågs en ägretthäger i Oset, det var sista fyndet för året och nytt fenologirekord med två dagar.

Silkeshäger (*Egretta garzetta*)

Landskapets sjätte och sjunde fynd av arten gjordes under året. Den första dök upp i Tysslingen i maj och sågs enbart av observatören innan den försvann. Den andra dök upp i Kvismaren i juni och stannade där i sex dagar till mångas glädje.

1 ex. Gymninge strand 10.5 (Toni Berglund). 1 adult Hammarmaden, Kvismaren 11–16.6 (Kvismare Fågelstation, Martin Resare m.fl.).

Fiskgjuse (*Pandion haliaetus*)

Årets första fiskgjuse sågs den 27 mars och den sista för året sågs den 13 oktober. Under året har 20 häckande par konstaterats, det är i nivå med de två tidigare åren. Fiskgjusarna som gick till häckning fick ut minst elva ungar.

Bivråk (*Pernis apivorus*)

Den första bivråken för året sågs den 14 maj och den sista observationen gjordes den 28 september. Precis som förra året så finns det bara en konstaterad häckning i landskapet.

Kungsörn (*Aquila chrysaetos*)

En lyckad häckning med en unge som lämnade boet finns konstaterad under 2022. Det finns även rapporter om en spelande individ på en annan plats. Utöver det finns inga fler indikationer på eventuella häckningar.

Stäpphök (*Circus macrourus*)

Under året blev det tio fynd av elva ex. och det är i paritet med föregående år. Inte heller detta år blev det någon långstannare eller publikmagnet.

1 adult hane Håsta, Tysslingen 16.4 (Bengt Jalsborn). 1 adult hane Stenkulla Kårtorp,

Hallsberg 16.4 (Mats Weiland). 2 3K+ hane sträckande N Svalnasmaden vindskyddet, Tysslingen 18.4 (Ola Erlandsson). 1 2K Segersjö 11.5 (Anders Jacobsson). 1 1K Tanntorp, Hjortkvarn 4.9 (Mats Weiland). 1 1K Venamadens strandpromenad 6.9 (Hans Odelholm). 1 2K+ hane Nynäs högmärker, Kvismaren 10.9 (Peter Gustafson). 1 1K Tanntorp, Hjortkvarn 14–15.9 (*Mats Weiland, Ronny Nilsson m.fl.). 1 adult hane Rännestamaden, Tysslingen 19–21.9 (Claes Dyst, Anita Hutter m.fl.). 1 adult hona sträckande S Venamadens, Rynningeviken 27.9 (Thord Eriksson, Leif Eckmann).

Blå kärrhök (*Circus cyaneus*)

Årets första blå kärrhök sågs redan den 2 januari och den sista observationen för året gjordes den 15 november. Som vanligt finns några enstaka sommarfynd.

Sommar: 1 ex. Norra tornet, Tysslingen 26.6 (Roger Lauritsen). 1 adult hane Averbys, Hjortkvarn 27.7 (Mats Weiland).

Ängshök (*Circus pygargus*)

Tre fynd av ängshök gjordes. Det sista fyndet för året blev nytt fenologi rekord för landskapet, det var en ungfågel som blivit kvar väldigt sent.

1 ex. 2K hane Killingeåakern, Kvismaren 29.5 (Daniel Andersson). 1 hane Södra maderna, Tysslingen 30.6 (Martin Karlsson). 1 1K Averbys gården. 27.9 (Mats Weiland).

Röd glada (*Milvus milvus*)

Rapporter om ett par som höll revir och gick till parning/ceremonier. Tyvärr saknas ytterligare rapporter som visar om det blev någon häckning eller inte. Övriga rapporter av röda glador är spridda över landskapet.

Brun glada (*Milvus migrans*)

De senaste åren har brun glada blivit vanligare i landskapet, men för 2022 har antalet rapporter minskat. Om det var en tillfällig dipp för arten eller om trenden har vänt lär visa sig framöver. Inga indikationer finns på att någon häckning gjordes under året.

Havsörn (*Haliaeetus albicilla*)

Det finns sex par rapporterade och de fick ut minst tre flygga ungar. Troligen finns det betydligt fler par än vad som är rapporterade i artportalen.

Fjällvråk (*Buteo lagopus*)

Inga sommarobservationer av arten. Det finns däremot en högre sträckssiffra under hösten.

11 ex. sträckande S Nynäs åkrar, Kvismaren 4.10 (Anders Jacobsson).

Päruggla (*Aegolius funereus*)

2022 blev inget bra år för päruggla i Närke. Förekomsten varierar kraftigt mellan åren och bara åtta olika spelande individer hittades under våren och sommaren.

1 ex. spel/sång Svartå 8.3 (Leif Sildén). 1 hane spel/sång Rastplats Sörby 18.3 (Ronnie Lindqvist). 1 ex. spel/sång Atlasruta 10E0e (Gåssjön) 21.3 (Kjell Ståhlberg). 1 ex. spel/sång Äsplunda gård, Äsplunda 18.4 (Eva Georgii-Hemming, Urban Tholén). 1 ex. spel/sång Svartå 19.4 (Leif Sildén, Ola Strand). 1 hane spel/sång Holmen, Kråksjöåsen 27.4 (Ronnie Lindqvist, Gun Isacson). 1 ex. spel/sång Svartå 30.5 (Leif Sildén). 1 ex. spel/sång Svartå 15.6 (Leif Sildén).

Hökuggla (*Surnia ulula*)

Endast ett fynd gjordes, och den hökugglan sågs bara av observatören. Man får gå tillbaka till 2018 för att senast komma till ett år med så få individer.

1 ex. Saltorp, Mullhyttan 2.11 (Mårten Persson).

RÖDSPOV ISLANDICA

FOTO: K-E EKUND

Sparvuggla (*Glaucidium passerinum*)

Under våren hittades 30 individer av arten, fördelat på 26 olika lokaler. Det är lägre än året innan, men i nivå med året dessförinnan. Inga säkra häckningar har konstaterats.

Från början av november och framåt kan man se en ökning av antalet fynd av sparvuggla. Individer har hittats lite här och där i landskapet, är det en mindre invasion på gång?

Jorduggla (*Asio flammeus*)

Inga observationer som tyder på häckningar, men under sommaren har det gjorts några observationer från Kvismaren på födosökande individer. Förefaller vara kringströvande ugglor som jagar i våra våtmarker. Flest noteringar gjordes som vanligt i Kvismaren och i Tysslingen.

Vinterfynd: 1 ex. födosökande Norra Folvägen 23.2 (Kent Halttunen). 1 ex. förbiflygande Södra Näsbyängen, Oset 3.12 (*Ola Erlandsson, Per Wedholm, Albin Mauritzon m.fl.). 1 ex. rastande Ängfalla åkrar, Kvismaren 27.12 (Hasse Molin). 1 ex. födosökande

Fräknabotten, Kvismaren 29.12 (Patrik Hengren).

Hornuggla (*Asio otus*)

Under våren hördes eller sågs ungar från fyra lokaler, och utöver det hördes hornugglor spela på tio lokaler. Vinterfynd verkar öka i landskapet och regelbundna rapporter både från början och slutet av året i både Kvismaren och Tysslingen vittnar om det.

Möjlig och säkerställd reproduktion:

1 ex. spel/sång Frogesta, Kvismaren 13.3 (Erik Törnvall, Tunyapat Pinwanichkul). 1 hane spel/sång Dalen, Askersund 18.3 (Ronnie Lindqvist). 1 ex. spel/sång passiv ljudinspelning Ormesta åkrar och strandskog, Oset 11.4 (Ronnie Lindqvist). 1 ex. spel/sång Nedre snåret, Kvismaren 12.4 (Johan Thyberg). 1 ex. spel/sång Måjsta, Rinkaby 15.4 (Bo Runesson). 2 ex. spel/sång Öby kulle, Kvismaren 20.4 (Bengt Jalsborn). 1 ex. spel/sång Snarve, Edsberg 23.4 (Sandra Tengelin). Noterad spel/sång Tanntorp, Hjortkvarn 26.4 (Mats Weiland). 1 ex. spel/sång Ekebo, Edsberg 28.4 (Sandra Tengelin). 1 pulli/nyligen flygga ungar Kullängsstugan, Östra Laxsjön 15.6 (Ronnie Lindqvist). 3 ex. bo, hörda ungar Öby kulle, Kvismaren 17.6 (Bengt Andersson). 1 pulli/nyligen flygga ungar Snarve, Edsberg 1.7 (Sandra Tengelin). 3 pulli/nyligen flygga ungar Björka lertag 13.7 (Hasse Molin).

Vinterfynd: 1 ex. födosökande Nedre snåret, Kvismaren 6.1–10.2 (Hasse Molin m.fl.). 1 ex. födosökande Lötén, Kvismaren 15.1 (Hasse Molin). 1 ex. födosökande Irvingsholm, Tysslingen 14.2 (Martin Karlsson). 1 ex. födosökande Nedre snåret, Kvismaren 3–30.12 (Anders Jacobsson, Hasse Molin m.fl.). 1 ex. födosökande Irvingsholm, Tysslingen 5.12 (Martin Karlsson).

Berguv (*Bubo bubo*)

Efter några sämre år är det glädjande att det finns tre par rapporterade, varav två gick till häckning och fick ut en unge vardera. Dessutom fanns det ytterligare en spelande individ på en annan lokal.

Det finns även två rapporter utanför häckningslokaler, de visas nedan.

1 ex. Rostagårdsparken, Örebro 12.1 (Martin Karlsson). 1 ex. Öby kulle, Kvismaren 26.9 (Anders Jacobsson, Åke Pettersson).

Kattuggla (*Strix aluco*)

Kattugglan är väl spridd över landskapet, vilket rapporter från cirka 130 lokaler under våren och sommaren vittnar om. Inga förändringar sedan föregående år. Under sommaren hördes ungar pipa från 16 olika platser, också lika som 2021. Som vanligt är säkerligen några revir dubbelräknade medan vi lika säkert saknar andra revir helt.

Slaguggla (*Strix uralensis*)

Inga konstaterade häckningar under 2022. 1 ex. spel/sång hördes dock från västra Närke under våren.

Noterbart: 1 ex. som upptäcktes i Stadsparken alternerade sedan mellan Stadsparken och Oskarsparken. Orädd visade den upp sig fint för alla skådare på plats. Hittades tyvärr död den 22 november av byggnadsarbetare på Stortorget. Tysslingeområdets första observation av slaguggla sågs vid Hälsingestugan i början av december.

1 ex. stationär Oskarsparken, Örebro 16.9–21.11 (*Per Wedholm, Erik Törnvall m.fl.). 1 ex. födosökande Raststugan Hälsingland, Tysslingen 7.12 (*Lennart Eriksson, Jan Tranderyd m.fl.).

Lappuggla (*Strix nebulosa*)

År 2022 blev ett magert år för lappugglan i Närke. Efter flera år i rad med lyckade häckningar i landskapet saknas rapporter om lyckade häckningar, trots att några ugglor noterades i känd häckningsmiljö.

Härfågel (*Upupa epops*)

Härfågel är inte årligen observerad i Närke. Senast det begav sig var 2020. Detta år var det ett värfynd i en trädgård i Kilsmo, där ett ex. rastade tillfälligt och som påpassligt nog även kunde fotograferas av observatören. Ytterligare ett fynd är rapporterat, men utebliven raritetsrapport gör att den inte kan godkännas.

Vår: 1 adult födosökande observerad Anstorp, Kilsmo 17.4 (Siv Nederman).

Kungsfiskare (*Alcedo atthis*)

Av rapporterna att döma genomfördes bara två lyckade häckningar under året. Observationer under lämplig häckningstid, april – juli, har gjorts från drygt ett tiotal platser, så troligtvis finns det fler häckningar än vad som rapporterats i Artportalen. Det är en svårinventerad art som gömmer sina boplatser väl.

Noterbart: Kungsfiskare har rapporterats in på Artportalen 188 gånger från cementrännan i Oset under perioden 1 jan.–7 april och 21 sept.–28 dec.

Göktyta (*Lynx torquilla*)

Under våren och försommaren (10 maj – 31 juli) har göktytor rapporterats från minst 81 olika lokaler. En liten ökning jämfört med föregående år. Från sex lokaler har rapporter inkommit om lyckade häckningar:

Häckning: 1 ex. föda åt ungar Västkärr 22.6 (Magnus Persson). 1 adult föda åt ungar Tolsbohyttan, Villingsbergs skjutfält 23.6 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson). 4 pulli/nyligen flygga ungar Ässkogstorp, Ässkog 29.6 (Per Wedholm). 7 pulli/

nyligen flygga ungar Vinteråsens naturreservat, Latorp 30.6 (Maria Wanche). 3 ex. pulli/nyligen flygga ungar Biskopsvrak, Segersjö 3.7 (Thord Eriksson). 1 ex. besöker bebott bo Lövön 16.7 (Markus Frisendahl).

Höst: 1 ex. födosökande Östra dammen, Boglundsängen 27.8 (Bengt Jalsborn). 1 adult rastande Öby kulle, Kvismaren 27.8 (Albin Nordlund).

Tretåig hackspett (*Picoides tridactylus*)

Ingen konstaterad häckning i landskapet under 2022. Färska spår i form av typiska hackmärken hittats på några fler platser detta år jämfört med förra året. Tretåig hackspett är mycket svår att inventera och det är högst sannolikt att några par häckat. Speciellt när tillgången på huvudfödan granbarkborren fortsatt varit god.

Vår: 1 ex. födosökande Garphyttans nationalpark 6.1–27.3 (Ylva Malm, Ove Larsson m.fl.). 2 i par obs i häcktid, lämplig biotop Kofallets naturreservat 20.2–8.3 (Bo Runesson, Johan Wretenberg m.fl.). 1 hona obs i häcktid, lämplig biotop Toberget 19.3 (Per Karlsson Linderum). Noterad födosökande observerad Dorvestorp 100 m 0 28.3 (Bo Karlsson, Ove Nilsson, Sara Johansson). 1 ex. obs i häcktid, lämplig biotop Mårsätters naturreservat 3.6 (Kjell Ståhlberg).

Höst: 1 ex. födosökande Garphyttans nationalpark 19.9 (Patrik Strömberg). 1 hane födosökande Runnaby, Eker 9–12.10 (Linda Meijer, Andreas Wahlstedt m.fl.). 1 hane Brännemon, Fåglamossen-Bavlingebäcken 4.11 (Per Karlsson Linderum). 1 hane födosökande Nedre utsikten (Ättestupa), Garphyttans nationalpark 20.11 (Patrik Hedengren, Kristina Lindqvist). 1 ex. födosökande Garphytteområdet 28.11 (Kerstin Johansson). 1 ex. Bavlingebäcken, Fåglamossen-Bavlingebäcken 3.12 (Per Karlsson Linderum). 2 i par födosökande Mantorpskogens naturreservat, Rinkaby 10–21.12 (Andreas Sandberg, Ola Strand m.fl.). 1 ex. födosökande Berga, Villingsbergs skjutfält 24.12 (Ola Erlandsson). 1 ex. Löve gammelskog 28.12 (Per Karlsson Linderum).

Spår i form av **färska spår:** Stugsjön, N om 14.1 (Per Karlsson Linderum). Jönsaberget 21.10 (Emil Pagstedt Andersson, Åsa Forsberg, Kjell Ståhlberg m.fl.). Jönsaskogen NR Lekeberg 21.10 (Kjell Ståhlberg). Ångsågens gammelskogar 21.12 (Per Karlsson Linderum).

Noterad äldre spår: St. Ängasjön SSV om, Villingsbergs skjutfält 9.1 (Michael Andersson, *Toni Berglund). Garphytteområdet 6.3 (Michael Andersson). Jönsaskogen, Lekhyttan 13.3 (Michael Andersson, Josefina Jansson, *Toni Berglund). Örberga/Hylle 29.3 (Emil Pagstedt Andersson). Viaskogens naturreservat, Kumla 8.5 (Jonas

Engzell). Vissbodamons naturreservat 9.11 (Michael Andersson, Jim Hellquist).

Mindre hackspett (*Dryobates minor*)

Mindre hackspetten är ett bra exempel på hur svårt det är att försöka bedöma beståndet av fågelarter i landskapet med hjälp av Artportalen.

Av cirka 106 fynd i Artportalen med kriteriet "spel-sång" under våren är det för sex till sju par som säkerställda/troliga häckningar ägt rum. Sex av dem ingår i Lennart Erikssons förnämliga inventeringar i Oset/Rynningeviken. Av dessa lyckades fyra par få ut flygga ungar.

Häckningar: 2 adult i par bo, ägg/ungar Naturens hus, Rynningeviken 7.6 (Lennart Eriksson). 1 ex. besöker bebott bo Lillåns mynning, Oset 9.6 (Urban Toresson). 1 pulli/nyligen flygga ungar Snavlunda, Lindbacka 21.6 (Staffan Gustavsson). 3 ex. (1 adult hona + 2 1K) föda åt ungar Åsen, Rynningeviken 21.6 (Lennart Eriksson). 1 ex. föda åt ungar Karlslund, Tibon 24.6 (Frank Tholfsson). 1 1K pulli/nyligen flygga ungar Stora Näset, Lännäs kyrka 25.6 (Anders Jacobsson). 4 ex. pulli/nyligen flygga ungar Irvingsholm 25.6 (Martin Karlsson). 1 adult hane föda åt ungar Ekebo, Edsberg 26.6 (Sandra Tengelin). 1 adult föda åt ungar Luckebo, Askersund 26.6 (Frank Tholfsson). 1 pulli/nyligen flygga ungar Osvalla, Tysslingen 29.6–4.7 (Maria Wanche m.fl.). 3 1K pulli/nyligen flygga ungar Sörbybacken, Örebro 2.7 (Jan Gunnarsson). 4 ex. (2 adult i par + 2 ex. 1K) bo, ägg/ungar Snötuppen, Oset 3.7 (Lennart Eriksson). 4 ex. (2 adult + 2 1K) bo, ägg/ungar Raststugan Hälsingland, Tysslingen 4.7 (Lennart Eriksson). 1 ex. 1K hane pulli/nyligen flygga ungar Rörkäret, Oset 11.7 (Per Gustafsson).

Spillkråka (*Dryocopus martius*)

Under våren och sommaren har spillkråka rapporterats med häckningskriterier från 15 olika lokaler och från tre lokaler har rapporter inkommit om lyckade häckningar:

Häckningar: 2 ex. pulli/nyligen flygga ungar Fiskinge strandskog, Kvismaren 30.5 (Gunnar Rohed). 1 ex. besöker bebott bo Karlslund, Tibon 5.6 (Frank Tholfsson). 3 pulli bo, ägg/ungar vägorset, Bruna bergen, Brevens bruksområdet 19.7 (Valdemar Andersson).

Gråspett (*Picus canus*)

Ingen häckning har konstaterats under året; inte heller några observationer under häckningstid, men en observation den 1 juli i Ängsholmens grustag sticker ut.

Vår: 1 hane födosökande Flyhagen Ånnabodavägen, Garphyttan 1.1–19.3 (Benny Fredriksson, Håkan Carlestam, Bernt Berg-

ström m.fl.). 3 ex. födosökande Lövängen, Garphyttans nationalpark 2.1–9.3 (Lena Asp, Kent Halttunen m.fl.). 1 hona födosökande Älkärstorp 2, Lekeberg 4.2 (Hans Bredberg). 1 ex. spel/sång Trumkärret, Villingsbergs skjutfält 6.2 (Christer Tegebro, Marianne Redman). 1 ex. lockläte, övriga läten Arvaby 182 9.3 (Helny Olsson). 1 ex. spel/sång Norra tornet, Tysslingen 12.3 (Patrik Hedengren, Conny Hedengren). 1 ex. spel/sång Ullavi klint 16.3 (Kjell Ståhlberg). 1 ex. spel/sång Bavlingebäcken, Fåglamossen-Bavlingebäcken 19.4 (Per Karlsson Linderum).

Höst: 1 ex. Ängsholmens grustag, Tysslingen 1.7 (Maria Wanche). 1 ex. lockläte, övriga läten Arvaby 182 30.8 (Helny Olsson). 1 ex. lockläte, övriga läten Irvingsholm 10.10 (Martin Karlsson). 1 hona Flyhagen Ånnabodavägen, Garphyttan 11.10 (Benny Fredriksson). 1 hona födosökande Lövängen, Garphyttans nationalpark 3.11–19.12 (Anders U Nilsson, Kristina Lindqvist m.fl.). 1 hona Gjuthuset, 800 m NV 12.11 (Charlotte Wigermo, Åke Svensson).

Aftonfalk (*Falco vespertinus*)

Sju fynd av arten gjordes under året. En 2K hona upptäcktes på Killingeåkern den 19 maj och förmodligen sågs samma fågel vid Husön dagen efter. Upptäcktes igen den 27 maj på Killingeåkern, där den stannade till den 30 maj. Senare delen av augusti dök det upp 1 K fåglar både i Kvismaren och Oset/Rynningeviken

1 hona födosökande Killingeåkern, Kvismaren 19–30.5 (Magnus Friberg, Anders Jacobsson m.fl.). 1 2K+ hona stationär Husön, Kvismaren 20.5 (Magnus Persson, Leif Sildén m.fl.). 1 ex. Norrbyås, Kvismaren 5.6 (Anne-Lis Krantz). 2 1K Oset 22.8 (Christer Tegebro). 1 1K födosökande Västra kröken, Kvismaren 29.8–2.9 (Anders Jacobsson, Åke Pettersson m.fl.). 1 1K födosökande Rynningeviken 30–31.8 (Lennart Eriksson, Per Hasselgren m.fl.). 1 honfärgad sträckande SV Barkaregatan 8, Näsby, Örebro 24.9 (Per Wedholm).

Pilgrimsfalk (*Falco peregrinus*)

För fjärde året i rad häckar arten i landskapet. Under rapportåret 2022 fick paret ut fyra ungar.

Stenfalk (*Falco columbarius*)

En hel del fynd under perioden 12.5–20.6. De var till stor del samlade i Kvismaren samt kring Tysslingen och uppe på skjutfältet i Kilsbergen, vilket gör det hela intressant. Men någon säker häckning kan tyvärr inte konstateras. Några vinterfynd gjordes i början och slutet av året, vilka samtliga ses nedan.

1 hona födosökande Blackstaans mynning, Tysslingen 12.5 (Anders Carlberg, Claes Dyst). 1 hane förbiflygande Rävången, Rynningeviken 13.5 (Johan Gelting). 1 ex. födosökande Norra tornet, Tysslingen 15.5 (Roine Magnusson). 1 ex. förbiflygande Rysjön, Kvismaren 20.5 (Anders Bertebo, Gunnar Rohed m.fl.). 1 ex. förbiflygande Hammarkullen, Kvismaren 28.5 (Sune Johansson, Berit Söderberg). 1 hane förbiflygande Södra maderna, Tysslingen 9.6 (Bengt Jalsborn). 1 ex. förbiflygande Kroktjärns skjutplats, Villingsbergs skjutfält 10.6 (Lennart Söderkvist). 1 ex. förbiflygande Vagersta, Askersund 11.6 (Nils-Erik Ström). 1 ex. förbiflygande Hammarmaden, Kvismaren 20.6 (Anna-Karin Törnblom, Håkan Carlestam).

Vinter: 1 ex. födosökande Gräve kyrka, Tysslingen 8.2 (Anita Hutter, Anders Hutter). 1 adult hane Hammars gård, Kvismaren 16.2 (Magnus Friberg). 1 ex. förbiflygande Öby kulle, Kvismaren 25.2 (Bo Runesson, Anders Bertebo). 1 ex. förbiflygande Lustenrust, Askersund 23.12 (Nils-Erik Ström).

Tornfalk (*Falco tinnunculus*)

Under rapportåret har arten noterats med troliga eller säkra häckningar på 38 olika platser och på 15 av dessa noterades lyckade häckningar. Dock är nog mörkertalet i antal häckningar ganska stort. Under sista delen av juni gjordes ringmärkning av en holk vid Tysslingen där fyra ungar blev ringmärkta, för övrigt den enda ringmärkningen detta år.

Lärkfalk (*Falco subbuteo*)

Även detta år magert med rapporter om häckningar av lärkfalk. Bara drygt tio lokaler där häckning kunde misstänkas, men bara fyra platser där lyckad häckning faktiskt kun-

de konstateras.

Större antal: 14 ex. födosökande Södra maderna, Tysslingen 14.5 (Patrik Heden-gren). 14 ex. födosökande Kvismaren 2.9 (Per Hasselgren). 10 ex. födosökande Myrö våtmark, Rynningeviken 4.9 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson).

Sommargylling (*Oriolus oriolus*)

Efter två år utan några observationer gjordes flera fynd under året. Observationerna skedde under den vanliga perioden juni.

1 ex. spel/sång Nalavibergs ekäng naturreservat 5.6 (Bengt Andersson). 1 ex. spel/sång Lövholmen, Kvismaren 7.6 (Per Hasselgren, Ove Pettersson m.fl.). 1 ex. spel/sång Sörby åkrar, Kvismaren 8.6 (Bernt

Bergström, Anders U Nilsson m.fl.). 1 ex. spel/sång Öby kulle, Kvismaren 17.6 (Erling Lillberg, Tomas Vase, Kent Larsson m.fl.).

Varfågel

(*Lanius excubitor*)

En sommarobservation gjordes av arten detta år som skulle kunna tyda på häck-

ningsförsök. Senaste rapporten på våren var i övrigt den 18 april medan den första på hösten sågs 21 augusti.

Sommar: Två i par födosökande Ökna 11.6 (Ove Larsson).

Nötkråka (*Nucifraga caryocatactes*)

Under häckningstiden (1.3–30.6) har det gjorts observationer från sju olika lokaler. Tyvärr inga säkra häckningar är konstaterade.

Råka (*Corvus frugilegus*)

Tolv vinterfynd är mycket över snittet. I övrigt normal fyndbild med absoluta majoriteten av observationerna från sista dagarna i februari och under mars under vårsträcket samt oktober under höststräcket. Några större antal fick vi inte heller uppleva, nio ex. var max.

Vinter: 1 ex. förbiflygande Åslasjön, Kvismaren 6.1 (Patrik Strömberg). 1 adult födosökande Västra kröken, Kvismaren 7.1 (Peter Gustafson). 2 ex. födosökande Lerslätten, Tysslingen 28.1–28.2 (Anita Hutter, Anders Hutter m.fl.). 2 ex. rastande Västra rakan, Kvismaren 23.2 (Ove Åkesson). 1 ex. förbiflygande Oset 26–27.2 (Ove Pettersson, Claes Dyst m.fl.). 1 ex. födosökande Boglundsängen 28.2 (Bengt Jalsborn, Stefan Gustavsson m.fl.). 1 ex. sträckande SV Strandpromenaden, Rynningeviken 1.12 (Thord Eriksson). 1 ex. födosökande Gräve kyrka, Tysslingen 7.12 (Bengt Jalsborn).

1 adult födosökande Blacksta, Tysslingen 10.12 (Liselotte Sliwon). 1 ex. rastande Västra kröken, Kvismaren 28.12 (Anders Jacobsson). 1 ex. rastande Rumbholm, Tysslingen 28.12 (Ove Pettersson). 1 ex. rastande Göksholm 31.12 (Anders Jacobsson). **Större antal:** 9 ex. rastande Nedre småret, Kvismaren 17.10 (Anders Jacobsson).

Svartmes (*Periparus ater*)

Svartmes sträcker i viss mån söderut genom Närke under hösten. Venakullarna och Ässön är bra lokaler där toppnoteringar görs.

Höst: 74 ex. sträckande SV Venastugan, Rynningeviken 10.9 (Ola Erlandsson, Andreas Sandberg, Per Hasselgren).

Blåmes (*Cyanistes caeruleus*)

Även blåmes har vissa år omfattande sträckrörelser. I Närke startar sydsträcket i september och har sin kulmen i oktober. Ässön och Venan är de bäst bevakade lokalerna.

Höst: 130 ex. sträckande Ässön 9.10 (Leif Sildén).

Pungmes (*Remiz pendulinus*)

Är pungmesen utgången som häckfågel i Närke? Inte heller 2022 fanns några tecken som tyder på häckning. Ett ex. hördes i Kvismaren 22 april och ett ex. hördes av två oberoende observatörer i Oset 8 maj.

1 ex. lockläte, övriga läten Åsens sjöland, Kvismaren 22.4 (Anders Jacobsson). 1 ex. lockläte, övriga läten Vass/Buskmarken, Oset 8.5 (Ronnie Lindqvist). 1 ex. lockläte, övriga läten Oset 8.5 (Claes Dyst).

Skäggmes (*Panurus biarmicus*)

Föga förvånande är Kvismaren med sina vidsträckta bladvassar fortfarande skäggmessens kärnområde i Närke. Rapporter finns även från Tysslingen, Hjälmaran, Norra Vättern m fl. lämpliga lokaler. Däremot är häckning av naturliga skäl svårt att konstatera. En enda rapport med säkerställd häckning finns, men mörkertalet är omfattande. Inga rapporter om större antal har inkommit.

2 ex. föda åt ungar Åslasjön, Kvismaren 23.5 (Gunnar Rohed).

Trädlärka (*Lullula arborea*)

Trädlärkan håller ställningarna i Närke. Den återkommer i regel i början av mars och etablerar sig på sina häckningsplatser. Sydsträcket påbörjas på sensommaren och pågår till slutet av oktober.

Vår: 1 ex. sträckande N Myrö våtmark Nordost, Rynningeviken 3.3 (Nils Eriksson). 1 ex. lockläte, övriga läten Mellringe vattenreningsdamm, Örebro 3.3 (Per Wedholm).

Höst: 5 ex. rastande Averbys gården 7.10 (Mats Weiland). 1 ex. sträckande Ässön

9.10 (Leif Sildén). 1 ex. sträckande S Ässöbron 11.10 (Åke Pettersson). 1 ex. sträckande S Norra Grundholmen, Grundholmarna 30.10 (Andreas Sandberg).

Noterbart: 11 ex. rastande Averby gården. 20.9 (Mats Weiland).

Sånglärka (*Alauda arvensis*)

Vårens budbärare, sånglärkan, dök upp på bred front vid gynnsamt väder den 15 februari och de sista rapporterades 30 oktober. Mönstret följer tidigare års fyndbild.

Vår: 2 ex. sträckande N Gymninge, Tysslingen 15.2 (Lennart Eriksson). 2 ex. sträckande NO Öknaskogens naturreservat 15.2 (Bengt Jalsborn). 1 ex. sträckande NO Blåklintstigen 2, Örebro 15.2 (Lennart Eriksson).

Höst: 50 ex. rastande Lötens åkrar, Kvismaren 22.10 (Anders Carlberg). 2 ex. sträckande SV Venastugan, Rynningeviken 28.10 (Ola Erlandsson). 6 ex. förbiflygande Västra kröken, Kvismaren 30.10 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson).

Toppnotering: 400 ex. Irvingsholm, Tysslingen 24.9 (Martin Karlsson).

Backsvala (*Riparia riparia*)

Backsvalan återhämtar sig 2022 och förhoppningsvis är det en trend som kommer att fortsätta. 2022 bedöms sammanlagt 68 par ha genomfört häckning i fyra olika kolonier vilka redovisas här. Antalet häckningar i jämförelse med antalet bohålor i en koloni är alltid svårt att bedöma.

13 adult bokesök? Atle grustag 1.6 (Kari Storvestre). 40 ex. besöker bebott bo Ekers grusgrop, Eker 3.6 (Ronnie Lindqvist, Gun Isacson). 40 ex. besöker bebott bo Bärstälund, Kvismaren 5.6 (Ronnie Lindqvist).

30 adult besöker bebott bo Närkes Kilsområdet 13.6 (Lennart Eriksson).

Ladusvala (*Hirundo rustica*)

Helt enligt tidtabellen anlände de första ladusvalorna i mitten av april och de sista höll sig kvar till början av oktober. Antal fynd är ungefär samma som tidigare år och ladusvalan är den enda av våra svalor som det går bra för. Första vecka i september inräknades de största antalen sydsträckande ladusvalor.

Vår: 3 ex. Venalagunen, Rynningeviken 14.4 (Oscar Axelsson). 2 ex. förbiflygande Fågeludden, Oset 14.4 (Lennart Eriksson). 2 ex. sträckande Fågeludden, Oset 14.4 (Daniel Yttermalm, Tomas Axén Haraldsson).

Höst: 2 ex. sträckande SV Venastugan, Rynningeviken 1.10 (Ola Erlandsson, Lennart Eriksson, Per Hasselgren m.fl.). 1 ex. förbiflygande Venastugan, Rynningeviken 9.10 (Ola Erlandsson, Thord Eriksson).

Noterbart: 864 ex. sträckande SV Norra

Grundholmen, Grundholmarna 3.9 (Andreas Sandberg, Johannes Almqvist).

Hussvala (*Delichon urbicum*)

Sju platser med konstaterad häckning finns bland årets rapporter. Sannolikt är siffran i underkant, men vi kan konstatera att det går fortsatt dåligt för hussvalan hos oss.

Vår: 1 ex. födosökande Rysjön, Kvismaren 24.4 (Anders Jacobsson). 2 ex. födosökande Rysjön, Kvismaren 24.4 (Bengt Jalsborn). 2 ex. förbiflygande Rysjön, Kvismaren 24.4 (Anders Bertebo, Bo Runesson). 1 ex. förbiflygande Rysjön, Kvismaren 24.4 (Patrik Hedengren, Conny Hedengren). 1 ex. födosökande Almbyängen, Oset 24.4 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson).

Höst: 1 ex. födosökande Källviken, Fågel-sjön, Kvismaren 3.9 (Peter Gustafson). 2 ex. födosökande Nynäs högmarker, Kvismaren 4.9 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson). 2 ex. födosökande Husön, Kvismaren 10.9 (Magnus Persson). 4 ex. förbiflygande Svalnasmaden vindskyddet, Tysslingen 21.9 (Anita Hutter, Anders Hutter).

Rostgumpsvala (*Cecropis daurica*)

Fjärde fyndet någonsin av rostgumpsvala i Närke glädde många skådare ett par dagar i maj när den födosökte i Rynningeviken 12–13 maj.

1 ex. födosökande Rynningeviken 12–13.5 (*Staffan Gustavsson, Johan Gelting m.fl.).

Grönsångare (*Phylloscopus sibilatrix*)

Det här året anlände de första grönsångarna en vecka tidigare än året innan. Kanske kan vi se en påverkan på flyttningen orsakad av det varmare klimatet?

Vår: 1 ex. spel/sång Blänkabäckens naturreservat, Hjälmarsberg 20.4 (Johan Miller). 1 ex. spel/sång Åsen, Rynningeviken 22.4 (Lennart Eriksson).

Höst: 2 ex. födosökande Vinön 6.8 (Nikolaj Hautaviita). 1 ex. rastande Ässöbron 13.8 (Kasper Wieck).

Tajgasångare (*Phylloscopus inornatus*)

Allt fler tajgasångare upptäcks i Närke under höstflyttningen. Fyra individer under året.

1 ex. lockläte, övriga läten Irvingsholm 24.9

(Martin Karlsson). 1 ex. lockläte, övriga läten Västra vassen, Rynningeviken 25.9 (Johannes Almqvist). 1 ex. lockläte, övriga läten Karlslundsskogen, Örebro 28.9 (Jonathan Waern). 1 ex. födosökande Rundstigen 15, V Markasjön 7.10 (Håkan Johannesson).

Lövsångare (*Phylloscopus trochilus*)

Den alltid lika efterlängtade första lövsångaren dök i år upp på utsatt tid, nämligen den 18 april, för att följas av ett stort antal fynd dagen efter. Flera oktoberfynd finns, vilket verkar bli allt vanligare.

Vår: 1 ex. spel/sång Skogasjön 18.4 (Helena Johansson). 3 ex. spel/sång Sörön, Kvismaren 19.4 (Hans Waern). 1 ex. spel/sång Ormesta åkrar och strandskog, Oset 19.4 (Christer Tegebro, Lennart Eriksson). 1 ex. spel/sång Ormesta åkrar och strandskog, Oset 19.4 (Bernt Bergström). 1 ex. spel/sång f.d. Länkarnas tomt, Ormesta 19.4 (Per Wedholm). 1 ex. spel/sång Engelska parken, Karlslund 19.4 (Ola Erlandsson). 1 ex. spel/sång Borrarbacken, Karlslund 19.4 (Ola Erlandsson).

Höst: 1 ex. Västra vassen, Rynningeviken 1.10 (Andreas Sandberg). 1 ex. spel/sång Lövhöjden, Kvismaren 1.10 (Eva Georgii-Hemming, Urban Tholén). 1 ex. födosökande Norra Ässundet 1.10 (Erik Törnvall). 1 ex. lockläte, övriga läten Björkskogen, Oset 4.10 (Per Hasselgren). 1 ex. spel/sång Karlslundsskogen öster om Gäddestavägen, Örebro 8.10 (Jonathan Waern).

Gransångare (*Phylloscopus collybita*)

De sena höstfynden från november är värda att notera. Vårfynden liknar tidigare år. Gransångaren bör finnas häckande i Närke i ganska stor utsträckning med tanke på alla revirhävande hanar sommartid. Däremot saknas helt rapporter om säkerställd häckning.

Vår: 1 ex. spel/sång Ormesta holme, Oset 20.3 (Maria Wanche). Noterad Rosenbergsstugan, Oset 20.3 (Anton Lundholm). 1 ex. spel/sång Ormesta åkrar och strandskog, Oset 21.3 (Anna-Karin Törnblom). 1 ex. lockläte, övriga läten Oset 21.3 (Rolf Sykkijev). 1 ex. spel/sång Ormesta holme, Oset 21.3 (Kerstin Signal).

Höst: 3 ex. födosökande Venakullarna, Rynningeviken 6.11 (Johannes Almqvist). 2 ex. lockläte, övriga läten Venakullarna, Rynningeviken 12.11 (Ola Erlandsson).

Sibirisk gransångare

(*Phylloscopus collybita tristis*)

Den sibiriska rasen gransångare gästar även Närke ibland på hösten. Årets fynd blev det fjärde för landskapet någonsin. Fyndbilden stämmer väl överens med resten av landet och den anländer samtidigt med andra för-

biflyttande och ovanliga sångare från öst.
1 ex. Serpentin dammen, Kvarntorpshögen 3.10 (Andreas Sandberg, Johannes Almqvist).

Trastsångare

(Acrocephalus arundinaceus)

Det finns rapporter på 50 sjungande hanar i Närke 2022. Antalet honor och häckningar är svårbedömt med tanke på honornas mer undångömda uppträdande och att hanarna ofta har fler honor som de häckar med.

Kvismare fågelstations inventering i Kvismareområdet 2022 gav följande: 25 hanar, 28 honor och 92 boungar som dessutom ringmärktes. Fågelstationens räkningar i Seger-sjö gav åtta revirhävande hanar, sex honor och 17 boungar. I Rynningeviken sjöng sex hanar och flera lyckade häckningar genomfördes. Även i Oset sjöng sex hanar. Förutom dessa sjöng enstaka trastsångare på ytterligare fem platser i Närke.

De första trastsångarna hördes 1 maj och sista noteringen för året är 6 september.

Vår: 1 ex. spel/sång Löten, Kvismaren 1.5 (Ola Erlandsson). 1 ex. spel/sång Åslasjön, Kvismaren 1.5 (Åke Pettersson).

Höst: 1 ex. rastande Åslasjön, Kvismaren 6.9 (Kent Larsson).

Sävsångare

(Acrocephalus schoenobaenus)

Den årliga inventeringen i Björka lertag visar att lokalen fortfarande är den sävsångartätaste i landskapet med hela 51 revirhävande hanar. Även från Segersjövikens, Boglundsängen och Vattenparken Fjugesta rapporteras större antal.

11 ex. spel/sång Vattenparken, Fjugesta 22.5 (Kent Halttunen). 51 ex. spel/sång Björka lertag samt LOD dammar, Björka lertag 2.6 (Jonas Engzell). 12 ex. spel/sång Segersjö 4.6 (Ola Erlandsson). 10 ex. spel/sång Västra dammen, Boglundsängen 4.6 (Bengt Jalsborn).

Busksångare *(Acrocephalus dumetorum)*

Endast nio individer sjöng i Närke 2022, vilket är något sämre än de föregående två åren. Långstannare fanns i Sörön, Råstasjön och Biskopsvrak.

1 ex. spel/sång Ladan, Rala åkermark, Hallsberg 6–7.6 (*Andreas Tranderyd, Helena Johansson). 1 ex. spel/sång Rysjön, Kvismaren 6.6 (Åke Pettersson). 1 hane spel/sång Råstasjön, Kvismaren 7–16.6 (Anders Jacobsson, Thord Eriksson, Ronny Nilsson m.fl.). 1 hane spel/sång Sörön, Kvismaren 12–16.6 (Staffan Gustavsson, Ove Pettersson, Magnus Persson m.fl.). 1 ex. spel/sång Fornskinnsmossen, Kvismaren 16.6 (Åke Pettersson). 1 hane spel/sång Biskopsvrak, Segersjö 19–27.6 (*Thord Eriksson, Sune

Johansson, Berit Söderberg). 1 ex. spel/sång Västra Oxhagen, Örebro 25.6 (Ove Pettersson). 1 ex. spel/sång Lillån vid/mot Holmen, Örebro 25.6 (Ove Larsson). 1 ex. spel/sång Åsens sjöland, Kvismaren 27.6 (Magnus Persson).

Rörsångare *(Acrocephalus scirpaceus)*

Ett mycket tidigt vårfynd sticker ut, men i övrigt en normal fyndbild.

Vår: 1 ex. spel/sång Långa bron, Oset 13.4 (Göran Gustafsson, Anneli Stenberg).

Höst: 1 ex. Ormestaängarna, Oset 3.10 (Magnus Persson).

Kärresångare

(Acrocephalus palustris)

Oset och Rynningevikens kärresångare inventerades även 2022. Elva sjungande hanar fanns stationärt i Rynningeviken och i Oset var antalet tolv. Ringmärkning skedde i år bara i mycket begränsad omfattning. Det totala antalet sjungande hanar i Närke är svårbedömt, men ca 100 är troligt. Rapporter finns från drygt 60 lokaler. De första kärresångarna anländer från vinterkvarteren i mitten av maj och de sista rapporterna är från slutet av augusti.

Vår: 1 ex. spel/sång Rysjön, Kvismaren 18.5 (Ove Larsson). 1 ex. spel/sång Äsplunda gård, Äsplunda 19.5 (Eva Georgii-Hemming, Urban Tholén). 1 ex. spel/sång Blacksta, Tysslingen 22.5 (Joakim Johansson).

Höst: 1 ex. individmärkt Banvallen Ö Rysjön, Kvismaren 19.8 (Anders Jacobsson).

1 ex. stationär Fågeludden, Oset 25.8 (Jan Tranderyd).

Härmsångare *(Hippolais icterina)*

Ett mycket sent fynd från 7 september är näst efter ett fynd från 11 september 1982 det senaste som registrerats i Artportalen.

Vår: 1 hane spel/sång Energiskogen, Alnängsbadet 7.5 (Ronnie Lindqvist). 1 ex. spel/sång Lillängen södra, Hasselfors 10.5 (Ari Laine). 1 adult hane spel/sång Gamla tippen, Oset 10.5 (Sune Johansson, Berit Söderberg).

Höst: 1 ex. födosökande Näsby damm och åkermark, Oset 7.9 (Åke Pettersson).

Flodsångare *(Locustella fluviatilis)*

2022 blev ett riktigt dåligt år för flodsångare i Närke. Endast tre individer rapporterades från tre olika lokaler. Fenologin stämmer bra med tidigare år. Den första flodsångaren brukar dyka upp sista dagarna i maj och så

blev det även i år.

1 hane spel/sång Vass/Buskmarken, Oset 31.5–5.6 (Lars Persson, Staffan Gustavsson, Åke Jalo m.fl.). 1 ex. spel/sång Odensbacken 7.6 (Leif Sildén). 1 hane spel/sång Fårhagen, Boglundsängen 21–22.6 (*Bengt Jalsborn, Helny Olsson, Sune Johansson m.fl.).

Vassångare *(Locustella luscinioides)*

Antalet vassångare är fortsatt ganska blygsamt i Närke och det är i huvudsak Kvismaren som står för fynden.

Fyra sjungande hanar blev årets skörd. Första rapporten är från 30 april och sista sjungande fågeln rapporterades 8 augusti. En långstannare i Rysjön gladdade många under sommaren.

1 hane spel/sång Rysjön, Kvismaren 30.4–28.6 (Patrik Heden-gren, Per Hasselgren,

Anders Jacobsson m.fl.). 3 hane spel/sång Sörbysjön, m.fl. lokaler i Kvismaren 4.5–8.8 (*Kvismare Fågelstation, Anders Jacobsson, Ola Strand m.fl.). 1 ex. spel/sång Ässöbron 8.5 (Johannes Almqvist).

Gräshoppsångare *(Locustella naevia)*

Antalet gräshoppsångare håller sig på ungefär samma nivå som tidigare år. Kanske kan man se en liten tillbakagång, men drygt 60 sjungande hanar på 44 olika lokaler har rapporterats 2022. Sju sjungande gräshoppsångare i Björka lertag gör lokalen till den absolut främsta i Närke.

Vår: 1 ex. spel/sång Oset 29.4 (Rolf Syk-kejev). 1 ex. spel/sång Björka lertag 8.5 (Jonas Engzell). 2 ex. spel/sång Björka lertag 9.5 (Jonas Engzell).

Noterbart: 7 ex. spel/sång Björka lertag 2.6 (Jonas Engzell).

Svarthätta *(Sylvia atricapilla)*

Svarthätta rapporterades flera dagar från två lokaler under januari och februari, men däremot finns inga fynd i december 2022.

Vinterfynd: 1 ex. lockläte, övriga läten Markasjön, Almby 1.1 (Mikael Tellbe). 1 ex. lockläte, övriga läten Markasjön, Almby 2.1 (Mikael Tellbe). 1 ex. lockläte, övriga läten Markasjön, Almby 4.1 (Mikael Tellbe). 1 ex. födosökande Phragménsvägen 18 17.2 (Staffan Gustavsson). 1 hane stationär Phragménsvägen 18 24.2 (Staffan Gustavsson).

Trädgårdssångare *(Sylvia borin)*

Trädgårdssångaren bjöd inte i år på några

överskningar. Både vår och höst visar en oförändrad fenologi.

Vår: 2 ex. spel/sång Breslätt, Östansjö 7.5 (Gunnar Gustafsson). 1 ex. spel/sång Lillån mot Hagaby 7.5 (Bengt Jalsborn).

Höst: 1 1K ringmärkt Venastugan, Rynningeviken 15.9 (Lennart Eriksson). 2 ex. födosökande Näsby damm och åkermark, Oset 15.9 (Åke Pettersson).

Ärtsångare (*Curruca curruca*)

Ärtsångarens fenologi 2022 överensstämmer väl med tidigare år.

Vår: 1 ex. födosökande Restamossen, Kvismaren 1.5 (Anders Jacobsson). 1 ex. Ängsholmens grustag, Tysslingen 1.5 (Roine Magnusson).

Höst: 2 ex. födosökande Sticksjö 15.9 (Tommy Sundqvist). 1 ex. födosökande Näsby damm och åkermark, Oset 15.9 (Åke Pettersson). 1 ex. födosökande Öby kulle, Kvismaren 25.9 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson).

Sammethätta (*Curruca melanocephala*)

Närkes första sammethätta ringmärktes vid Venastugan till glädje för några få skådare som hade prickat in rätt plats den här dagen. Den hördes locka under dagen, men visade sig inte mer efter att den släppts.

1 ex. 2K+ hane ringmärktes Venastugan, Rynningeviken 8.9 (Lennart Eriksson, Anders Jacobsson, Christer Tegebro m.fl.).

Sidensvans (*Bombicilla garrulus*)

Sidensvansen var även 2022 talrik men oregelbundet förekommande i Närke under vinterhalvåret. I regel kommer de första flockarna norrifrån i månadsskiftet september/oktober. Inga rapporter finns i år maj – september.

Höst: 40 ex. förbiflygande Villingsbergs skjutfält 2.10 (Helny Olsson). 2 ex. rastande Venastugan, Rynningeviken 3.10 (Ola Erlandsson). 12 ex. födosökande Åkilen, Vekhyttan 8.10 (Peter Eklund).

Noterbart: 1 420 ex. sträckande SV Venastugan, Rynningeviken 20.10 (Ola Erlandsson, Eva Georgii-Hemming, Urban Tholén).

Stare (*Sturnus vulgaris*)

Övervintrande starar är vanligt förekommande i Närke med nutidens milda klimat.

Vinter: 90 ex. födosökande Fårhagen, Boglundsängen 1.1 (Christer Tegebro, Marianne Redman). 50 ex. födosökande Blacksta, Tysslingen 30.12 (Christer Tegebro).

Större antal: 2 300 ex. förbiflygande Almbyängen, Oset 23.7 (Ola Erlandsson).

Taltrast (*Turdus philomelos*)

Inga vinterfynd 2022.

Första vårrapporterna: noterad Götlunda 13.3 (Henrik Kullberg). 1 ex. Mariedamm, St. Blackfärd 13.3 (Ann Myrhe).

Sista obsen för året: 1 ex. Husön, Kvismaren 18.10 (Magnus Persson).

Dubbeltrast (*Turdus viscivorus*)

Ovanligt många fynd av dubbeltrast noterades under hela vintern. 25 fynd, spridda över hela landskapet under januari och februari. Även i december rapporterades några dubbeltrastar.

Största ansamlingarna hittades i april. 30 ex. rastande Åkerby gård, Tysslingen 11.4 (Roine Magnusson). 30 ex. rastande Bålby, Hasselfors 16.4 (Erik Törnvall, Tunyapat Pinwanichkul).

Rödvingetrast (*Turdus iliacus*)

Fåtaliga vinterfynd rapporterades både i början och slutet av året vilket inte alltid sker. Födottillgången och milda vinterperioder tycks styra förekomsten.

Största sträcksisiffrorna under hösten kommer från Venastugan; 70 ex. sträckande SV Venastugan, Rynningeviken 9.10 (Ola Erlandsson, Thord Eriksson).

Januari: 1 ex. Öby kulle, Kvismaren 1.1 (Magnus Persson). 2 ex. födosökande Rynninge, Örebro 1.1 (Staffan Gustafsson). 1 ex. Rånneasta, Tysslingen 2.1 (Roine Magnusson). 2 ex. förbiflygande Domarringen, Almby 2.1 (Åke Pettersson). 1 ex. förbiflygande Domarkärret, Almby 2.1 (Mikael Tellbe). 6 ex. CV-området, Örebro 2.1 (Andreas Sandberg, Tyra Jakobsson). 1 ex. förbiflygande Norra Bro, Örebro 3.1 (Peter Gustafsson). 2 ex. Björkhaga, Örebro 3.1 (Bengt Österberg). 2 ex. födosökande Almby, Gällerstå 6.1 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson). 1 ex. födosökande Näsby, Örebro 11.1 (Åke Pettersson).

December: 1 ex. Babelsvägen 2 12.12 (Per Karlsson Linderum).

Björktrast (*Turdus pilaris*)

Björktrast rapporteras från vårt landskap alla årets månader. Inga extrema sträcksisiffror finns från 2022, men Venakullarna utmärker sig som bästa lokal för sträckande trastar. Under oktober månad återfinns de

högsta antalen.

Noterbart: 1 915 ex. sträckande SV Venastugan, Rynningeviken 9.10 (Ola Erlandsson, Thord Eriksson).

Ringtrast (*Turdus torquatus*)

15 ringtrastar rapporterades från Närke under våren 2022. Inga höstfynd finns.

Vår: 1 ex. Flyhagen Ånnabodavägen, Garpbyttan 8.3 (Benny Fredriksson). hane rastande Rumböholm, Tysslingen 14.4 (Jan Tranderyd, Mariann Tranderyd, Ove Pettersson m.fl.). Noterad rastande Hammarsjön, Hasselfors 16.4 (Erik Törnvall, Tunyapat Pinwanichkul). 1 hane rastande Gökhult 26.4 (Sören Hedberg). 2 hona rastande Sinnerud, Nysund Nrk 30.4 (Mårten Persson, Christian Allén). 1 honfärgad födosökande Salem, Fågelåsen, Nysund Nrk 2.5 (Leif Paakkonen). 1 hane födosökande Ässkog 4.5 (Håkan Johannesson). 1 hona Ängatorpet 4.5 (Roine Magnusson). 1 hona rastande Rånneasta, Tysslingen 4.5 (Helny Olsson). 1 hane rastande Salem, Fågelåsen, Nysund Nrk 5.5 (Leif Paakkonen). 1 honfärgad rastande Slåte 6.5 (Per Karlsson Linderum). 1 hona Norra tornet, Tysslingen 7.5 (Kent Halttunen, Lennart Eriksson, Helny Olsson). 1 hane födosökande Postmästaregatan 59, Karlslundsskogen, Örebro 7.5 (Linda Meijer). 1 ex. locklåte, övriga läten Fiskingemaden, Kvismaren 7.5 (Andreas Tranderyd).

Grå flugsnappare (*Muscicapa striata*)

Grå flugsnapparens ankomst från, och återflyttning till, vinterkvarteren följde det vanliga mönstret även i år.

Vår: 1 ex. Norra tornet, Tysslingen 7.5 (Kent Halttunen, Lennart Eriksson, Helny Olsson). 1 ex. födosökande Björkholmen, Oset 7.5 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson).

Höst: 5 ex. rastande Norra Ässundet 11.9 (Erik Törnvall, Tunyapat Pinwanichkul).

Rödake (*Erithacus rubecula*)

Trenden med allt fler övervintrande rödhakar i Närke håller i sig. Observationer finns från samtliga årets månader. Till exempel rapporteras 102 fynd i januari och 56 i december, spridda över hela landskapet. Välbesökta fågellokaler och fågelbord i trädgårdar dominerar fyndbilden.

Näktergal (*Luscinia luscinia*)

Näktergalen ankommer i regel första veckan i maj och årets fynd följer det gamla mönstret. De sista näktergalarna för året återfinns i regel vid ringmärkning på sensommaren.

Vår: 1 ex. spel/sång Oset 2.5 (Ola Strand). 1 ex. spel/sång Lövholmen, Kvismaren 3.5 (Johan Thyberg). 1 ex. spel/sång Oset 5.5 (Lennart Söderkvist).

Höst: 2 ex. stationär Ekeby Dreve Drevevägen 6.8 (Elisabeth Hall). 3 ex. lockläte, övriga läten Venastugan, Rynningeviken 7.8 (Ola Erlandsson). 2 ex. lockläte, övriga läten Venakullarna, Rynningeviken 8.8 (Nils Eriksson). 1 1K Banvallen, Rysjön, Kvismaren 21.8 (Patrik Hedengren, Maria Wanche, Anders U Nilsson m.fl.).

Blåhake (*Luscinia svecica*)

Höstfynden dominerar när det gäller blåhake i Närke. Endast två vårfynd finns i början av maj, men inte mindre än 102 individer rapporterades augusti – oktober. September månad dominerar fyndstatistiken.

Höst: 1 ex. rastande Vallen, Fågelsjön, Kvismaren 3.10 (Anita Hutter, Anders Hutter).

Vår: 1 ex. Sjömarkens sjöland, Tysslingen 7.5 (Roine Magnusson). 1 hane rastande Sjömarkens sjöland, Tysslingen 7.5 (Jan Tranderyd, Mariann Tranderyd).

Mindre flugsnappare (*Ficedula parva*)

Bästa året sedan 2013. Vi har under 2000-talet haft 3–14 fynd per år.

2 ex. spel/sång Varbergaskogen naturreservat 15.5–14.6 (Ove Pettersson m.fl.). 1 ex. spel/sång Björkskogen, Oset 19.5 (Per Wedholm m.fl.). 1 ex. spel/sång Äsplunda 19.5 (Eva Georgii-Hemming, Urban Tholén). 1 ex. spel/sång Kåviängens naturreservat, Lången-området 24.5 (Åke Pettersson). 1 hane spel/sång Hättinge, Tysslingen 25.5 (Thomas Eriksson). 1 ex. spel/sång Rävångsskogen, Rynningeviken 26.5 (Arvid Landgren m.fl.). 1 ex. spel/sång Sörön, Kvismaren 3–6.6 (Anders Jacobsson m.fl.). 1 ex. lockläte, övriga läten Svälten, Vinala 8.6 (Per Karlsson Linderum). 1 ex. spel/sång Sörby åkrar, Kvismaren 8.6 (Anders U Nilsson). 1 ex. spel/sång Biskopskvarn, Brevens bruk 16–27.6 (Ronny Nilsson m.fl.).

Höst: 1 ex. Skrämmen, Brevens bruk 20.7 (Kauno Hämeenkorpi). 1 honfärgad Tannatorp, Hjortkvarn 23.8 (Mats Weiland).

VARFÅGEL

FOTO: OVE PETTERSSON

Svart rödstjört (*Phoenicurus ochruros*)

I vanlig ordning fynd från de tre permanenta reviren vid Kvarntorp, Garphyttan och Örebro slott. Det som sticker ut är att det sågs

fler sjungande fåglar inne i Örebro i år och dessutom utspritt över stor yta.

Möjliga och troliga häckningar: 1 ex. spel/sång Nikolaikyrkan, Örebro 19.4 (Michael Andersson). 1 hane Örebro slott 22.4–1.7 (Thord Eriksson m.fl.). 1 ex. födosökande Fjugesta 4.5 (Kent Halttunen). 1 ex. spel/sång Eurostop, Boglundsängen 13.5 (Daniel Yttermalm). 2 i par permanent revir Garphyttan Wire, Garphyttan 15.5–24.7 (Sune Johansson, Berit Söderberg m.fl.). 1 ex. spel/sång Örebro 17.6 (Leif Sildén). 2 1K Kvarntorps industriomr., Kvarntorpshögen 3.7 (Sune Johansson, Berit Söderberg).

Övriga fynd: 1 hane förbiflygande Hammarmaden, Kvismaren 28.4 (Stellan Amzoll). 1 honfärgad Norra Bro 305 17.8 (Peter Gustafson). 1 ex. Ulvåsavägen 10, Örebro 29.9 (Bengt Jalsborn). 1 honfärgad födosökande Norra Bro 305 4–8.10 (Peter Gustafson). 1 ex. födosökande Garphyttan Wire, Garphyttan 16.10 (Sune Johansson, Berit Söderberg).

Svarthakad buskskvätta, underarten rubicola

(*Saxicola rubicola rubicola*)

Elfte fyndet i landskapet och det första vinterfyndet. Fågeln rörde sig runt Banvallen och Rysjötornet mestadels. Den stannade fram till 5 december; dagen efter kom det rejält med snö och då sågs den inte mer. Förhoppningsvis hann den dra söderut. Man har splittat svarthakad buskskvätta i flera arter och därför råder viss röra bland Närke's fynd. De allra flesta svarthakade buskskvättorna i Sverige blev obestämda till ras/ art till följd av svårare bestämningskriterier och därmed bristande dokumentation på de flesta fynden. Vi hade till exempel en fågel vid Björka lertag, som var godkänd som vitgumpad buskskvätta men som idag är obestämd.

1 hane Banvallen, Rysjön, Kvismaren 27.11–5.12 (*Åke Pettersson, Gunnar Rohed m.fl.).

Strömstare (*Cinclus cinclus*)

Fynd med trolig häckning redovisas.

Trolig reproduktion: 2 i par permanent revir Högsjövägen 9, Brevens bruk, Örebro. Nedre bruket 3.4 (Ove Sjöberg). 1 adult besöker bebott bo Klockhammar 15.5 (Erik Törnvall, Tunyapat Pinwanichkul). 1 ex. pulli/nyligen flygga ungar Nedre bruket 29.5 (Ove Sjöberg).

Gulärta (*Motacilla flava*)

Flocken nedan är den största som finns noterad i artportalen. Det är svårt att räkna så stora flockar och denna kan ha varit så stor som 2 000.

Större antal: 1 200 ex. Åsens sjöland, Kvismaren 14.5 (Andreas Sandberg, Johannes Almqvist).

Citronärta (*Motacilla citreola*)

För åttonde året i rad höll en hane revir i S Tysslingen. Enligt resonemanget i förra årets rapport skulle denna hane nu vara minst elva år om det är samma individ. I så fall bör den närma sig maxlivslängden för citronärta. Glädjande nog kunde det konstateras att den i år lockat till sig en hona! Dock inga ungar noterade. Det lyckades däremot en hona med vid Hammarmaden. Dock fattade hon tycke för en hane gulärta och dessa två fick minst två ungar på vingarna. Ungarna publiceras under egen rubrik i rapporten. 2 i par i lämplig häckbiotop Södra maderana, Tysslingen 8.5–21.6 (Ove Pettersson, Per Wedholm m.fl.). 1 hona föda åt ungar Hammarmaden, Kvismaren 14–26.6 (*Åke Pettersson m.fl.).

Forsärta (*Motacilla cinerea*)

Antalet vinterfynd ökar sakta i landskapet. Kanske en kombination av ökningen av antalet häckande par ihop med klimatförändringarna?

Vinter: 2 ex. Cementrännan, Oset 1.1–14.2 (Staffan Gustavsson m.fl.). 1 ex. Lindbacka 5.1 (Håkan Persson). 1 2K Almbro, Gällerstas 25.1 (Thord Eriksson). 1 ex. Cementrännan, Oset 3–31.12 (Patrik Strömberg m.fl.).

Sädesärta (*Motacilla alba*)

Det görs oväntat många vinterfynd när man kikar i historiken. Det görs vinterfynd ungefär vart fjärde år. Årets fågel blev den första sedan 2018.

1 ex. födosökande Atria Lithells, Sköllersta 6.12 (Magnus Friberg).

Citronärta x gulärta

(*Motacilla citreola x flava*)

Samhäckning av hona citronärta och hane gulärta av rasen flava. Det här är den första konstaterade blandhäckningen i Närke. Det förekommer då och då i landet som helhet, men är väldigt ovanligt av förklarliga skäl då citronärta är en subaritet.

2 pulli/nyligen flygga ungar Hammarmaden, Kvismaren 17–20.6 (Albin Nordlund m.fl.).

Rödstrupig piplärka (*Anthus cervinus*)

Efter fyra år utan vårfynd bröts trenden. Frågan är om den är kortsiktig med tanke på artens minskning. 19 fynd gjordes under perioden 1–27.9, vilket är en normal höstdos för de senaste tio åren.

Vår: 1 ex. lockläte, övriga läten Rynningeviken 13.5 (Per Johan Ulfendahl).

Skärpiplärka (*Anthus petrosus*)

Vårens fem fynd är en normal utdelning. Under höststräckket gjordes ungefär 28 fynd av 36 exemplar under perioden 11.9–15.10. Det bör vara den bästa noteringen i landskapet. Det är svårt att göra en exakt bedömning av antalet inblandade fåglar i Oset/Rynningeviken då det gjordes många fynd där under kort tid, så viss dubbelräkning kan säkert vara aktuell.

Vår: 1 ex. Oset 13.3 (Staffan Gustavsson m.fl.). 1 ex. Fågeludden, Oset 2.4 (Hans Waern m.fl.). 1 ex. Rävängens, Rynningeviken 8.4 (Tomas Bergkvist). 1 ex. Fågeludden, Oset 9.4 (Per Hasselgren m.fl.). 1 ex. Västra dammen, Boglundsängen 9.4 (Hans Waern).

Tallbit (*Pinicola enucleator*)

Samtliga ca 25 observationer gjordes under januari. Det rör således slutdelen av invasionen hösten/vintern 2021/2022. Största flocken var på 22 individer, annars var enstaka eller småflockar.

Domherre (*Pyrhula pyrrhula*)

Under hösten sträckte det in ovanligt många domherrar från N/NO. Många upplevde det till exempel på sina fågelbord under vintern. Nedanstående noteringar är ett litet tecken på dessa även om den fina noteringen på Ässön bleknar mot det sanslösa Närke-rekordet från 13.10 år 2018 på 3 150 sträckande domherrar på samma lokal!

Större antal: 58 ex. sträckande SV Venastugan, Rynningeviken 9.10 (Ola Erlandsson, Thord Eriksson). 123 ex. sträckande Ässön 9.10 (Leif Sildén).

Rosenfink (*Carpodacus erythrinus*)

Ungefär 40 sjungande fåglar är en notering som ligger i nivå med den vi haft sedan 2015. Förhoppningsvis indikerar det en stabilisering i nedgången för arten. Årets observationer totalt sett gjordes under perioden 13.5–7.8.

Vinterhämsling (*Linaria flavirostris*)

Under vintern 2021/2022 gjordes ovanligt många vinterfynd och således sågs många flockar under januari och februari 2022. Förekomsten 2022/2023 var mer normal och fyra fynd finns från december. Sista fyndet för våren gjordes 26 april och det första för hösten 25 september.

Hämsling (*Linaria cannabina*)

Vinterfynd görs då och då men är relativt ovanligt. Vi hade dock en svit på fem raka år med vinterfynd 2014–2018. Ser man över en längre tidsperiod görs vinterfynd ungefär vart fjärde år. Årets fyra exemplar som höll till i en steglitsflock endast slaget numerärt av

en flock på sju ex. år 1967.

Vinter: 4 ex. Mästa, Rinkaby 23.12 (Oscar Axelsson).

Gråsiska (*Acanthis flammea*)

Fynd under häckningstid är ovanligt och särskilt sjungande fåglar. Man kan misstänka att det rör sig om den sydliga rasen cabaret.

Sommar: 1 ex. spel/sång Strännaldalen 9.5 (Per Karlsson Linderum).

Brunsiska (*Acanthis flammea cabaret*)

Endast två fynd vilket är det lägsta på mycket länge. Kan det röra sig om ett minskat intresse av att gå igenom siskorna efter att snösiska inte är art längre?

5 ex. Skidbacken, Kvarntorpshögen 4.12 (Andreas Sandberg, Johannes Almqvist, Irma Jakobsson). 1 ex. individmärkt Gamla tippin, Oset 23.12 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson).

Snösiska (*Acanthis flammea exilipes*)

Nästan lika få fynd som förra året. Det har varit relativt ont om vanliga gråsiskor också de senaste två åren.

1 ex. Ekeby Almby Kärleksstigen 13.2 (Elisabeth Hall). 1 ex. Arvaby 182, Arvaby 15.2 (Helny Olsson). 1 ex. Gillsåsen, Villingsbergs skjutfält 6.3 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson). 1 ex. Snötippin, Oset 11.12 (Ola Erlandsson).

Bändelkorsnäbb (*Loxia bifasciata*)

Det var överlag ett magert korsnäbbsår, vilket även avspeglar sig i antalet fynd av bändelkorsnäbb. Det är en art som varierar enormt mellan åren då den ibland likt tallbit kan ha ett invasivt uppträdande.

1 hane Lövängen, Garphyttans nationalpark 27.3 (Roine Magnusson). 1 ex. sträckande SV Venastugan, Rynningeviken 3.10 (Ola Erlandsson).

Lappsparr (*Calcarius lapponicus*)

Då arten är under minskning redovisas samtliga fynd. Antal fynd på hösten varierar inte lika mycket som antalet vårfynd som varierar från 0–10 fynd ungefär.

Vår: 1 ex. sträckande NO Nytorpsfältet,

Karlslund 15.4 (Ola Erlandsson). 1 ex. sträckande NO Nytorpsfältet, Karlslund 15.4 (Ola Erlandsson). 1 hane sträckande N Norra Svalnäs, Tysslingen 16.4 (Bengt Österberg). 1 hane sträckande NO Venastugan, Rynningeviken 23.4 (Ola Erlandsson, Eva Georgii-Hemming, Urban Tholén m.fl.). 1 hane Kilsgårdsåkrarna, Kvismaren 24.4 (Bengt Jalsborn).

Höst: 1 ex. sträckande SV Venastugan, Rynningeviken 9.9 (Ola Erlandsson m.fl.). 1 ex. sträckande SV Venastugan, Rynningeviken 12.9 (Lennart Eriksson, Thord Eriksson, Christer Tegebro m.fl.). 1 ex. sträckande S Södra maderna, Tysslingen 14.9 (Christer Tegebro). 1 ex. Källsbo, Nysund Nrk 14.9 (Leif Paakkonen). 1 ex. sträckande SV Venastugan, Rynningeviken 15.9 (Ola Erlandsson, Lennart Eriksson, Per Hasselgren m.fl.). 1 ex. sträckande S Tvärvägen, Oset 29.9 (Lennart Eriksson). 1 ex. sträckande SV Venastugan, Rynningeviken 16.10 (Ola Erlandsson, Per Hasselgren, Lennart Söderkvist). 2 ex. sträckande SV Venastugan, Rynningeviken 30.10 (Ola Erlandsson). 1 ex. förbiflygande Fågeludden, Oset 13.11 (Per Wedholm).

Snösparr (*Plectrophenax nivalis*)

Ett relativt magert år med mestadels enstaka individer eller småflockar. De två största flockarna redovisas nedan.

Större flockar: 33 ex. Västra rakan, Kvismaren 8.1 (Mats Hansson). 40 ex. Ängsholmen, Tysslingen 1.3 (Ove Pettersson).

Ortolansparr (*Emberiza hortulana*)

Årets enda observationer rör en hane som höll revir samt en enda observation av en hona. Den sista spillran av ortolansparrar är snart ett minne blott med stor säkerhet.

1 hane permanent revir Kvismaren 2.5–3.7 (Magnus Persson).

Sävsparr (*Emberiza schoeniclus*)

Lite över medel i antal vinterfynd.

Vinter: 1 ex. Venastugan, Rynningeviken 6.1 (Ola Erlandsson). 1 ex. Reningsverksdammen, Kumla 8.1 (Eva Georgii-Hemming m.fl.). 1 ex. Löten, Kvismaren 8.1 (Eva Georgii-Hemming, Urban Tholén). 1 ex. Näsbybäcken, Oset 14.1 (Per Wedholm). 1 ex. Löten, Kvismaren 5.2 (Eva Georgii-Hemming, Urban Tholén). 1 ex. Ormesta holme, Oset 7.2 (Åke Pettersson). 1 ex. Banvallen, Rysjön, Kvismaren 3.12 (Eva Georgii-Hemming, Urban Tholén). 1 ex. Fågelsjön, Kvismaren 5.12 (Anders Jacobsson). 1 ex. Svartåns mynning, Oset 6.12 (Ola Erlandsson). 1 ex. Norra tornet, Tysslingen 11.12 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson). 1 ex. Utängen, Oset 11.12 (Ola Erlandsson). 1 ex. Åslaholmen, Kvismaren 25.12 (Patrik Hedengren, Conny Hedengren).

Dramatiskt färre fåglar i Europa

■ Antalet fåglar har minskat i Europa med hela 800 miljoner under 40 år.

Det visar den största fågelstudien i Europa hittills som letts av forskare vid franska institutet CNRS.

Bakom minskande fågelpopulationer märks flera orsaker. En av dem är ett intensifierat jordbruk, som tycks påverka fler fågelarter än man tidigare trott.

Det är särskilt jordbrukets användning av bekämpningsmedel och konstgödsel som slår hårt mot fåglarna, bland annat genom att påverka insekter de livnär sig på.

Martin Green, ekolog vid Lunds universitet och en av de ansvariga för Svensk fågeltaxering, tycker att det är en intressant studie som för första gången visar det moderna jordbrukets skadliga effekter på fåglar på en kontinental skala.

"Det stärker bilden som vi redan hade på mindre skala", skriver Green i en kommentar.

Jordbruksfåglarna minskade med 57 procent under studieperioden, stadsfåglarna med 28 procent och skogsfåglarna med 18 procent.

Fjällugglan vackraste fågeln

■ Forskare vid Helsingfors universitet har undersökt vilka fågelarter som uppfattas som vackrast bland människor.

Tusentals människor från olika länder har deltagit i forskningen genom att bedöma dragningskraften hos 10 000 av världens fågelarter på en skala mellan 1 och 10.

Rovfåglar, småfåglar och arter med färggranna fjäderdräkter framträder som de största skönhetserna i Finland. Världen över är det färggranna fåglar som väcker uppmärksamhet hos människor.

– Hälften av de tio mest attraktiva arterna i Finland är rovfåglar, och inte mindre än fyra av dem är ugglor. Högst poäng fick fjällugglan, som också är den mest älskade ugglan internationellt, säger doktorandforskaren Anna Haukka vid Naturhistoriska centralmuseet.

Fåglarna som **backar** och arterna som flyttar in

Brandkronad kungsfågel.
Ägretthäger.
Svarthakad buskskvätta.

DEN SVENSKA fågelkartan ritas om i en allt snabbare takt. Värmeälskande fågelarter flyttar in söderifrån, samtidigt som fåglar som måste ha det svalare trängs undan norrut. Fågelarterna blir fler – men för vissa finns farhågor.

– Det är hisnande vilka förändringar som sker, säger Åke Lindström, biologiprofessor vid Lunds universitet.

Svarthakad buskskvätta, brandkronad kungsfågel, ägretthäger och vitstjärnig blåhake hör till de nyare arterna på svensk mark.

– Fågelskådare tycker det är jättespännande, men gemene man ser dem inte, för de är så ovanliga ännu.

Samtidigt är arter som storspov och rödvingetrast på nordlig reträtt.

– Det är en komplex bild. Jag tycker inte att det generellt är oroväckande hur klimatet påverkar de svenska fåglarna, det vill jag inte säga, men det finns fågelarter som med stor sannolikhet kommer att drabbas av ett varmare klimat.

Han beskriver hur vissa arter trycks norrut, längre upp i fjällen efterhand som klimatet blir varmare.

– Det är dem vi på lite längre sikt oroar oss för när kalvfjällen växer igen – de har ingenstans att ta vägen, säger Åke Lindström.

I Svensk fågeltaxerings årsrapport för 2022 summeras iakttagelser från mer än 700 frivilliga inventerare som håller systematisk koll på fågellivet. Enligt den är trenden tydlig: Värmeälskande arter blir vanligare, medan köldföredragande arter minskar i antal.

– Det är en väldigt tydlig signal att klimatet påverkar, säger Åke Lindström.

Skälen till att en fågelart drar sig längre norrut kan vara en sämre förmåga att hantera värmechocker under långdragna värmeböljor.

– Blir det för varmt så klarar man kanske inte av att arbeta lika hårt. Man kanske inte klarar av att föda upp ungarna – de jobbar ju hårt under botiden. Det kan också vara så att det blir för varmt för ungarna i boet. Det här inget vi vet säkert vilken mekanism som styr varje art.

På grund av det tuffa vinterklimatet i Sverige är artrikedomen inte lika stor här som på sydligare breddgrader. Men över tid blir arterna i Sverige successivt fler.

– Det här har pågått åtminstone sedan 1850, men allting tyder på att det går fortare nu. Vi får nya arter i en högre takt, säger Åke Lindström.

Här är arterna som minskat/ökat mest:

MINSKNING. Bläsand, brunand, ejder, gravand, tofsvipa, storspov, drillsnäppa, brushane, gråtrut, tornseglare, hus- och backsvala, kråka, entita, tallita, rörsångare, stare, gulsparv och ortolansparv.

ÖKNING. Storskarv, snatterand, grågås, sångsvan, röd glada, havsörn, brun kärrhök, trana, blåmes, svarthätta, sydlig gransångare och steglits.

Vattenfåglar som brukar övervintra i Sverige har gynnats av mildare vintrar med mer öppet vatten och mer snöfri mark och har därför i allmänhet ökat markant i antal.

KÄLLA: Svensk fågeltaxering, årsrapport 2022.

Åke Lindström.

ÖVER 40 holkar har Lena Asp i trädgården, allt för att göra det trivsamt i hennes närhet.

Jobbar för att **fåglarna ska trivas** i trädgården

LENA Asp i Tysslinge är en av många som älskar att ha fåglar i trädgården. Hon och hennes make Kjell har över 40 olika holkar i trädgården.

– Det är ju kul att ha fåglarna på nära håll, säger Lena.

Redan när Lena flyttade till Tysslinge fanns det holkar i trädgården. Men när fåglarna började ta allt större plats för fem år sedan, växte också Lenas intresse för att hitta bra boplatser för fåglarna.

– Vi har mest småfågelholkar men även för starar samt en kattuggleholk. Tyvärr har kajorna flyttat in i den, berättar Lena.

Förra året var Lena och Kjell tvungna att lägga om taket på huset. Lena gjorde klart för takjobbarna att man skulle se till att tornseg-larna hittade in under takpannorna igen.

Men det höll på att gå riktigt illa för en torn-

seglare. Den flög in på det gamla stället, men kom inte ut. Lena fick rycka ut och rädda fågeln.

– Nu har jag byggt en holk för tornseglare, och jag hoppas de ska hitta dit eller på säkrare platser under takpannorna, säger hon.

Förutom de 40 holkarna finns också gott om gamla träd med naturliga hål där fåglarna kan bo, och massor av buskar och snår som är lämpliga för fåglarna.

– Just nu har jag en koltrast som matar ungar, och den bor i ett träd, förklarar Lena.

Förutom bra boplatser har Lena och Kjell också jobbat för att det ska finnas vatten i trädgården. Man har skapat dammar, vattenfall och en liten bäck där fåglarna kan dricka och tvätta sig. Det innebär också att det är gott om insekter för fåglarna.

– Jag har ännu inte hittat platsen där den svartvita flugsnappare bor, men jag ser både honan och hanen.

Tävla i Guldholken

■ **Guldholken, som NOF arrangerar, är en lättsam tävling som går ut på att få så många fåglar som möjligt att häcka på den egna tomten.**

Det handlar om att sätta upp extra fågelholkar, korgar eller annat som underlättar för fåglarna att häcka just hos dig.

Dokumentera vad du åstadkommit under våren och sommaren. Ta gärna ett foto på holken om du är säker på att inte fågeln störs! Det behövs ingen bild på ägg eller ungar i boet. Till exempel räcker det bra med en bild på mesen när den sitter i holkens håll i trädgården.

Skriv gärna några rader om ditt holkprojekt eller vad du gjort i trädgården för att fåglarna ska trivas.

Publicera gärna det på NOFs Facebookgrupp och/eller skicka till tävlingsgeneralen.

Tävlingsgeneral är Anders Silvertärn: joanders@live.se

Vinnare kommer att lottas ut bland alla er som är med och redovisar vad ni gjort för den biologiska mångfalden och de häckande fåglarna. En lyckad åtgärd är då man sett att fåglarna har påbörjat en häckning eller där föräld-rarna får fram ungar under säsongen.

Ny inventering av Hjälmarsfåglar

■ **För femte gången ska Hjälmarsfåglars fågelskärr inventeras i sommar.**

Under perioden 5–15 juni ska ornitologer och bättnare ge sig ut för att räkna fåglar på små öar, kobbar och skär. Vid förra inventeringen 2021 återfanns fåglar på 91 olika skär.

Den heltäckande inventeringen ingår i en miljöövervakning i syfte att kartlägga populationsutvecklingar och omflyttningar av framför allt måsfåglar. Dessa kan påverkas av bland annat igenväxning, ändrat klimat och exponering av miljögifter.

SÖNDAG 2 JULI

Ekeby Dreve

Fåglar och historik med cykel/vandring ut mot före detta stenbrottet i strandskog invid Hemfjärden, Hjälmaren. Samling med cykel vid Erik Rosenbergs stuga kl. 10.20. För den som åker bil är sker samlingen vid parkeringen vid Ekeby gård kl. 11. För mer info: Lars Johansson 070 558 99 06.

ONSDAG 9 AUGUSTI

Vadare i Oset

Tillsammans spanar vi efter alla vadare som är på väg söderut och som stannar för att rasta.

Samling kl. 19 vid Skebäcksparkeringen. För mer info: Lars Johansson 070 558 99 06.

SÖNDAG 13 AUGUSTI

Vadare i Oset

De olika dellokalerna i Oset brukar locka till sig vadare av alla de slag, kanske finns det några av de mer spännande. Vi kikar på alla vadare och lär oss skilja på de olika arterna. Samling kl. 7 vid Skebäcksparkeringen. Lars Johansson 070 558 99 06 vet mer.

AUGUSTI – SEPTEMBER

Ringmärkningsguidning

Kvismare fågelstation bedriver ringmärkning både på Ässön och i Kvismaren. Nu kommer du få möjlighet att titta närmare på hur man gör när man ringmärker och vilken kunskap man får genom ringmärkning. Ringmärkning är väderberoende. Håll därför koll på hemsidan och NOFs FB-sida när guidningarna sker. Det handlar om tidiga mornar med start i gryningen och under några timmar. Ringmärkningen sker från mitten av augusti och en månad framåt. För mer info Lars Johansson 070 558 99 06.

MÅNDAG 4 SEPTEMBER

Vadarspaning i Kvismaren

Källviken och andra lokaler i Kvismaren kan vara heta när det gäller att hitta rastande vadare. Vi samlas vid Norrbyås kyrka för samåkning till de för dagen bästa fågel-lokalerna. Samling kl. 18. Lars Johansson 070 558 99 06 vet mer.

SÖNDAG 10 SEPTEMBER

Rävähänget i Rynningeviken

Familjedag vid Rävängsstugan i Rynningeviken. Kunniga fågelguider från NOF finns på plats för att och berätta om alla spännande fåglar som är på väg söderut. NOF bjuder på nygrillad korv vid brasan. Det blir också fågelquiz och andra kul aktiviteter.

Pågår mellan klockan 8 och 12. För mer info Ronnie Lindqvist 070 262 14 17.

ONS 13 – SÖN 17 SEPTEMBER

Höstresa Falsterbo

Vi börjar med en övernattnings vid Getterön, Varberg. Under resan söderut i två minibussar blir det många spännande stopp för att uppleva det bästa Västkusten har att erbjuda i fågelväg. I Falsterbo bor vi i den fräscha Lotsvillan. Morgontimmarna börjar vi skåda vid Nabben för att se mängder med sträckande fåglar ge sig av söderut. Vi hoppas på några riktiga rovfågelskrurar över Ljungen, sedan får fåglarna styra våra dagar. Det finns enstaka platser kvar. För mer info och anmälan: Per Salomonsson, per-s@live.se 076-108 20 86.

TORSDAG 21 SEPTEMBER

Månadsmöte

Varför finns det färre fågelarter i stadsnära skogar än i naturliga skogar på landsbygden? William Sidemo Holm, forskare och utredare på Agrifood/SLU har studerat detta. Alla välkomna till Hantverkshuset, Engelbrektsgatan 6, Örebro, kl. 19.

SÖNDAG 24 SEPTEMBER

Tranor vid Kvismaren

Varje höst samlas tusentals tranor i området runt Kvismaren för att äta upp sig inför den långa flytten söderut. I slutet av september kan man se tusentals tranor som flyger in i det vackra kvällsuset till sina nattkvarter i Kvismaren. Det här är en fantastisk upplevelse som man sent ska glömma. Välkommen att delta. Samling Öby kulle i Kvismaren kl. 18. För mer info Lars Johansson 070 558 99 06.

TISDAG 26 SEPTEMBER

Tranor vid Skagershultamossen

Häng med till Sveriges vackraste fågeltorn vid den ödsliga och stora Skagershultamossen. Här kan du se alla tranor som födosöker under dagarna i Västernärke. På kvällen flyger de in till sina nattkvarter i anslutning till mossen. Samling vid Olstorp kl 17.30. För mer info Kent Halttunen 070 216 11 30.

SÖNDAG 8 OKTOBER

EuroBirdwatch

Den här helgen samlas fågelskådare i hela Europa för att räkna fåglar. Vi i NOF bidrar också till räkningen. Vi ses vid Venastugan. För mer info, se hemsidan.

TORS 12 – SÖN 15 OKTOBER

Ölandsresa

Vi reser i två minibussar till södra Öland. Vi bor i standard som vandrarhem i privata hus åtta kilometer från Ottenby. Dagarna startar vi tidigt på Södra udden, sedan får fåglarna styra oss.

Trevligt sällskap utlovas med många nya spännande fåglar att upptäcka. Enstaka platser kvar. För mer info och anmälan: Per Salomonsson, per-s@live.se 076 108 20 86.

TIS 17 OCH LÖR 21 OKTOBER

Kurs – Gäss, intressanta och väl studerade

Under två kursdagar, en teoridel och en dag i fält, får vi lära oss mer om de tusentals arter och raser som årligen besöker Närke. Kent Halttunen leder kursen och berättar mer om nya fascinerande rön om gässens förflyttningar. På **tisdagen kl 18–20: Teoripass. På lördagspasset kl 9–14 vid Tysslingen eller Kvismaren:** praktisk spa-ning. Ta gärna med tubkikare och fika. Mer info: Kent Halttunen, 070 216 11 30.

TORSDAG 19 OKTOBER

Månadsmöte

Karl Mårtens, en av världens skickligaste nutida fågelmålare, besöker oss med ett exklusivt föredrag! Vi kommer att få en inblick i hur han skapar sin konst, vilken utrustning han använder och hur hans måleri relaterar till Zen-filosofin. Alla välkomna till Hantverkshuset, Engelbrektsgatan 6, Örebro, kl. 19.

FRE 27 – SÖN 29 OKTOBER

Resa Hönö

Resa till västkustens pärla och när vindarna är de rätta bjuder denna lokal på fantastisk sträckskådning och du får chans att se bland annat havssula, stormfågel, tretåig mås och grålira. Häng med på denna helgresa under ledning av Hans Waern, som upplåter sitt hus på Fotö för ett bekvämt boende nära de bästa fågellokalerna. Vi samåker i egna bilar och kostnaden för logi och resa brukar bli runt cirka 1 000 kronor. Anmäl dig till Hans Waern 070 492 53 51.

SÖNDAG 5 NOVEMBER

Novemberdisets vänner

Fågelskådning utefter den södra Hjälmarkan-ten. Vi åker till olika lokaler och tittar bland annat på hundratals storskrakar som jagar fisk tillsammans. Kanske har det dröjt sig kvar någon spännande raritet. Samling vid Stora Mellösa kyrka kl. 8. För mer info Ronnie Lindqvist 070 262 14 17.

FÅGLAR

i Närke

REDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE:

Kent Halttunen

Nygård, Norra Folkavi
719 91 Vintrosa
070 216 11 30
kent.halttunen@outlook.com

REDAKTIONEN:

Arne Lundh

Villagatan 31
718 30 Frövi
070 202 80 64
ervalla31@hotmail.com

Charlotta Hedberg Tideman

Järnvägsgatan 32
703 62 Örebro
070 721 43 32
charlotta.tideman@gmail.com

Leif Haldorson

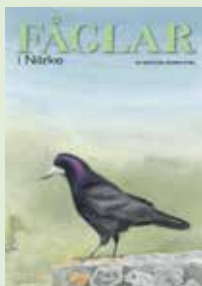
Brevbärargatan 52
703 78 Örebro
070 665 67 75
leif.haldorson@telia.com

Ove Pettersson

Duvstigen 13
703 48 Örebro
070 910 69 65
ovepet49@icloud.com

Anders Nilsson (layout)

Ramsta 306
719 91 Vintrosa
mediagurun@icloud.com

NÄRKES ORNITOLOGISKA FÖRENING

En ideell regionalförening av SOF/BirdLife Sverige. NOF jobbar med fågelintresse, fågelskydd och fågelforskning. Medlem i föreningen blir man enklast genom att gå in på membit: membit.net/m4-member/login/500, och betala medlemsavgiften. Årsavgiften är 250 kr för vuxen, för familjemedlem 50 kr (ingen extra medlemstidning), ungdomsmedlem (13–20 år) betalar 100 kr och barn (1–12 år) 50 kr per år. Medlemmarna får vår medlemstidning som ges ut med fyra nummer per år. Dessutom får man hänga med på alla exkursioner, resor, utbildningar och spännande möten.

ADRESSÄNDRINGAR

Har du ändrat adress? Logga in på vårt medlemsregister, membit.net/m4-member, med det användarnamn du fick när du betalade medlemsavgiften.

Har du andra medlemsfrågor? Kontakta Anders Nydahl, se styrelserutan längre ned här på sidan.

FÖRENINGSLOKAL

För sammanträden och bibliotek finns vi i Föreningarnas hus, Slottsgatan 13A, Örebro. För utställningsmateriel, holkar med mera används källarlokalen på Hagmarksgatan 9B.

HEMSIDA

Du är välkommen att besöka hemsidan nof.birdlife.se. Vi finns också på Facebook.

REGIONALA RAPPORTKOMMITTÉN

Sammanställande:
Andreas Tranderyd
073 717 08 52

FÅGELSKYDDSGRUPPEN

Sammanställande:
Bengt Andersson

SKOGSGRUPPEN

Sammanställande
Bengt Andersson

JORDBR.GRUPPEN

Sammanställande
Kent Halttunen

SVANSJÖN TYSSLINGEN

NOFs representant
Kent Halttunen

NOFS TJEJGRUPPER

Ami Sundén
070 944 73 00
Annika Lorin
070 375 78 18

STYRELSEN

Ronnie Lindqvist

Ordförande, studiecirklar, resor
Bertil Waldéns gata 6
702 15 Örebro
070 262 14 17
lindqvist_ronnie@hotmail.com

Anders Nydahl

Kassör, medlemsfrågor,
grafisk produktion
Räntmästargatan 97
702 25 Örebro
070 309 16 83
anders.nydahl@telia.com

Lars Johansson

Fågelskydd, exkursioner,
studiecirklar
Holländaregatan 22
702 86 Örebro
070 558 99 06
lars.h.johansson@icloud.com

Eva Georgii-Hemming

Vice ordförande, exkursioner
Äsplunda 643
705 96 Glanshammar
070 254 20 27
georgiihemming@gmail.com

Anastasia Valenta

Inomhusmöten, integration
Grankottvägen 6
702 82 Örebro
070 071 17 17
nof.anastasia@gmail.com

Anders Bro

Inomhusmöten, remisser
Viktoriagatan 20
703 55 Örebro
072 146 87 81
andersingvar64@gmail.com

Catarina Ericson

Sekreterare,
IT, hemsidan
Fredsgatan 34
703 62 Örebro
070 342 61 55
toverud@hotmail.se

Bengt Andersson

Aktivitetsutveckling,
inomhusmöten, försäljning
Hopslagarevägen 22
693 73 Svartå
070 693 33 65
styrbengt@hotmail.se

Per Samuelsson

Exkursioner, resor,
fågelskydd
Bäck 26
73273 Fellingsbro
per-s@live.se

Att vara fågelskådare är vackert

JAG FAR EFTERLÄNGTAT IVÄG och jag sänder frågan om det väntas besök i Favoritvärlden stundande morgon?

– Javisst, kommer det tillbaka i telefonen.

– Fint! Vi ses någonstans, svarar jag förväntansfullt.

Jag far efterlängtad i väg på cykeln som rullar i sicksack på vårlig grusväg för nu har äntligen Osets småsniglar vaknat ur vinterdvalan! Fågelkören sjunger god morgon och längtans dofter gör mig yr av lycklighet.

Jag tänker, här finns allt jag behöver när jag plötsligt möts av en livlös rörhöna. Den ovanligt varma majluften blir kylig och min lycklighet blåser bort tillsammans med tomma dofter. Allt livligt som var på gång den här morgonen, stannar i en tyst stund.

Hel och vacker sover du framför mig i korsningen av höger och vänster. Jag lägger dig åt sidan, gråter en stund och fortsätter längs en dimmig och grå tvärväg i fullt solsken.

VID EN RÖD STUGA väntar fågelvänner och jag får en stillsam kram, en tröstande hand på min axel och en vänlig blick möter min blanka. Vi pratar lite om det som hänt och livet känns snällare efter en stund. Vi fikar gott och delar glädjen över att få se en ovanlig alfågel. Jag tar förälskat foton på herr och fru kanadagås och tipsar paret om hur de ska posera när skratt utbryter från mina kamrater. För lite roligt är det med min stora passion för gäss och att fåglar ofta bjuds in till samtal med mig.

Tänk så bra fredagsmorgonen blev ändå, trots att hjärtat mitt träffades av naturens grymhet.

Enkelheten, vänligheten och gemenskapen. Små och stora samtal tillsammans med fika och kikare. Där ord överröstas av rop när den hungriga kärhöken rör upp en vit och vacker virvelvind av skrattnåsar. I virvelvinden tystnar livets samtal och jag håller andan när jakt är på gång. För visst är jag förtjust även i måsfåglar, särskilt de som en viss tid på året har doppat huvudet i choklad!

EN ANNAN DAG vill jag upptäcka, lära och lyssna på egen hand. Prata lite med naturen, för den är alltid klokare än jag.

Här finner jag ödmjukheten i en svans ensamhet och gemenskapen hos skogens alla småfåglar.

Jag fångar lekfullheten hos svarthakedoppingen och allvaret hos havsörnen. Modet hos sädesärlan och försiktigheten hos kråkan.

Jag sparar gårdsmygens styrka och hägerns uthållighet. Önskar mig sothönans orädsla, det kloka i gräsandshonas blick och nyfikenheten hos en gässling på ostadiga ben.

Jag hör kärleken i fåglars sång och rop, fast jag sällan vet vem som är vem i yviga buskar eller knarrande talltoppar. Alla stämmor drar upp mitt hjärta i ett stort leende och varje sång blir en ny ännu en gång. Det varmaste leendet fångar näktergalen i toner om att leva livet fullt ut!

I denna vackra notbok bor något värdefullt, för önskar jag veta vem som sjunger, finns alltid hjälp att få från en vänlig fågelvän.

NÄR JAG ÄR ENSAM tillsammans med en rusande vår eller en lugnande höst, en längtans sommar eller en snötyst vinter, sparar jag inombords. För nästa gång jag träffar människor som önskar prata fåglar, vill jag gärna berätta om allt fantastiskt. Det är ju den där lyckan att ge vidare!

Jag möter människor som jag känner och människor som är nya. Vi delar dagens äventyr när solen lever högt i det blå eller när regnet faller ner med det grå. Att vara fågelskådare är vackert!

Att våga fråga är alltid det enkla, att få är alltid det mjuka och dela med andra, är alltid det största.

Det står skrivet att ett leende är den kortaste vägen mellan två människor. Jag önskar tillägga att ett leende med en fågel vid din sida, är den kortaste vägen.

KRÖNIKA: Malin-Charlotta Wahlberg